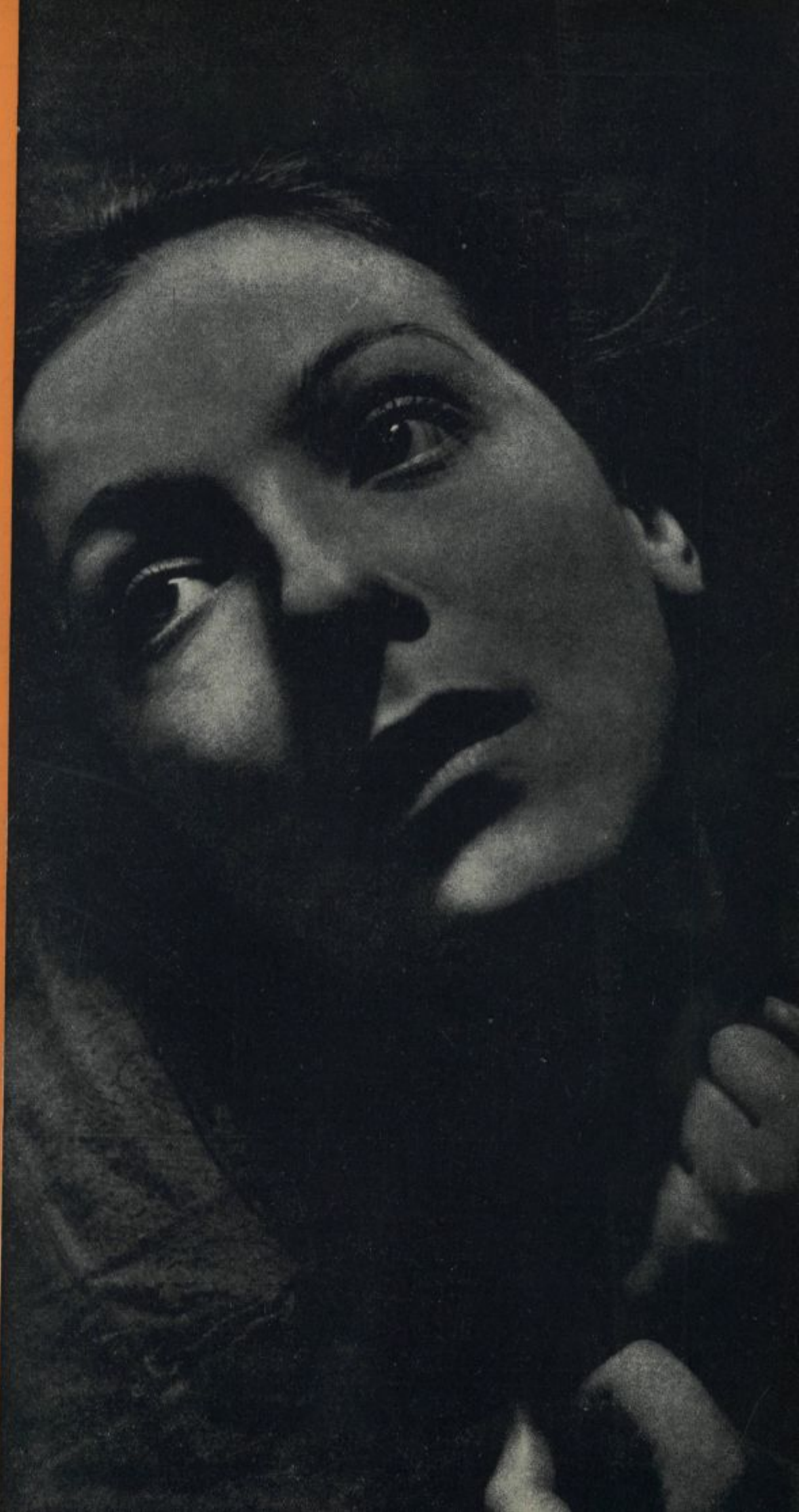

ŽENAINDOM

Štev. 3 * Marec 1940

Leto XI

Priložena je knjiga:
Veselo praznujmo - prijetno godujmo

Obiščite čimprej

Manufakturo NOVAK

Ljubljana, Kongresni trg, pri Nunki cerkvi

Za prihajajočo pomlad Vam nudimo:

Novosti modernih tkanin za
plašče, kostume, obleke itd.

Češko in angleško blago za
moške obleke in površnike.

PERILO! Bele tkanine za posteljnino,
gradl za žimnice itd.

Pri NOVAKU kupovati — se pravi varčevati

Jože Žabjek

KNJIGOVEZNICA
LJUBLJANA
DALMATINOVA 10

Najmoderneje urejena delavnica za vsa
knjigoveška dela. Hitra in točna postrežba
pri nizkih cenah. Izdelovanje posebnih akci-
denčnih vezav po individualnih osnutkih.
Trgovske knjige po naročilu, lastni črtni
stroj za vse vrste rastriranih tiskovin. Izvirne
platnice za «ŽENO IN DOM»

TELEFON 24-87

Zahtevajte za Vaše žimnice in tapecirano
pohištvo žimo samo z zaščitno plombo

»STERILIZIRANO«

Naša žima je higiensko očiščena in sterilizirana na pari
115° C, ne diši, je brez maščobe in fermentov, ker je naša
tovarna opremljena v ta namen z najmodernejšimi stroji in
aparati.

Odklanjajte žimo iz prepovedanih šušmarskih obratov, ker
je slabo in nehigiensko izdelana, ni desinficirana, vsebuje
fermente in ima neprijeten duh. V njej se zaredijo molji in
mrčes.

Prepričajte se pred nakupom! — Naše cene so najsolidnejše!

Zato zahtevajte samo žimo z zaščitno plombo.

»STERILIZIRANO«

Pridobite nam dve novi naročnici, pa dobite lepo
nagrado. — Razpis daril je na str. 4 prve letošnje
številke «Žene in doma».

Naročnina za list s krejno prilogo in 5 gospodinskih knjig: za vse leto Din 105.— in naročnina za družinski list «Priatelj» s prilogo «Za pridne roke» je 62.— din, skupaj torej 167.— din, za pol leta din 84.—, za četrt leta din 43.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 6.—; za Italijo Lir 90.—.
Posamezna številka din 5.—, krojna priloga din 2.—, gospodinska knjiga din 20.—, «Priatelj» s prilogo din 7.—.

Deset broširanih leposlovnih knjig din 100.—. Vezava din 60.—. — Deset broširanih rodbinskih knjig din 67.—. Vezava din 60.—.

Rokopisi se ne vračajo.

Odgovorna urednica Rija Podkrajškova v Ljubljani.

Izhaja vsakega 1. v mesecu.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ul. 8/1. Tel. 21-32. — Tiskala Delniška tiskarna d. d. (predstavnik Franc Pintar v Ljubljani).

★ Zjutraj,
zlasti pa zvečer

SARGOV

KALODONT

Proti
zobnemu
kamnu

Zdrav je samo tisti,
**ki lahko
pravilno žveči hrano!**

Slabo pregrizena hrana obtežuje želodec in večkrat povzroči obolenje. Zaradi tega pazite zlasti na nego zob in se varujte zobnega kamna, ki lahko razmaja zobe in povzroči, da pre-rano izpadejo.

Trdni in zdravi so samo tisti zobje, ki so brez zobnega kamna. Uporabljajte za nego zob vedno Sargov Kalodont! Ta izvrstna zobna pasta vsebuje sulforicin oleat, ki razkrajja polagoma, vendar zanesljivo, zobni kamen in prepreči njegovo ponovno tvorjenje.

Moje in tvoje pri otroku

Pojem lastninske pravice se začenja že pri otroku. Kakor hitro razume, da je to ali ono njegovo, se zbudi v njem veselje na osebni posesti, in otrok brani svoje pravice, kakor pač more.

Otrok hitro opazi, če mu zmanjka kaka igračka. Otrok ima že zgodaj svoje priljubljene igre in igrače, ki so mu posebno pri srcu, in vsaka izguba ga zelo boli. Nekega dne pa teh ljubljениh predmetov ni več, bodisi ker niso bili po materinem mnenju več za rabo, bodisi ker je z njimi obdarovala kakšnega drugega otroka. Proti temu se ne more ugovarjati. Nekaj drugega pa je od-

vzetje teh predmetov samo po sebi. Tudi lastninsko pravico otrokovo je treba spoštovati, ne le zato, ker se otrok maščuje s tem, da kriči, ampak predvsem zato, ker se mora čimprej naučiti razlikovati, kaj je moje in tvoje.

Edino otrok ima pravico, razdajati svoje igrače, in nič boljšega ne moremo storiti, kakor da otroku čim bolj zgodaj vcepimo veselje do darovanja, tako da se čuti pri tem srečnega in da se zave, da si lahko ta občutek sreče sam pripravi. Kmalu bo začel otrok pregledovati svoje igrače, in trenutek, ko se bo prvič ozrl po nekom, ki bi ga rad obdaroval, je odločilen za vse njegovo življenje. Brez pojma lastnine tudi ni darovanja, zakaj darovati moremo samo to, kar je naše. Če mati svojemu otroku kaj vzame, ker ji je to ravno prav, stori krivico in vseje seme za zelo nevarno nagnjenje. Kar dela mati, to sme delati tudi otrok. Ne bo torej dolgo trajalo, in otrok bo vzel drugemu otroku, kar mu bo všeč! Mati pa se bo

zgrozila in se vprašala, od kod ima otrok to strašno nagnjenje. Naj le nekoliko pomisli. Morda je tega kriva punčka ali lutka, ki jo je otroku vzlic njegovim prošnjam vzela in jo dala drugemu otroku. Ali pa kaka druga igračka, ki jo je pred njegovimi očmi sežgala. Otroci so večkrat z vsem srcem navezani na stare, obrabljene reči in se za nove in drage skoraj ne menijo. To pa zaradi tega, ker so z onimi že zvezani spomini in majhna doživetja. In iz tega sestoji vendar vse človeško življenje.

Brez težav

deluje Darmol. K temu prijetnost pri uporabi: nobenega kuhanja čajev, niti potiranja kroglic in ne grenkih soli. Darmol je okusen kakor čokolada. Ne poskušajte z nepreizkušenimi preparati, temveč uvedite svojo prebavo z dobrim odvajalnim sredstvom

DARMOL

Reg. ZN. 100.127. 0001 in v vseh lekarnah

Brez energije ni lepote

Lepota je pojem, ki ga časi izpreminjajo. Kakor je včasih veljal someren profil, čiste jasne poteze za največjo lepoto, tako se zdaj cenijo izrazite poteze in usta, ki znajo govoriti.

To je prineslo ženskam veliko srečo. Zdaj niso več odvisne samo od boginje lepote, ki je stala ob njihovi zibelki, temveč zdaj je v njihovih rokah, da lahko ustrezajo lepotnim pojmom naše dobe, da imajo negovan obraz s svežo, mlado poltjo, lepo barvo, čedno postavo in gibčne ude. Našlo se je veliko poti, da se more vse to doseči, tako da je lahko vsaka ženska lepa. Lepa na svoj način. Ženska napravi lahko iz tega, kar ji je dala narava, nekaj značilnega, tip (kakor pravimo), in sicer s tem, da to, kar je lepo in dobro, poudarja, drugo pa spretno zabrisuje in zakriva. S tem lahko veliko doseže — toda predvsem je za to potrebna energija!

Zato vas vprašamo:

Ali ste dovolj energični, da vstanete čim najbolj zgodaj, vsak dan, tudi če bi prav lahko še eno ali dve uri poležali? Nič ne dela telesa bolj lenega,

Ako pri ženi nastopi

SEKSUALNA NERVOZA

(seksualna nevrastenija),

se morejo poskusiti

PROFEMIN

hormonske pilule za žene.

Dobivajo se v lekarnah. Poskusna škatla s 30 pilulami din 84.—, 100 pilul din 217.—. Po povzetju razpošilja Apoteka Bahovec, Ljubljana. Zahtevajte opis in obširno navodilo, katero brezplačno razpošilja: Glavno skladišče Farm. kem. Laboratorij Vis-Vit, Zagreb, Langov trg 3. Ogl. reg. S. br. 5846/39

Rajši več kakor premalo!

To pravilo velja za vse dobre stvari, pa radi tega tudi za »Pravi Franck«. »Franck« daja bell kavi fin, poln okus in lepo zlatorjavo barvo. Zato pri kuhanju kave dodajte vedno dobro mero »Francka«, rajši več, kakor premalo.

Franck

KAVNI PRIDATEK

tolsteja in mlahavega, kakor dolgo ležanje, ki tudi obrazu ni v korist.

Ali ste dovolj energični, da boste poleti in pozimi pri odprtem oknu lahko opravljeni vsako jutro nekoliko telovadili, potem pa si vse telo masirali?

Ali ste dovolj energični, da si boste nato svoj obraz očistili, kakor je predpisano, in ga negovali po higienskih in lepotnih navodilih?

Ali ste dovolj energični, da si hočete vsako jutro pet minut ščetiti svoje lase, da se bodo lepo svetili?

Ali ste dovolj energični, da boste v nedeljo ali pa zvečer več ur izdržali z namaščenim obrazom? To vam bo ohranilo vašo kožo mlado in svežo.

Ali ste dovolj energični, da se boste premagovali in ne boste uživali preveč sladkarij in takih jedi, ki so nevarne vaši postavi, ker povzročajo, da se nabira tolšča?

Ali ste dovolj energični, da ne pojedete nikoli zvečer spat, preden si ne očistite obraza prahu, podnevne kreme in pudra, šminke itd? Le tako boste ponoči lahko prosto dihal. Hkrati je dobra tudi masaža obraza.

Ali ste dovolj energični, da pojedete, čeprav bi zvečer še radi posedeli v prijetni družbi ali kjer koli, ob deseti uri spat, v zavesti, da vam prekratko spanje kvari obraz, dolgo in zdravo spanje pa ga ohranja svežega in lepega?

LIPSKI POMLADNI SEJEM 1940

OD 3. — 8. MARCA

50% popusta na nemških železnicah, znatni popusti v drugih državah

Vsa pojasnila dajejo:

ZVANIČNI BIRO LAJPCIGSKOG SAJMA BEOGRAD,
Knez Mihajlova 33/I.

OD 3. — 8. MARCA

in častni zastopniki

ING. G. TÖNNIES, Ljubljana,
Tyrševa cesta 33 — Telefon št. 27-62

JOSIP BEZJAK — Maribor,
Gospaska ulica 25 — Telefon št. 20-97

Kdo ima prav? Kot mož Vaše dolgoletne naročnice upam, da Vas smem tudi jaz prositi, da mi odkrito in brez ovinkov poveste svoje mnenje v naslednji zadevi. Imam 10 letno hčerko edinko, zdravo, krepko, pa tudi pridno, pametno in čedno dekletce. Podani so torej vsi pogoji, da bi nama bilo dekle samo v srečo in veselje. Pa so vendar prav zaradi nje vsak dan prepiri. Žena jo namreč hoče vzgojiti v ponižno in skromno bitje, ki bo pohlevno in vda- no klonilo glavo in hrbet usodi in vsa- kemu, ki se mu bo ravno zahotelo ob- lasti nad njo.

Jaz pa sem ravno nasprotnega mne- nja. Prepričan sem, da se mora tudi dekle zavedati svoje vrednosti in ne sme pod nobenim pogojem dopustiti, da jo kdo podcenjeval ali omalovaže- val. Da torej tudi dekle ne sme poza- biti, da ima svojo ceno in svojo pra- vico in pa — komolce.

Kdo ima torej prav: žena ali jaz?

Oče.

Odgovor: Zlate sredine se držite Vi in zlate sredine naj se drži Vaša žena, pa bosta imela oba prav. In kar je najvažnejše pri tem: tako bo prav tudi za Vajinega otroka. In to je menda poglavitno, mar ne?

Zavedati se morata oba, da je dekle- tovi, oziroma ženini uravnovešenosti

Kako mični so ti kodri-

Lasje bodo mehki in voljni kot svila in bodo imeli lep sijaj. Če jih boste pravilno negovali. Uporabljajte

ELIDA SHAMPOO

**KAMILLOFLOR
BRUNETAFLO**

pretirana samozavest prav tako nevar- na, kakor ji je nevarna pretirana skromnost in ponižnost. Žena preveč razvitega ponosa in preizrazite samo- zavesti bo le redkokdaj našla svojo srečo. Možu in otrokom bo le težko dobra, vserezumevajoča in vse odpu- ščajoča žena in mati. Ženi in materi, ki ji ni dano, da bi znala odpustiti, ti di ni dano, da bi osrečevala. Zato tu- di sama ne bo našla sreče ne kot mati ne kot žena. Pa tudi v gospodinjstvu ali v poklicu ne bo dobila niti zado- ščenja niti zadovoljstva. Kajti vsak najmanjši neuspeh bo njen preobčut- ljivi samozavesti v neznosno bolečino in breme. Še nevarnejša od te samoza- vesti pa utegne postati dekletu ali že- ni nedostatek vsake samozavesti. Ob- čutek, da pomeni manj kakor pomeni- jo druge, da zmore manj, kakor zmo- rejo druge in da morda tudi po zu- nanjosti in po vedenju ni enakovred- na drugim, ji utegne postati celo uso- den, ker se le prepogosto razvije v ob- čutek manjvrednosti.

Zato krepite Vi v svoji hčerki samo- zavest in ponos ter jo naučite, da bo znala včasih uporabljati tudi komolce. Samo predaleč ne pojdite v tem svojem stremljenju! Sicer se utegne zgoditi, da se bosta samozavest in ponos spre- menila v neosnovano domišljavost in prevzetnost in da dekle pozabilo, da je ženi dobrota in popustljivost uspeš- nejše, pa tudi primernejše orodje, ka- kor pa ostri komolci.

Vaša žena pa naj nauči svojega otro- ka tiste plemenite dobrote in skrom- nosti, ki jo bo usposobila, ohraniti svo- je dostojanstvo tudi tedaj, ko bo po- puščala in — odpuščala.

Kako bosta vzgojila svojega otroka v človeka, ki bo znal živeti svoje življe- nje tako, da bo v blagoslov in srečo njemu in vsem, ki se jih bo to življenje doteknilo.

Potrebujemo dobro ohranjen, neza- mazan II. lenik *«Žene in doma»* (I. 1930). Naročnico, ki bi ga hotela odstopiti, prosimo, naj javi ceno.

Poročile so se naročnice: gospo- dična Elza Ferkova z gospodom Stankom Bezjakom iz Frama, go- spodična Marica Mehova z go- spodom Stanislavom Šabcem iz Malega vrha, gospodična Rozi Osojnikova z gospodom Francem Kokaljem, žand. nared., koman- dirjem stanice iz Dobrniča, go- spodična Jožica Snojeva z gospo- dom Ernestom Janežičem, mor- nariškim narednikom iz Ljubljane, gospodična Angela Stembergerjeva z gosp. Ivanom Dobovičnikom iz Ljubljane, gospodična Julka Šu- štarjeva z gospodom Martinom Kežzarjem z Jesenic in gdč. Cilka Belinova z gosp. Blažem Seničem iz Celja.

Iskreno čestitamo!

Anonimna vprašanja

Že večkrat smo opozarjali, da na ano- nimna vprašanja ne moremo odgovar- jati. Če bi hoteli na vsako anonimno vprašanje odgovoriti v listu, potem bi bila skoraj vsa *«Žena in dom»* polna teh vprašanj. Zato ponovno opozarjamo, da naj vsaka, ki stavi vprašanje, spo- roči svoj popolni naslov in priloži za pismeni odgovor znamke za 4.— din. Obupana iz O. naj sporoči svoj naslov in priloži znamke, da ji bomo pismeno odgovorili.

Varujte svoje zdravje s tem, da skrbite za

**redno
stolico.**

Jemljite dnevno po jedi 1 do 3 Leo-pilule, ki Vam pomagajo do lahkega in prijetnega odvajanja.

Oglas reg. pod Sp. br. 969 od 28. X. 1938

Leo-pilule

Proti prehladu

lahko vzamete 1-2

ASPIRIN
tablete

Ni drugega zdravila po imenu *«Aspirin»*, temveč edino le *«Bayer»*-jev Aspirin.

Opl. reg. pod S br. 37692 od 22. XII. 1938.

Ve novo pomlad!

NOVOSTI ZA PLAŠČE IN KOSTUME

MANUFAKTURA F. KS.

SOÚVAN

MESTNI TRG 24

SALON MODE ZA DAMO IN GOSPODA

SOÚVAN-CO.

USTVARJA MODELE - MESTNI TRG 24

Ali je kaj boljše, če se predajate obupu?

V današnjih časih se je skrb vselila v srca vseh ljudi. Življenjske potrebščine se dražijo, plače nameščencev pa so ostale neizpremenjene. Možnost poštenega zaslužka je vsak dan manjša, število brezposelnih pa vsak dan večje. Plašni in malodušni ljudje tarnajo čedalje bolj in se predajajo obupu. Zdaj pa odkrito povejte: ali vam kaj pomaga, če se vdajate žalosti in črnim mislim? Ne! Obup uničuje v vas še poslednjo trohico dobre volje in življenjskega poguma. Taki ljudje ne dosežejo nikoli uspeha v življenju. Kdor se hoče prebiti skozi hude čase, mora imeti v sebi pogum, vero v svoje zmožnosti, vero v usodo, ki ga bo srečno pripeljala do boljšega življenja.

V sedanjih časih najbolj tarejo gmatne skrbi. Hudo vam je, če gledate na tiste, ki imajo več ko vi. Mnogo lažje vam pa bo, če boste gledali na one, ki imajo mnogo manj od vas! Premagajte v sebi izkušnjo, da bi zavidali druge in mislili na njihovo udobje. Pojdite v predmestja, v delavske kolonije, na kmete k malim posestnikom, potlej boste videli, da nimate pravice, govoriti o bedi in tarnati nad svojo usodo. Tisočim, desetisočim in stotisočim se godi še mnogo slabše kakor vam! Omejite svoje izdatke. Skušajte se prilagoditi danim razmeram. Treba si je pač to ali ono odreči, če načemo zabresti v dolgove. Ne kupujte ničesar na obroke, da vas ne bo skrb, kako boste obroke plačevali, trla in razjedala. Gospodinja, ki skrbi za dom brez dolga, pa četudi skromno, je srečna. Če pa imate še obveznosti od prej, se skušajte čim bolj omejiti, da se hitro iznebite dolga. Takoj boste lažje zadihali in bolj veselo gledali v svet. Ustvarite si novo življenjsko geslo: nič ne traja večno, vsakega trpljenja je prej ali slej konec, po sedmih suhih letih priate sedem debelih, svet se vrti! Danes vam je hudo, jutri morda že pride nekaj novega, kar vas bo razveselilo in dvignilo. Pesnik pravi:

Življenje naše jok je in prisrčen smeh;
pač srečen ta, ki modro združi to oboje
ter ne pozabi resnosti v veselih dneh,
a v žalosti še pesem si zapoje!

Tako je tudi res v življenju. Še včeraj ste bili zadovoljni in srečni, danes pa ste izvedeli kaj hudega in ste potrti. Ali pa obratno. Dan ni dnevu podoben. Pač pa nam sleherni dan pokaže, da ni večnega trpljenja na tem svetu. Z dobro voljo premagajte v sebi žalost in obup in verujte, da se bo spet obrnilo na bolje. Če trezno razmišljate o današnjih hudih časih, si morate vendar reči, da nam še ni najhuje. Koliko pretrpijo države, ki živijo v vojnem stanju! Nam je vojna vihra przanesla. In vsak dan, ki ga preživljamo v miru, ima že zaradi tega nekaj svetlega na sebi!

Ali je kaj boljše, če se predajate obupu? Ne. Pokonci glavo! Vkljub vsemu je življenje lepo in vredno, da ga človek živi, le dobre volje ne smemo izgubljati in vere v boljše čase!

UREDNIŠTVO

Veselo praznujmo!

Zakaj pa ne? Ali naj se vedno kislo držimo? Saj si lahko s majhnim trudom napravimo življenje prijetno. Kako se to stori, Vam pove priložena knjiga: «Veselo praznujmo — prijetno godujmo». To je knjiga, ki jo boste potrebovali vse življenje in pri vseh priložnostih. Ko jo boste pregledali, boste radi priznali, da je že samo ta knjiga vredna 37 dinarjev. Vi pa dobite za ta znesek še štiri druge knjige. Vsak drugi mesec Vam pošljemo po eno knjigo.

Seveda je pa treba naročnino naprej plačati. Zakaj če izdajamo knjige po lastni ceni, ne moremo čakati na denar.

Naši dobavitelji zahtevajo zaradi pomanjkanja gotovine, da jim plačamo papir, bar-

ve, klišee in drugi material naprej. Zato boste razumeli, da smo v težavnem položaju, ko moramo vse naprej plačati. Delavci in osobe mora tudi dobiti svojo plačo.

Zategadelj Vas prosimo, pogledjte, koliko imate še za to leto plačati na naročnini.

Ceprav se je papir in material podražil in so se plače tiskarskega delavstva zvišale, nismo naročnine prav nič dvignili. Vse, kar želimo od Vas, je to, da plačate naročnino za vse leto naprej.

Naročnina za 12 števk «Žene in doma» in 10 krajnih pol je 68.— din

Naročnina za pet praktičnih knjig in naročnina za 12 števk «Pri-

jatelj» ter 10 prilog «Za pridne roke» 62.— din

Poglejte, koliko ste to leto že nakazali. Če ste že vse poslali, potem iskrena hvala za Vašo uvidevnost. Ako ste nakazali samo za pol leta, ali samo za en list, potem ugodite tej naši prošnji in nakazite še ostalo. S tem nam omogočite, da Vam bomo pošiljali liste brez poviška.

Danes smo poslali knjigo: «Veselo praznujmo — prijetno godujmo» samo tistim, ki so naročnino v celoti plačale.

Če torej hočete, da Vam jo prihodnji številki priložimo, tedaj nakazite za pet knjig 37.— din

Prisrčno se Vam zahvaljuje

UPRAVA «ŽENE IN DOMA».

Dekle pri oknu

Že več ko dvajset let so stanovali Petričevi v drugem nadstropju ene izmed tistih visokih stanovanjskih hiš sredi mesta, ki s svojimi dolgočasnimi pročelji mučijo stanovalce na drugi strani ulice. Le kadar posije večerno sonce v njihova okna, se nekoliko zdramijo iz svoje čemerne zaspanosti, toda takoj, ko spet ugasne, so le še bolj puste ko prej.

Ali res ni prav nič življenja v njih, da se s svojimi okni nikdar ne nasmehnejo, nikoli ne razjočejo?

Ne, bržkone teče življenje ljudem za vsemi temi okni zmerom enako dobro, brez prave radosti in brez prave žalosti. Najbrže se nikoli ne zgodi nič tako velikega, da bi ne moglo ostati med stenami in za vedno spuščeni zavesami.

Kako vse drugače je v predmestnih ulicah, kjer preživljajo ljudje pol življenja na pragih in dvoriščih, kjer so okna verne, žive oči tega, kar se godi po hišah. Da, le pogledite! Vso zimo ni bilo videti mizarja Potočnika, zdaj pa že spet poseda po kosilu pri oknu in varuje najmlajšega. Torej se je vendarle vrnil k svoji družini, čeprav je takrat jeseni vpil, da ga ne bo in ne bo nikdar več domov, in naj le sosede slišijo, da je njegova žena nič vrednica, kakršne še ni videl svet!

Ali pa tamle pri Jurkovih. Stari je iztaknil nekje delo, in otroci se na oknih vesele pomladanskega sonca vsak s svojim kosom belega kruha v rokah, in nič več jih ni videti, da bi si bili kar naprej v laseh, kakor včasih.

In povsod drugod je treba pogledati samo na okna, pa veš, zakaj je Urbanova Minka letošnjo pomlad nasadila toliko pelargonij v lončke, zakaj so pri Čemerjevih prebelili kuhinjo in obesili na okna nove zastore, in zakaj Požegova Marjana zadnje čase ne prepeva več, kakor včasih, zakaj se s svojimi objokanimi očmi skriva ljudem.

Ali so morda zato tako puste in dolgočasne tiste visoke mestne hiše, ki ožive samo, kadar jih obsije sonce, ker njihova okna nikoli ne izdajo življenja v njih?

Da, včasih se na oknu Petričeve kuhinje sicer pokaže za hip deklinski obraz, toda samo za hip, kakor bi njene oči ne mogle prenesti pogleda na hiše na drugi strani.

In res! Petričeva Anka je bila do grla sita teh visokih, zdolgočasnenih poslopij, ki so ji dvajset let zakrivala nebo in zapirala pogled v svet. Oh, kako jih je sovražila in koliko nedeljskih popoldnevov je presedela v kuhinji in jim kazala hrbet, njene oči pa se niso mogle nad ničimer razveseliti in razvedriti. Seveda je navadno zmerom brala ali šivala, in stenska ura je bila njena edina prijateljica, zakaj gospa Petričeva je zadnja leta zmerom bolj pogosto bolehalo, njen mož pa je bil doma samo, kadar je jedel in spal. Anka je sicer imela tudi brate, tri vesele, mlade fante, toda bili so pravi sinovi svojega očeta: povsod jim je bilo ljubše kakor doma.

Tako je Anka večino svojega prostega časa preživela v kuhinji ali pa ob materini postelji, in ne smemo se ji čuditi, če je včasih z vso silo svojega mladega srca zahrepenela po izpremambi, pa naj bi bila kakršna koli. Toda že naslednji trenutek ji je bilo žal in nič drugega si ni želela, kakor da bi bila njena mama spet zdrava, da bi kakor včasih hodili ob lepih dneh iz mesta tja, kjer ni visokih hiš, ki zakrivajo svet in nebo.

Potem pa je vendarle prišla izpremamba. Dva njena brata sta se poročila isti mesec, najmlajši pa je dobil boljšo službo v Zagrebu in ga vso zimo ni bilo domov. Da bi lažje plačevali stanovanje, so oddali prazno fantovsko sobo gospodu doktorju Jaklinu, ki je imel v pritličju advokatsko pisarno. Ker je imel svojo opremo in svojo postrežnico, so ga le redkokdaj videli. Anka pa je samo dvakrat naletela nanj, ko je odklepal vrata. Vendar je takoj spoznala, da je bil prevelik gospod, da bi se sploh zmenil za revno meščansko dekle.

Neko nedeljo pa, ko je spet sedela tako sama, sklonjena nad šivanje, in poslušala enakomerno dihanje svoje matere v sobi in glasno tiktakanje ure, je potrkal na njihova vrata in z rezkim, mračnim glasom želel dober dan.

«Urezal sem se z britvijo», je rekel in stisnil okrvavljeni prst v žepni robec. «K večerji sem povabljen in prav ničesar nimam, s čimer bi si obvezal rano. Ali imate morda vi kaj, gospodična?»

Anka ni čakala, da bi končal. Stekla je v sobo in se kmalu vrnila z obvezo.

«Prosim», je rekla. «Ali naj vam pomagam, da se obvežete?»

In ker je opazila, kako mu je pogled obvisel na njeni že tako izprani domači obleki, se je naglo obrnila in rekla:

«Sicer pa mislim, da boste sami bolje opravili!»

«Oh, prosim!» je vzkliknil. «Ali bi ne bili tako prijazni?»

Pomagala mu je, ne da bi ga pogledala, vendar je čutila, kako je zapičil pogled svojih temnih, oholih oči v njen obraz, ko je dejal:

«Še svoj živi dan vas nisem videl nikjer, gospodična. Kaj se res nikoli ne ganete iz hiše?»

«Ne,» je rekla, «po službi sem zmeraj doma. Mama je zelo rahlega zdravja, ne morem je pustiti same?»

«Toda mladost se ne vrne. Zapomnite si! Prišel bo čas, ko vam bo žal za vsako minuto, ki ste jo zapravili tako sami v tej kuhinji.»

Še enkrat se ji je zahvalil in se ji nasmehnil.

Na svidenje, gospodična!»

Tisti popoldan se je Anka prvič po dolgem času odpravila iz mesta proti Sv. Petru, in vsi moški, ki jih je srečala, so se ji zdeli od daleč podobni Stanku Jaklinu, toda od blizu ni bil nihče gospod doktor.

Ko se je v mraku vrnila domov, je mati takoj opazila neki poseben sijaj v njenih očeh.

«Kaj, Anka, kmalu bo pomlad, ali ne?»

«Da, mama, martinčki so se že greli na soncu, zrak je bil poln sladkega vonja po zemlji. Tudi nekaj cvetlic je že odprlo glavice, in Drava je žuborela kakor razposajen potok. Prav nič se mi ni zdela podobna stari kalni Dravi. Oh, bilo je tako čudovito lepo. Škoda, da nisi mogla z menoj, mama!»

Gospa Petričeva se je bolestno nasmehnila, vendar ji je kar nato sreča napolnila srce, ko je zagledala nad seboj hčerkin srečni obraz.

Drugi dan je Anka kakor po navadi sedela pri kosilu z ročnim delom v naročju. Stara stenska ura ji je hotela tudi

to pot krajšati čas, pa je Anka ni poslušala. Prisluškovala je, kdaj se bodo oglasili koraki na hodniku. Ko je na-
posled zarožljaj ključ v doktorjevih vratih, je skoraj po-
zabila dihati in ni slišala, ko je potrkal.

«Gospodična,» je rekel, ko je stal tik pred njo, «bil sem pri zdravniku in moram vam povedati, da se je čutil, kako mojstrsko ste mi obvezali prst.»

«Oh, ali res?»

«Prav zares!»

Čeprav je bila zelo zmedena, je vendarle opazila, da je njegov vroči pogled danes veljal samo njenemu obrazu in nič več njeni obleki.

Stopil je tako blizu nje, da se je kar zdrnila, in rekel skoraj šepetaje:

«In kadar ga bo treba spet obvezati, ali bom smel priti k vam, gospodična?»

«Prosim,» je rekla tako tiho, da je bolj uganil, kakor slišal, kaj je menila.

In zdaj! Ali res niso bile več hiše na nasprotni strani tako puste in žalostne, da jim Anka ni več kazala hrbta, ko je sedela v prostem času ob oknu? Včasih je celo hotela uganiti, kako živijo ljudje za tistimi okni, če so srečni in zadovoljni, če se vesele pomladi ali pa če so morda sami in zapuščeni? Toda okna niso izdala ničesar, kakor niso povedala njihova, da Anka zdaj ni več tako sama, kakor včasih.

Potem pa je bil tudi doktorjev prst vendar spet zdrav, in gospod Stanko Jaklin je moral prihajati odslej z drugačnimi vzroki v Petričevo kuhinjo.

Ali morda gospodična ve, koliko je ura? Da, Anka je zmerom vedela, saj se njihova stenska ura ni izlepa ustavila.

Drugič ji je prinesel knjigo. Gotovo je še ni brala. Ne, Anka je ni brala.

In potem: ali bi ne hotela slišati znanega valčka Pjotra Iljiča Čajkovskega. Pravkar ga bo oddajala pariška radijska postaja.

Tako je Anka prvič prestopila prag njegove sobe.

Takrat so cvetele marelice, čebele so oživele in ptički so se začeli vračati domov. Vsi vrtovi so bili polni vselega čebljanja vrabcev, in dolgo v mrak ni ugasnila večerna zarja.

Toda vse lepo hitro mine.

Prišlo je poletje, pekoči, dolgi dnevi, soparni, vroči večeri, noči brez spanja in miru, zakaj gospod doktor se je preselil v svojo vilo, ki so jo pravkar dozidali, in če ga je hotela Anka še kdaj videti, ga je morala počakati pred njegovo pisarno. Toda kaj, ko ni nikdar utegnil, zmerom bolj se mu je mudilo, zmerom manj časa je imel

zanjo. In končno, ali res ne more razumeti, da je že dve leti zaročen z dekletom iz bogate in ugledne družine? Naj vendar ne bo smešna in sentimentalna! Za otroka, če ga bo res imela, ji bo plačeval, kaj pa še hoče? Saj ne taji, da je njegov oče. Oh ne, saj prizna! In ali se je treba zato cmeriti? Naj vendar takoj neha, ljudje ju opazujejo! Ali ne vidi, da ga spravlja v sramoto in v posmeh?

Zdaj pa zaprimo oči in nekoliko počakajmo! Mislimo si, da je minilo medtem pet ali šest let, in ko spet odpremo oči, vidimo, da stanujejo Petričevi še zmerom v drugem nadstropju ene izmed tistih visokih stanovanjskih hiš, ki s svojimi zdolgočasnjimi pročelji mučijo stanovalce na nasprotni strani ulice.

Gospa Petričeva nič več tako ne boleha, in njet: mož raje ostaja doma kakor včasih. Anka še zmerom hodi v službo, v prostem času šiva ali bere, le ob sredah in sobotah sloni brez dela na oknu, dokler se ne prikaže na ulici droben petleten deček, ki ga vodi za roko mlado dekle. Takrat steče Anka po stopnicah in vsa rdeča in solznih oči objame dečka.

«Koliko časa boš smel danes ostati pri meni, Janezek?»

«Samo eno uro.»

«Samo eno uro?»

«Da, ampak očka je rekel, da bi šla v park, če utegneš?»

«Oh, seveda utegnem, srček, seveda!»

To je zgodba Anke Petričeve. Ali vedo ljudje z druge strani ulice zanjo? Ali vedo, da je deček, ki ga po dvakrat na teden tako radostno pričakuje, njen sin? In da je njegov oče doktor, ki je imel včasih v njihovi ulici pisarno in ki je bil prevelik gospod, da bi rešil čast revnemu meščanskemu dekletu? Ne, ni je hotel več poznati. Svojega sina, svojo kri, pa je ljubil, posebno še, ko ga njegova zaročenka, tista ugledna, bogata gospodična, potem ko je zvedela, da ima otroka, ni marala več.

Da, vse to vedo ljudje, zakaj Anka je s svojim obrazom, ko je pričakovala fantka pri oknu, vse izdala. Videli so radost v njenih očeh, kadar je prišel, in boleče razočaranje, kadar ga ni bilo. Toda kako to, da je pustila otroka temu oholemu častihlepnežu, temu ponosnemu, bogatemu gospodu, ki je tako grdo izrabil njeno osamelost, njeno neizkušeno srce?

Pravijo, da ga ji je s silo vzela, da je na sodniji dokazal, da ga ona ne more vzgajati, kakor je za otroka potrebno. In da bi ji od žalosti ne počilo srce, ji je milostno dovolil, da ga sme dvakrat na teden videti.

Dvakrat na teden, samo dvakrat na teden!

Tako pravijo. Toda mi jim ne moremo verjeti, zakaj: ali je mogoče, da živi človek s tako trdim srcem?

Svetišče prve učenosti.

Red, povsod red!

Vri, raj otroka.

Zdaj si ti zgoraj,
potlej pa jaz,
srce se nam smeje,
se smeje obraz.

DAN v domu otrok

Z vsakim letom se množi število tistih mater, ki jim ni dano, da bi mogle biti samo matere svojih otrok, samo skrbnice svojih, čeprav še tako skromnih domov. Žen, ki se morajo poleg vsega dela, vseh skrbi, ki jim jih nalagajo otroci, mož in dom, tudi še izven doma pehati za skromen zaslužek. Vedno več je mater, ki načejo, da bi njim in njih otrokom potekalo življenje zgolj ob najpotrebnejši skorjici kruha, in ki jim je premalo, da imajo nad seboj samo borno streho, katera jih kamaj varuje dežja in mraza, ne da bi jim nudila tudi vsaj nekaj ugodja in udobja. To so matere, ki jih misel na delo za zaslužek izven doma kaj malo plaši in straši. Kar jih plaši, je edinole bojazen, da bi njih odsotnost utegnila biti otrokom v duševno ali telesno škodo.

In prav tem materam so otroški domovi pravi blagoslov. Zjutraj, ko gredo na delo, oddajo otroka v domu, in brž ko se zapro za malčkom, vrata tega doma, je materi odvzeta vsa skrb za otrokovo blaginjo vse do večera, ko ga spet vzame domov.

Novi, sodobni otroški domovi so otroku zares dom. Dom v pravem smislu besede. Ne morda zato, ker je to kraj, ki je otroškim potrebam in otrokovemu udobju posebno prilagojen, marveč predvsem zato, ker je to kraj, na katerega jih veže čut odgovornosti. In to je tista prednost teh domov, ki jo otroku največkrat ne nudijo niti starši doma. Otroci so pač samo oskrbovanci svojih staršev (sicer taki, ki za svojo oskrbo ničesar ne prispevajo) in zato stoji vsemu gospodinskemu delu v tem domu neudeleženi in tuji ob strani.

V sodobnih otroških domovih pa je to vse drugače. Tu otrok ni samo oskrbovanec in negovanec ali gojenec, temveč član skupnosti in kot tak ima tudi svoje dolžnosti ne samo do sebe, ampak tudi do doma.

Zjutraj, ko pridejo otroci v dom, je njih prva pot k malim umivalnikom. Sami si umijejo obraz, vrat, roke in ušesa; očistijo si zobe, se z največjo vnemo lotijo svojih kuštravih glav in z zgledno vztrajnostjo obdelujejo svoje nohte. Kakšna razlika med vnemo, ki jo kažejo pri tem popolnoma samostojnem opravilu, in med nestrpnostjo neučakanostjo, ki jo kaže sleherni otrok, kadar ga skrbna mamica češe in umiva!

In v tem duhu poteka potem ves dan. Z resnimi obrazi vrše vse svoje male, pa vendar velike dolžnosti. Pospravljajo sobe, zalivajo cvetice, pripravljajo mize za obed in jih po obedu spet pospravljajo. V smatni igri se izživljajo, kakor se izživljajo odrasli ljudje v delu in v športu. Z nežno požrtvovalnostjo pravih mamic negujejo in oblačijo svoje »otroke«, z zbranostjo pravih študentov prodirajo v prve osnovne pojme učenosti in se z zanosom pravih filmskih div

Nadebudne mamice.

paglabljajo v učenje raznih igrokazov in spevov. Ko se potem sonce začne nagibati proti zatonu, se male ročice lotijo poslednje dnevne dolžnosti: vse igrače, vsa učila sami pospravijo v za to določene omare in police. Vsi mali stolci, vse klopice in mizice stojе strumno na svojih mestih in s tal izgine tudi poslednji papirček in poslednja krpica.

Tako potekajo dnevi v domovih, kjer se vzgajajo otroci po metodi slavne italijanske vzgojiteljice Montessorijeve in v duhu prav tako svetovno znanega švicarskega pedagoga Pestalozzija.

Da bi ne bil več predaleč čas, ko bodo deležni blagoslova teh ustanov predvsem oni otroci, ki so tega blagoslova najbolj potrebni, to so otroci naših malih mest in otroci industrijskih krajev in rudniških revirjev!

Spanček zaspanček,
majhen možic
pride ponoči,
nima nožic...

Brrr... h kosilu zvoni.

Ona in on

(Zakonski pogovor.)

On: «Ah, saj res, še nekaj ti moram povedati. Gospod Kovač mi je danes popoldne rekel —»

Ona: «Kje si pa Kovača srečal?»

On: «V kavarni sva bila skupaj —»

Ona: «Kako pa je to, da sta šla skupaj v kavarno?»

On: «Saj nisva šla skupaj. Šele v kavarni sem ga našel in —»

Ona: «V kateri kavarni?»

On: «V 'Zvezdi'. Kovač —»

Ona: «Jaz sem pa mislila, da hodiš po navadi v 'Emono'?»

On: «Saj tudi večidel hodim. Danes pa sem šel izjemno v 'Zvezdo' in tam sem našel Kovača.»

Ona: «Ali hodi on zmeraj v 'Zvezdo'?»

On (nekoliko ostro): «Ampak ljuba žena, tega res ne vem. Razen tega mi ni jasno, v kakšni zvezi je to s tem, kar bi ti rad povedal.»

Ona: «I no, saj samo vprašam. Kar nadaljuj!»

On: «Torej Kovač je rekel, ko sva pila pelinovec —»

Ona: «Kakšen pelinovec?»

On: «No, pa vermut. Torej Kovač je rekel —»

Ona: «Pa sem mislila, da vermuta nimaš rad?»

On: «Posebno ne, toda —»

Ona: «Zakaj si ga pa potem naročil, če ga ne piješ rad?»

On (ostro): «Moj Bog, vermut pa res ni v prav nobeni zvezi s tem, kar bi ti rad povedal!»

Ona (užaljena): «Vem, ampak zaradi nedolžnega vprašanja ti vendar ni treba takoj vzrojit. Kar nadaljuj!»

On: «Torej ko sva pila pelinovec, je stopil v kavarno Novak s svojo ženo —»

Ona: «Ta dva sta prišla?»

On: «Kakor sem rekel!»

Ona (užaljena): «Moj Bog, nikar me vendar takoj ne nahrulil!»

On: «Stopila sta v kavarno in —»

Ona: «Ali je gospa Novakova lepa?»

On: «Prav čedna. Kovač je vstal, jo pozdravil in —»

Ona: «Kaj jo pozna?»

On: «Mar bi jo bil sicer pozdravil? Jaz za svojo osebo —»

Ona: «Kako pa je bila oblečena?»

On: «Ne vem. Za to se nisem zanimal. Kar sem hotel povedati, je —»

Ona: «Ali sta sedela blizu vaju?»

On: «Da, pri sosedni mizi. In medtem ko sta si nekaj pripovedovala, je Kovač rekel —»

Ona: «Ali sta lahko slišala, kaj je Kovač rekel?»

On: «Kaj imaš Kovača za tako neumnega, da bo kričal, če hoče nekaj o njih pripovedovati? Ti bi rajši —»

Ona (užaljena): «Ljubi Bog, ti pa res ne moreš pripovedovati niti najmanjše zgodbe, da bi se pri tem ne razburjal in postajal oseben. Rajši bi si to zase ohranil, če si tak! Kaj je rekel Kovač?»

On: «Saj si vendar pravkar rekla, naj si to rajši zase ohranim!»

Ona (razdražena): «Danes si pa spet neznosen!»

On: «Rekel je, da je bil oče gospe Novakove proti poroki in —»

Ona: «Od kod je pa to vedel?»

On (že jezen): «Vidiš, že spet začnijaš! Človek bi zblaznel!»

Ona (s solzavim glasom): «Ti že zopet pozabljaš, s kom govoriš.»

On: «Eh kaj! Kako pa more biti človek miren, če ga neprestano z neumnimi vprašanji —»

Ona: «Ti, to si prepovedujem za zmeraj —»

On: «Vedno se mi vtikaš v besedo, kadar —»

Ona (užaljena vstane): «Nočem te poslušati dalje, če ti —»

On: «Saj ti sploh ne poslušaj! To je tisto! Če jaz —»

Ona: «Če jaz le enkrat nekaj malega vprašam —»

On (se grenko smeje): «Le enkrat nekaj malega! V zadnjih desetih minutah si me najmanj stokrat prekinita, samo ker sem ti hotel povedati, da je Kovač rekel, da —»

Ona: «Jaz ne maram nič več slišati. Saj ne znaš pametno govoriti.» (Joka in odhaja.)

On: — — — — —

O DARILIH

Pravilno obdarovanje ni lahko. Predvsem sta za to potrebni tankočutnost in premislek. Vselej se moramo vživeti v dušo obdarovanca. Darilo naj bo primerno razmeram, v katerih živimo. Naših dohodkov ne sme preveč obremeniti. Hkrati mora ustrezati obdarovancu in biti v skladu s prijateljstvom, ki ga čuti darovalec do obdarovanca. Najbolj veselijo taka darila, ki si jih je obdarovanec na tihem želel ali ki jih potrebuje. Darila, ki niso za rabo, nikogar ne razveselijo.

Predmetov, ki so nam jih drugi podarili, ne smemo podariti naprej, razen če s tem obdarovanca posebno razveselimo. Ako darilo s pravo ljubeznijo izberemo, bo napravilo zmerom veselje in dober vtis.

Kako naj koga obdarimo, se najbolje naučimo v rodbinskem krogu. Če se hočemo v tem vzgojiti in izpopolniti, začnimo kar pri otroku. Majhen otrok, ki še ne hodi v šolo, lahko že starše, sestre in brate razveseli z rečmi, ki jih je sam napravil. V trudu, ki ga je imel z darilom, bomo spoznali njegovo ljubezen in bomo darila pristrčno veselili.

Odraščajoči otroci bodo varčevali in s prihranki kupili staršem in drugim družinskim članom majhna darila. Ta darila bomo spoštovali in cenili, ker bomo vedeli, da se je otrok odrekel marsikateremu priboljšku, marsikateremu sladoledu, samo da bi nas mogel razveseliti. Glavna cena darila je delo ali pa žrtev darovalca. V mladini skušajmo že zgodaj zbuditi čut za lepe, okusne, umetniške reči in jih odvrniti od cenene šare, ki dela v stanovanju le navlako.

Darila med zakonci naj ne bodo samo predmeti za vsakdanjo rabo. Mož naj skuša razveseliti ženo, čeprav nima velikih dohodkov, časih tudi s sladkarijami, s cveticami, z lepo knjigo. Nič ne de, če jo v tem pogledu časih malo razvaja. Če gre za večja darila in so dohodki skopo odmerjeni, se moramo odreči veselemu presenečenju; tedaj je bolje, da se z ženo (ali obratno) prej dogovorimo o njenih željah in gremo z njo skupaj izbirat. Bolje je tako, kakor pa da bi darilo ženi ne bilo všeč in bi se takoj začel pogovor o zamenjavi.

Kakšen vtis napravi darilo, je večkrat odvisno tudi od zunanje opreme. Že otroke moramo navajati, da bodo svoja darila zavili vselej v lep, čist papir, božična darila okrasili s smrekovo vejico in prevezali zavitek z lepim trakcem. Kadar pošljemo komu darilo po pošti, moramo napisati zraven nekaj pristrčnih vrstic. Če damo darilo osebno, ga izročimo s prijaznimi besedami.

In tisti, ki prejme darilo, se mora pristrčno zahvaliti darovalcu, četudi darilo ni dragoceno. Pomisliti moramo, da nam ga je poklonil iz dobrega srca. Otroke učimo že zgodaj, da se bodo znali obvladati. Če jim darilo ni všeč ali jih ni razveselilo tako, kakor so pričakovali, ne smejo zaradi tega kazati razočaranja.

Pred svetovno vojno so ljudje z darili pretiravali. Vsakdo imej okoli sebe le majhen krog ljudi, ki naj jih o priložnostih obdaruje.

Za vsako darilo se mora obdarovanec oddolžiti. Zato včasih darila niso dobrodošla.

A.

Gledališke jasl

o večletnem pohajkovanju sem se spet vrnil v ljubo domače mesto. Ves presenečen sem spoznal, da se je marsikaj spremenilo med mojo odsotnostjo. Predvsem je iz mesteca naraslo mesto, ki se je navzelo velikomestnih navad, dobrih in slabih, kakor je pač naneslo.

Prijelo me je, da si ogledam tudi gledališče.

Ko sem plačal pri blagajni vstopnico, sem jo mahnil proti garderobi. Skoraj zadel sem se ob nekega gospoda, ki je hitro prišel od drugega ogla nasproti.

«Kaj, ti Korenček?» sem se razveselil starega študijskega tovariša in prijatelja. «Da te prav tu v gledališču srečam?»

Korenček namreč svoj čas ni bil nič kaj velik prijatelj «desk», ker se mu je neka igralka, ki ni marala poslušati njegovih priseg, strašno zamerila.

Najbolj pa sem se začudil, da je Korenček, oblečen v frak, nosil s seboj precej veliko škatlo iz kartona, ki je imela na vrhu nekaj izrezanih lukenj.

«Kaj pa vlačiš to reč s seboj?» sem ga vprašal, še preden mi je utegnil odgovoriti na moj pozdrav.

«Vlačiš?» je užaljeno zategnil Korenček, medtem ko mi je podajal roko. «Tako omalovažujoče pa tudi ni treba vpraševati, kajti tu notri je naš Petrček.»

«O, Petrček! Kaj ga meniš odposlati s pošto? Saj vendar ni tu pošte.»

«Moj dragi!» je vzrotil Korenček. «Moj dragi, ali se norčuješ ali pa res ne veš, kaj se po svetu godi?»

«I, kaj bi vedel,» sem dejal, «še predvčerajšnjim sem se vrnil domov.»

«No torej, pa odpri ušesa in zvedi, da se z današnjim dnem vpeljuje v gledališču novost, tako imenovane «gledališke jasl» za otroke. To je zelo pripravna reč. Prej je morala dama, če je hotela iti v gledališče, vzeti svoje otroke s seboj ali pa jih pustiti doma. Odslej je to drugače. Otroke vzamemo s seboj in jih oddamo v garderobi, od koder jih garderobierke odnesejo v nalašč zanje urejene sobe in zibel, imenovani «gledališke jasl». Tam ostanejo do konca predstave.»

«Zelo praktična ideja,» sem dejal prijatelju.

«Kajne? In še to! Otrok ni le pod najskrbnejšim nadzorstvom, ampak dobi po svoji starosti in po višini kupljene vstopnice slaščice, mleko, obložene kruhke, svinjska rebra s kruhom, pa tudi igrače: svinčene vojake, sablje, puške in druge take reči, ki so potrebne otroku za bistenje uma.»

«Pa se je ta novost obnesla?»

Drugod se je, pri nas bomo pa še videli.»

Medtem sva tudi midva prišla do garderobe, in videl

sem, da je stvar prav tako preprosta kakor praktična. Otroke so oddajali kakor dežnike in plašče ter dobivali za nje garderobne številke. Tudi Korenček je oddal svojo škatlo.

Po drugem odmoru se je pokazal blagoslov nove pridobitve...

Glavna junakinja je na odru hipoma dobila živčni napad in jela kričati: «Moje dete, moje dete, ukradli so mi ga!» Začela je obupno kriliti z rokami in končno izginila za kulisami.

Gledalci so izprva navdušeno ploskali, smatrajoč ta intermezzo za sijajen igralski efekt, toda ker igralka le ni hotela biti nazaj, so nam povedali, da je izginil igralkin otrok, ki ga je prav tako imela v «jaslih». Premikač kulisi je na skrivaj dal znak o tej nesreči.

Rečem vam, panika, ki je nato nastala!

Kakor tista pravljica «divja jaga», je zbobnela razburkana četa preplašenih mater čez stole in mimo ostale publike h garderobam.

«Moja Bibi... «Moja Lizika»... «sladki moj Jurček»... «Slavko»... Milanček!»... je vpilo in kričalo vsevprek po garderobi in zunaj nje.

Garderobierke so bile čisto iz uma nad takim napadom! Ne samo da so zmešale številke otrok, ampak tudi vseh drugih oddanih reči... Tako je neka boljša dama namesto hčerkice prejela troje moških galoš. Nedoletnici šestnajstih let so uboge žene prisodile mesto torbice učenca osnovne šole. Starejša aristokratinja je dobila šest otrok neke branjevke. Gospod z najmanj sedmimi križi je prejel v naročje dvojčke, še v plenica in vse mokre od solz in — no, saj veste...

Na vso srečo so našli otroka igralka, kar je nekoliko pomirljivo vplivalo na razburkano morje materinskih čustev. Ves neprijetni dogodek je nato pojasnil glavni komik.

Stvar se je v resnici odigrala takole:

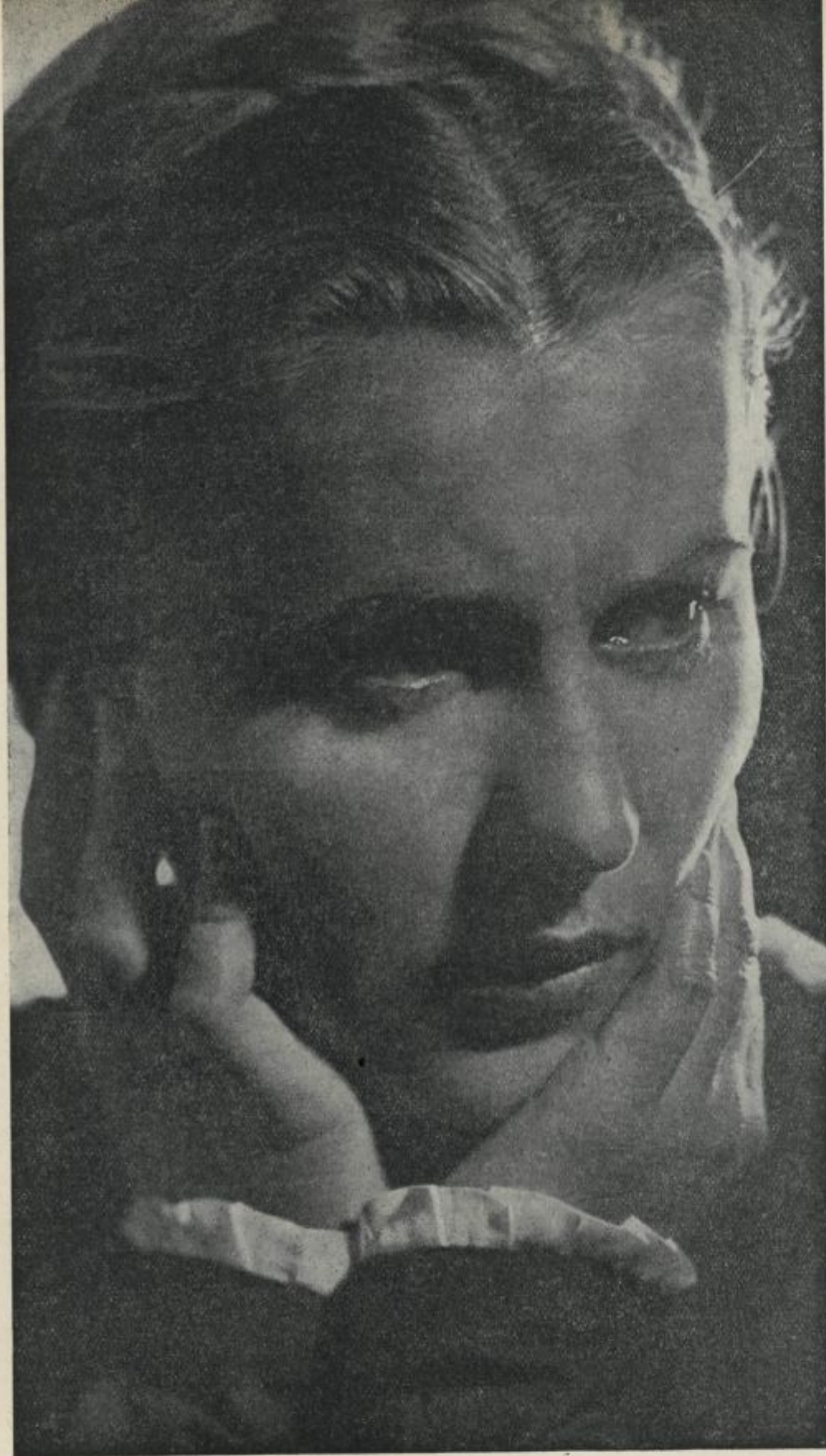
Proti deseti uri je prišel v gledališče po svojo ženo boljši gospod. Ker predstave še ni bilo konec, vstopnice pa ni hotel kupiti, so ga garderobierke spravile v «jasli».

Gospod je prišel naravnost od Slamiča in ga je imel tako precej, precej pod kapo. V «gledaliških jaslih» se je pričel ozirati okrog sebe, meneč, da je doma. Vzlic pijanosti se mu je pa le zazdelo, da je nekaj več otrok ko ponavadi. Začel jih je šteti. Ko je prišel do 50, je zakričal: «O Bog, o usmiljeni Bog, kar je preveč, je pa le preveč.» In je pograbil najbližjega otroka — ki je bil igralkin — ter je planil skozi vrata in dalje v noč. Na srečo ga je opazil stražnik pred pošto in mu otroka spet vzel ter ga prinesel v gledališče, ker mu je na vratu še visela gledališka garderobna številka.

Tako so se spet vsi pomirili, oddali zamenjane otroke in stvari nazaj in poslušali tretje dejanje do konca.

Da, navsezadnje je bilo otroškega blagoslova še kar preveč, kajti nekaj otrok je še ostalo, ne da bi se katera mati oglasila zanje.

Obrazi

ZRCALO DUŠE

Ko polože v zibel nežno, novorojeno detece, ni podobna listu belega, nepopisanega papirja samo njegova dušica, ampak tudi njegov obraz. Miren in spokojen je kakor vodna gladina v brezvetrnem jutru.

Da, kakor vodovje, takšno je tudi človeško obličje. Svetlo in jasno, kadar ga obseva sonce sreče in radosti, mračno in temno, kadar se zgrinjajo nad njegovo življenjsko potjo temni oblaki skrbi in težav, bolešno razgibano, kadar se zaganjajo vanj življenja najtežji viharji. In če nam je vodovje prispodoba obličja, zakaj bi nam ne bilo tudi prispodoba duševnosti in srca?

Morje pogledimo, ki ga biča vihar, da se peni in dviga, ječi in buči; do dna, prav do dna pa mu vendarle ne seže niti najhujši orkan. In brž ko se zlomi sila viharja, se že tudi morje umiri in odzdravlja prvemu bežnemu sončnemu žarku z leskom in bleskom.

Bodimo kakor morje in ne dajmo, da bi viharji našega časa posegli našim dušam prav do dna. Saj ni na svetu nič tako hudo, da bi se ne dalo preboleti, in nič tako hudo, da bi ne moglo biti še hujše.

Zakaj bi torej jokali, zakaj tožili in se mučili s črnimi in mračnimi mislimi? Je mar nesreča manjša, težava lažja, če visimo na njej in grebemo po njej dneve in dneve, morda celo tedne in mesece? Temne in mračne misli ne teže samo duše in srca, tudi obrazu ne prizanašajo. Niti ena izmed njih ne gre mimo nas, ne da bi zapustila v njem svojo neizbrisno sled.

Bodimo kakor voda, znajmo se umiriti in uravnovesiti v hipu, ko je tisto, kar nas je vznemirjalo in težilo, za nami. To je temelj, na katerem slovi največji del blaginje vsega človeštva. Da bi nikdar ne legla na naše srce niti skrb niti boleš, temu se pač ne da izogniti. In tudi temu ne, da bi nas nikoli ne žalil tisti, ki je našemu srcu ljub in drag. Na nas samih pa je, da pozabimo in prebolimo! In zato pozabimo, kar je bilo! Pojdimo čez težave, čez nesreče! Kadar se nam nasmehne, kadar nam ponuja roko tisti, ki nas je žalil, vrnimo mu ta smehljaj in mu brez oklevanja stisnimo

Nič več mu ne morem zaupati, tako grdo me je prevaral.

Slika na naslovni strani je obraz slovenske igralkice. Kdor nam sporoči pravo ime, dobi knjižno nagrado.

roko, ki nas je še včeraj v morda neosnovani trmi odrivala od sebe. Pozabimo in prezrimo danes mi, da se bo jutri lažje pozabilo in prezrlo nam! Potem bodo svetli in mirni naši obrazi in svetlejši in mirnejši dnevi, ki jih živimo.

STARŠI

Starši, kakršni morajo biti, so pred lastnimi otroki vedno istega mnenja. Če pa to niso, govore po francosko. Govorijo torej mnogo francoskega, dokler ne reče oče lepega dne po domače, da mu je vse skukaj prenemno, od danes naprej mora biti tako in tako pa amen!

«Devant!» roteče klikne mati. «Devant les enfants!» — Otroci to že davno razumejo in imajo srčno radi ta «devant». Igračkajo se z njim in še dolgo pozneje v življenju odzvanja v njih ta beseda s sladkim glasom njihove matere.

Sladko, zaupno ostane otrokom vse življenje tudi ime: oče in mati, drugim: papa in mama. Ljubkujoča oblika očka, oči ali celo paček, pači in tako dalje izdajajo, da imamo kaj na vesti ali hočemo kaj doseči.

Tisto, česar očka nikakor ne mara, je: da mu česa ne odneseš, na primer škarij z njegove pisalne mize.

Tisto, česar mamček ne mara, so madeži vsakršne vrste na tleh, na miznem prtju, na obleki.

In tisto, česar otroci ne marajo, je: zgodaj v posteljo, ribje olje in sprehod. Razen tega nekatera jedila, glede katerih starši zagotavljajo, da bi se drugi otroci zanje obliznili.

Čudovito dejstvo je, da so starši v mladih letih imeli vedno dobre rede.

Toda vse bolj učinkovito je, da se je očka tudi naučil rezljati ladjice, sestavljati zmoja in puhati dim skozi nos. Nasprotno pa je mati edina na svetu, ki zna brezupno zavozlane frakove na čevljih spet razvozlati. Zna pa tudi s šivalno iglo odstranjevati trske, ki so se zabodle v roko ali v nogo.

Kadar imamo obisk, upajo starši, da se bodo otroci vedli dostojno in snažno. Otroci pa upajo, da bo tudi še zanje ostalo kaj priboljška. Obe stranki se tu in tam razočarata.

Očkom je težko kaj podariti. To pač zaradi tega, ker si sami kupijo vse, kar potrebujejo. Česar pa ne potrebujejo, fistega tudi ne marajo.

Postavimo, prav težko jih je pripraviti do tega, da bi pri čitanju polagali v knjige znamenja, medtem ko zagotavlja mati, da je ta že dolgo pogrešala.

Če vprašaš očeta, kaj si želi, bo odgovoril: dostojno spričevalo.

Sicer pravi tudi mati, da si želi predvsem to, da so njeni otroci res pridni, vendar še pristavi, da nujno potrebuje tudi sponke, papirnate serviete in, nove brisače za posodo.

Marija, sveta Devica, ne dopusti, da bi mi umrlo moje edino dete.

V vsaki dostojni družini imajo kakšno uro, ki se ustavi, če ste jo navili. Potem se zbero vsi družinski člani ob njej in sodijo, da so uteži bile preveč pritegnjene in da ura teče prav le tedaj, če visi nihalo nekoliko postrani. In če ura potem spet srečno steče, pritiče očetu pravica do samozavesti, da je on popravil uro.

Kadar postanejo otroci veliki, sodijo, da je domače stanovanje staromodno in gredo drznih korakov v življenje. Sklenejo, da bodo svoje atroke nekoč čisto drugače vzgajali. Vprašanja in opombe kakor: «Ali imaš robček?» — «Ali si si umil zobe?» — «Si zadosti toplo oblečen?» — «Ali je kdo videl moje ključke?» — vse to bo potem ne-

Brez miru in pokoja čaka moža. Tri je že ura, on pa še zmeraj popiva.

potrebno. In nikoli ne bo za kosilo govedina.

Toda komaj postanejo starši — kaj pride na mizo? Govedina. Česa iščejo? Sveženj ključev. O čem se pogovarjajo? Ali si je fantek očistil zobe in ali je punčka dovolj topla oblečena. Kajti vsi starši so si v tem

enaki, vse to so vobče čisto starševske lastnosti. In to naposled uvidijo tudi novi starši. Zato pravijo svojim otrokom: «Le čakajte, tudi vi boste tak!»

Otroci pa se smehljajo prav tako, kakor so se nekoč smehljali njihovi starši.

E. Heimeran.

M. Reickejeva:

DEVICA ORLEANSKA

V dvajsetem stoletju smo spoznali mnogo junaških žen. Španske, poljske, kitajske in finske žene se hrabro borijo z ramo ob rami s svojimi možmi in marsikatera je pokazala tolikšen pogum, da so postale vzor svojim rojakom. Pa tudi v prejšnjih stoletjih so živele žene, ki so bile pogumne in moško hrabre.

V stoletni vojni med Francijo in Anglijo, ko se je zdelo, da bo Francija neizbežno poražena, se je pojavilo sedemnajstletno francosko kmetско dekle, ki je rešilo svojo domovino.

Sporočilo o obleganju Orleansa je navdajalo vse Francoze z grozo. V mladi pastirici pa je zbudila ta vest ganljivo vero: Francija ne sme propasti!

Devica Orleanska se je rodila v vasi Domremy ob meji Champagne in Lotaringije. Vso mladost je preživela v senci vojne vihre. Strastna in pobožna deklica se je z gorečo ljubeznijo oklepala vere in je kot trinajstletna pastirica prvič zaslišala neznan glas, ki ji je velel: «Ivana, bodi dober in priden otrok, ne pozabi moliti!»

Pozneje je imela še mnogo prividov in je slišala nadzemeljske glasove. Sveti Mihael, posebni varuh Francije, se ji je večkrat prikazal, prav tako sveta Katarina in sveta Margareta. Ko pa so jeli Angleži oblegati Orleans, so postajali ti glasovi čedalje močnejši, in nazadnje ji je nadzemeljski glas ukazal: «Pojdi in prepodi Angleže iz Francije!»

Pastirica se je zaupala očetu, toda starec je odločno izjavil, da bi rajši z lastnimi rokami utopil Ivanko, kakor da bi ji dovolil, iti z vojščaki v boj.

V Ivani pa je bila vera v svoje poslanstvo močnejša od otroške ubogljivosti. Po mnogih zaprekah si je skrivaj preskrbela iz sosednje posadke konja in šest mož, da bi jo spremili h kralju v Chinon.

Čisto se je zavedala svojega poslanstva in je jasno vedela, kaj mora storiti, da doseže svoj cilj. Kralj jo je pričakoval na dvoru, vendar jo je hotel preizkusiti. Skril se je za razkošno oblečenimi dvorjani, toda mlada pastirica je krenila naravnost proti njemu in glasno rekla:

«Bog me pošilja, da ti vrnem deželo in preženem Angleže!»

Tedaj so jo jeli duhovniki zasliševati, in marsikaj bridkega je morala pretrpeti, preden so se služabniki inkvizicije prepričali, da ni čarovnica. Slednjič ji je dal Karel, bodoči francoski kralj, majhno vojsko na razpolago.

S to majhno vojsko je odjezdila pred Orleans in sama vodila napad na angleške trdnjave. Ranili so jo, toda cilj je bil dosežen: po osmih dneh so sovražniki pustili obleganje in odšli.

Tedaj je vsa Francija slavila pogumno kmetsko dekle, junakinjo Ivano, in narod jo je navdušeno pozdravljal, ko se je v slovesnem sprevodu vrnila v Reims. Kmalu nato so v tem mestu, v znameniti stolnici, svečano kronali francoskega kralja Karla.

V naslednji zimi se Ivana ni udeleževala. Spomladi pa je odhitela kot poveljnica pred oblegani Compiègne. Ta bitka je bila zanjo usodna. Burgundci so jo obkolili in ujeli.

Angleži niso privoščili Burgundcem tako plemenitega in dragocenega plena. Po dolgem mešetarjenju so Burgundci po judeževu prodali Devico Orleansko Angležem za 135.000 frankov. Angleži so jo odpeljali v Rouen ter jo postavili pred inkvizicijsko sodišče. Predsednik sodišča je bil Pierre Cauchon, beauvaiski škof, ki je rad sprejemal denar od sovražnih Angležev.

Angleži se v Devici Orleanski niso bali vojščakinje — s to bi bili kaj lahko obračunali. Toda bali so se ideje, ki jo je predstavljalo to dekle: goreče vere v Francijo! Treba jo je bilo torej razkrinkati kot čarovnico, da bi ljudje mislili, da je ravnala po navodilih samega hudobca. Vendar Angleži s to obtožbo niso imeli sreče. Na vsa zvita vprašanja je odgovarjala jasno, in v sleherni besedi se je zrcalila njena čista duša. Treba je bilo torej najti drug izhod. Obtožili so jo krivoverstva. Očitati so ji, da se je uprla sveti avtoriteti Cerkve, da svojim duhovnim predstojnikom ni dovolila prisostvovati, kadar je imela privide, in da je v vojni nosila moško obleko! Zvičajno so jo pripravili do tega, da je podpisala izjavo, s katero je sama priznala krivoverstvo. Seveda so siroti prebrali nekaj drugega, Ivana pa je v dobri veri podpisala. Zdaj so sodniki slavili zmago. Obsodili so Devico Orleansko na dosmrtno ječo. Toda Angleži se s tem niso zadovoljili. Potrebovali so njeno smrt, da bi jo lahko storili povsem neškodljivo.

Treba je bilo ubrati drugo pot. Da bi pogubili Devico, so si izmislili tole zvijačo: ko je spala, so ji vzeli žensko obleko in pustili zraven postelje moško obleko, kateri se je bila pred sodniki odrekla. Kaj je bilo siroti storiti, ko ni imela druge obleke? Oblekla je moško nošo. — Tisti mah pa so že planili po njej in jo obtožili ponovnega krivoverstva. Vsako ponovitev

VDANA V SVOJO USODO

zločina pa je kaznovala inkvizicija s smrtjo na grmadi.

Bilo je 30. aprila leta 1431., ko je stopila Devica Orleanska na grmado. Ko so ji prebrali razsodbo, se je mladost v nji uprla: «Oh,» je zahtevala, «ali ste res tako okrutni in strašni, da boste predali moje mlado, neomadeževano telo plamenom!»

Kralj, ki ji je bil dolžnik za krono in kraljestvo, ni storil ničesar, da bi jo rešil. Vzlic cerkveni obsodbi jo je ljudstvo že tedaj imelo za svetnico. Ivanina mučeniška smrt je podvojila bojevitost njenih rojakov, in od tistih dob so Francozi stalno zmagovali nad Angleži.

Prev. A. Fr.

IŠČEMO GOSPODINJO...

Sklenjeno! Gina pojde z doma, da se bo sama preživljala med tujimi ljudmi. Sicer pa — ali niso tudi doma vsi tuji? Mame niti poznala ni, oče ji je pripeljal mačeho, in odkar je oče umrl, je izročena popolnoma na milost njeni muhavosti in spletkam svojega varuha, notarja Funata, ki jo hoče omožiti s svojim sinom, neumnim, domišljavim gizdalinom, da bi mu zagotovil Ginino doto. Nedavno je našla v časopisu oglas, ki je takoj zbudil njeno pozornost:

«Dva osamela gospoda iščeta gospodinjo.» Sledil je naslov.

V adresarju je izvedela, da je eden izmed njiju član znanstvene akademije. To ji je dalo pogum, da se je potegnila za to službo. Skriva je odšla z doma, mačehi je pustila samo poslovilno pismo, v katerem pa ni povedala, kam odhaja, da bi je morebiti ne privedli s silo nazaj. In zdaj ji močno bije srce, ko se bliža stanovanju gospoda Bachelorja. Odpira ji star služabnik, ki jo debelo pogleda, ko mu pove, da bi rada prevzela službo gospodinje. To je smešno in čudno obenem, ampak Gina ne utegne o tem premišljevati, ker jo služabnik že pelje v delavnico gospoda Bachelorja. Od pisalne mize jo pogleda lep, belolas starec, zanimivega obraza, ki ga oživljajo mladostno žareče oči. V polsenci pri knjižnici sluti Gina še nekoga, pa si ne upa pogledati tja.

Stari gospod pravi v zadregi:

«Obžalujem, gospodična, da nisem v ponudbi navedel podrobnejših pogojev... Iščemo gospodinjo, kakršna je bila zadnja... in tej je bilo šestdeset...»

Gina ima jok že na kratko.

«Gospod, ne odklanjajte me že vnaprej... Tako rada bi tukaj ostala. Potrudila bi se, da bi bili vi zadovoljni...»

Modre starčeve oči se južijo. Gini se zdi, da bo gospod zdaj zdaj rekel «da». Kar se nekdo nezaupno oglasi izza knjižnice:

«Gospodična, povejte nama, zakaj ste odšli z doma? Koliko let vam je? Kje so vaši starši?»

Gina požira slino od razburjenja in odgovori kar najodločneje:

«Dva in dvajset let mi je, gospod (njeno dvajsetletno srce ji tolče zaradi te drznosti, toda, kakor je znano, namen posvečuje stredstva). Staršev nimam več, živela sem pri mačehi...»

«Kaj je bil vaš oče?»

«Mornar...» (Gina nejasno sluti, da bi ji ne bilo v korist, če bi rekla, da je bil dragi oče admiral, zato se poslužuje te polovične laži.)

Gospod Bachelor in njegov sin sta zelo v zadregi. Jutri se bosta še posve-

tovala... Stari gospod slednjič pozvoni slugi, naj odvede dekle v sobo prejšnje gospodinje. Ko je bila Gina tam sama, se je še tresla kakor bojazljiva miška. Od spodaj sliši odlomke razgovora. Najprej sliši zapovedljiv glas:

«Oče... ne bodi tako otročji... Ali nisi zapazil, kako naju tale mala vleče? Mar nisi videl njene obleke? Take obleke ne nosi navadno dekle.»

Gina ne čuje odgovora starega gospoda, in že spet se oglašajo tisti mladi, zapovedljivi glas:

«Ne more tukaj ostati... preveč je lepa!»

Te ovire Gina ni prej videla. V glavi jo straši še naslednje jutro, ko bo prevzela svoje nove dolžnosti. Začela bo s tem, da si bo skušala pridobiti okolico: slugo Adolfa, postrežnico, zlasti pa gospoda Bachelorja očeta. Samo na gospoda Raymonda se ne upa niti namahni.

Za obed okraši mizo z rožami in z najnedolžnejšim smehljajem pogrne za tri. Adolf jo osuplo pogleda, oče in sin izmenjata vprašujoč pogled, potem pa pozoveta gospodično gospodinjo, naj si vzame prva. To jo tako opogumi, da skrivaj postrani pogleda Raymonda in ugotovi, da ima zelo lepo in okusno kravato.

Postrežnica odhaja ob šestih. Gina pripravi sama večerjo in, ko je po večerji, se ponudi staremu gospodu, da mu bo zaigrala na klavir in zapela. Stari gospod prikima v znak soglasja, in Gina vidi, da je igro dobila. Ostane gospodinja!

Kako zdravimo trdovraten kašelj

Letošnja hripa nam tudi s kašljem ni prizanašala. Najprej moramo dognati, od kod izvira kašelj, ali iz bronhij ali iz sapnika.

Vnet sapnik zdravimo z vdihavanjem. Zvečer, preden ležemo k počitku, k nemo v lonec vrele vode nekaj kapljic eukaliptovega ali terpentinovnega olja. Vodi lahko dodamo tudi pest morske soli. Zdaj se nagnemo z obrazom nad lonec, da nam puhti para v obraz. Pokrijemo se čez glavo in globoko vdihavamo par skozi usta, izdihavamo pa skozi nos. To vdihavanje hitro ozdravi sapnik in neprijetno ščegetanje po žrelu preneha. Kadilci naj opustijo kajo, dokler se sapnik popolnoma ne pozdravi.

Kašelj, ki izvira iz vnetih bronhij, je navadno trdovraten. Posebno pozimi, dokler prebivamo v zakurjenih sobah, kašelj izlepa noče prenehati. Tega je največ kriv suh in topel zrak v zakurjenih sobah. Zato je treba na peč postaviti velik lonec ali ponvo vode. Vodi

Po enem mesecu tega rajskega življenja pride katastrofa v podobi Gininega varuha, ki je slednjič iztaknil, kje je dekle. Gina ga zagleda skozi okno in plane kakor povodenj v delavnico gospoda Bachelorja. Najde pa tam samo njegovega sina, kateremu vsa prestrašena prizna svojo laž:

«Ah, gospod, bodite usmiljeni... Moj varuh je tu... hotel me bo odpeljati... Odpustite mi, prvi večer sem se malo zlagala... Meni je šele dvajset let. Mačeha me sovraži, varuh pa hoče, da bi vzela njegovega sina, takšnega nadutega gizdalina... Lepo vas prosim, izmislite si nekaj, samo da bom mogla tukaj ostati...»

Raymond kar strmi, gleda to blazno stvarco pred seboj in ustnice se mu nekako čudno gibljejo.

«Preden bom govoril z vašim varuhom,» pravi, «moram najti rešitev, ki bi bila tudi vam prav. Niste polnoletni... in samo če se omožite, se lahko rešite oblasti svojega varuha. In ker hočete ostati tukaj, vam ostaja le eno izhodišče: da se omožite ali z mojim očetom ali pa z menoj.»

Gina vznemirjeno zaihti:

«Gospoda Bachelorja imam tako rada... samo bojim se, ali bi ne bil za mene preveč resen?»

Pri teh besedah so ji že oči žarele skozi pajčolan solz, na licih sta se ji pokazali dve nagajivi jamici, potem pa je Gina skočila v razprostrto naročje Bachelorja mlajšega. V tem naročju ji je bilo tako dobro in prijetno, da si je častivredni gospod Funat, ki se je strašno bal prepriha, nakopal pri čakanju v salonu, kjer so bila okna na stečaj odprta, pošten nahod.

dodamo nekaj kapljic terpentinovnega olja. Tako postane zrak v sobi bolj vlažen, in bronhije se hitreje zdravijo. Če to ne zaleže, napeljemo po sobi vrv in razobesimo nanjo rjuho, ki smo jo zmočili v vodi s pridatkom terpentinovnega olja. To gotovo zaleže, in v nekaj dneh se kašelj začne rahljati. Kakor hitro pa lahko izpljuvamo sluz, preneha ščegetanje v bronhijah. Seveda dobimo tudi v lekarnah razna zdravila za kašelj. Tako na primer razne sirupe, ipekakuanho, janežovo olje in podobne reči. Poznamo pa tudi mnogo domačih zdravil: predvsem med, lipov čaj z medom, brinjevec z medom, čebulni sok s sladkorjem itd. Če zaradi neprestanega ščegetanja v bronhijah zvečer ne moremo zaspati, prosimo zdravnika, da nam zapiše Codeinove praške. Ti omamijo bronhije, in bolnik lahko vso noč mirno spi. Teh praškov brez zdravniškega predpisa ne moremo dobiti.

ab.

POMLADNA MODA

K 8658

B 2530

B 2518

B 2518. Preprosta bluza s škri-
ci. Ob vratu je rahlo nabrana in
ima podolgaste rokave. Blaga po-
trebujemo (za velikost IV) 1.75 m,
če je 90 cm široko. Mali kraj «Ul-
tra» se dobi v velikostih II, III in
IV po 14 dinarjev.

B 2530. Mladostna bluza iz ro-
žaste avile. Spodaj je podaljšana
v širok pas, ki se ob strani za-
penja. Blaga potrebujemo (za veli-
kost II) 1.35 m, če je 90 cm široko.
Mali kraj «Ultra» se dobi v veli-
kostih I in II po 14 dinarjev.

K 8587. Mladostna obleka, po-
šita z čimetnimi trakci. Naprsnik
je iz koržeta, nabori na njem in
ovratnik so pa iz šipk. Blaga po-
trebujemo (za velikost I) 3.05 m, če
je 92 cm široko. Veliki kraj «Ultra»
se dobi v velikostih I, II in III po
22 dinarjev.

K 8642. Obleka z obramkom.
Ozki ovratnik s petljo je iz be-
lega blaga. Blaga potrebujemo (za
velikost I) 2.75 m, če je 80 cm ši-
roko. Veliki kraj «Ultra» se dobi
v velikostih 17, I in II po 22 din.

K 8646

K 8641

K 8646. Praktična pomladanska
obleka. Blaga potrebujemo (za
velikost II) 2.20 m, če je 130 cm
široko. Veliki kraj «Ultra» se dobi
v velikostih I, II in III po 22 din.

K 8641. Pomladanska obleka
z belim ovrtnikom. Blaga potre-
bujemo (za velikost IV) 2.55 m, če
je 130 cm široko. Veliki kraj «Ul-
tra» se dobi v velikostih II, III in
IV po 22 dinarjev.

K 8658. Volnena obleka z be-
lim naprsnikom. Bluza in krilo sta
v pasu sešita. Blaga potrebujemo
(za velikost III) 3.25 m, če je
90 cm široko. Veliki kraj «Ultra»
se dobi v velikostih III, IV in V
po 22 dinarjev.

K 8587

K 8642

PRILJUB- LJENI KROJI

K 8600

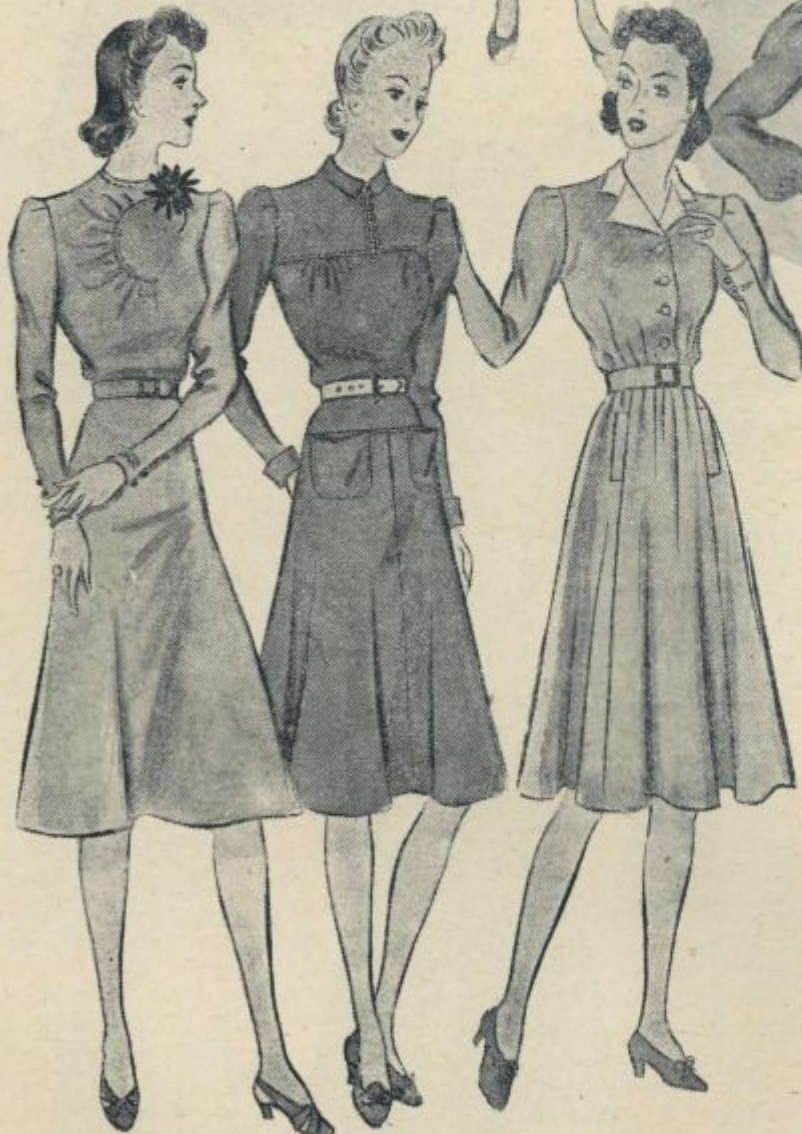
B 2517

K 8597

B 2515

K 8618

K 8625

K 8622

B 2515. Sportna bluza s poševno našitimi žepi. Naredimo jo lahko z dolgimi rokavi, kakršni so na večji sliki, ali pa s kratkimi, kakršne vidimo na manjši sliki. Blaga potrebujemo (za velikost II) 1.75 m, oziroma 1.30 m, če je 92 cm široko. Mali kraj »Ultra« se dobi v velikostih I in II po 14 dinarjev.

K 8622. Praktična obleka z belim ovratnikom. Zvončasto krilo je v pasu nekoliko nabrano in ima višje pokončne žepe. Blaga potrebujemo (za velikost I) 2.25 m, če je 130 cm široko. Veliki kraj »Ultra« se dobi v velikostih 17 in I po 22 dinarjev.

B 2517. Cedna bluza iz šipkastega blaga za bolj močne ženske. Bluza je pod pasom sestavljena. Blaga potrebujemo (za velikost VI) 1.85 m, če je 90 cm široko. Mali kraj »Ultra« se dobi v velikostih IVa, V in VI po 14 din.

K 8600. Popoldanska obleka iz svile, ki je na vsaki strani drugačna. Na prednjem robu je pošita z vrvcami. Veliki kraj »Ultra« se dobi v velikostih III in IV z vzorcem za našiv vred po 22 dinarjev. Blaga potrebujemo (za velikost III) 4.10 m, če je 92 cm široko.

K 8597. Kraj te obleke je primeren zlasti za obilnejše gospe, ker ima spredaj obliko telovnika. Veliki kraj »Ultra« se dobi v velikostih IVa, V in VI po 22 dinarjev. Blaga potrebujemo (za velikost V) 2.90 m, če je 130 cm široko.

K 8618. Mladostna popoldanska obleka. Krilo je sestavljeno iz dveh pol in je popolnoma gladko. Bluza ima na predniku nenavaden okras in se zadaj zapenja z gumbi. Blaga potrebujemo (za velikost II) 3.20 m, če je 92 cm široko. Veliki kraj »Ultra« se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

K 8625. Pripravna obleka za urad. Krilo je sestavljeno iz dveh zvončasto urezanih pol in je prišito na podaljšani život. Bluza je pod obramkom nekoliko nabrana in se spredaj zapira z zadržo. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2.15 m, če je 130 cm široko. Veliki kraj »Ultra« se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

KROJI »ULTRA« SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI »ŽENI IN DOMU«, LJUBLJANA, DALMATINOVA 8
ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

Kako se spomladi radi oblečemo

S 1781. Pri tem kostumu je jopica pri strani in zadaj v pasu sestavljena, prednik je pa iz cela. Vsi rokavi jopice so za okras prešiti. Krilo je sestavljeno iz štirih pol. Blaga potrebujemo (za velikost III) 2,20 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

S 1783. Ta mladostni kostum je čisto preprost. Krilo je sestavljeno iz štirih pol, jopica je pa do vratu zapeta. Krilo ima spredaj in zadaj na sredi sešiv. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2,15 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

M 2906. Pomladanski plašč brez ovrtnika. Zapičen se z eno vrsto gumbov. Žepi so všiti. Zadaj v pasu je napeljan prožni trak. Obramek je na predniku nakazan samo z zarezo. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2,10 m, če je 120 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

M 2909. Ohlapen pomladanski plašč z našitimi žepi. Oba prednja robova, vratna izreza in žepi so za okras prešiti. Nosi se lahko odpet ali se pa zapenja s skabicami. Blaga potrebujemo (za velikost I) 1,90 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

M 2906

M 2909

S 1781

S 1783

B 2521

B 2527

B 2513

V 3501

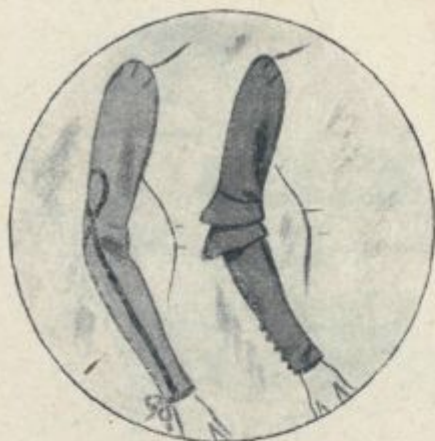
B 2521. Športna blüza z okroglim ovrtnikom. Rokavi so lahko kratki ali pa dolgi. Blaga potrebujemo (za velikost I) 1,65 m, če je 80 cm široko. Mali kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 14 dinarjev.

B 2527. Mladostna blüza iz različnih svilenih trakov. Ozki ovrtnik je spredaj zavezan v petljo. Za velikost 17 potrebujemo 13,20 m traku treh skladnih barv ali pa 1,20 m progastega blaga, če je 92 cm široko. Mali kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 14 dinarjev.

B 2513. Preprosta blüza z okroglim ovrtnikom in širokim pasom. Spredaj se do vratu zapenja z gumbi. Rokavi so lahko kratki in našepetani ali pa dolgi z zapestkom. Blaga potrebujemo (za velikost II) 1,95 m, če je 80 cm široko. Mali kroj »Ultra« se dobi v velikostih I in II po 14 din.

V 3501. Naprsnik z okroglim ovrtnikom, ki se spredaj zapenja z gumbom na rano. Petlja pod vratom je iz žametastega traku. Nosimo ga lahko k izrezanim bluzam in oblekam ali pa pod kostumom namesto blüze. Blaga potrebujemo približno 25 cm, če je 92 cm široko. Kroj »Ultra« se dobi za 7 dinarjev.

Za prve tople dneve

V 3498

V 3498. Tako lahko predelamo rokave pri svoji stari obleki. Z našito tvezjo ali pa z volanami se dobro zakrijejo zašita ali pa obrabljena mesta. Kroj »Ultra« se dobi v velikosti II za 7 dinarjev.

K 8643

K 8666

K 8656

K 8652

K 8643. Preprosta obleka za gospe. Krilo ima spredaj in zadaj po tri dvojne gube, ki se spodaj odpirajo. Obleka je okrašena s prešivi v obliki našitkov. Blaga potrebujemo (za velikost III) 2,40 m, če je 130 cm široko. Veliki kraj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8666. Mladostna obleka iz vzorčastega svilenega blaga. Bluza ima poramek, ki je podaljšan v rokave. Krilo, ki je prišito na podaljšani tivot, je precej nabrano. Blaga potrebujemo (za velikost I) 3,10 m, če je 92 cm široko. Veliki kraj »Ultra« se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

K 8656. Obleka iz modre umetne svile s čipkastimi nabori. Široki pas, ki je spredaj navzgor in navzdol prišiljen, je na obleko prišit. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2,85 m, če je 90 cm široko. Veliki kraj »Ultra« se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

K 8652. Mladostna sportna obleka z okroglim ovratnikom iz belega blaga. Petlja je iz barvastega traku. Blaga potrebujemo (za velikost 17) 2,05 m, če je 130 cm široko. Veliki kraj »Ultra« se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

V 3507. Takole lahko prenavedimo svojo lansko obleko, ki nam je letos preozka. V ta namen potrebujemo (za velikost IV) 70 cm blaga, če je 70 cm široko. Kroj se dobi v velikostih II in IV po 7 din.

K 8664.

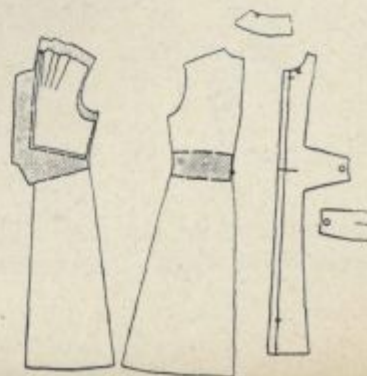
K 8665

K 8664. Kroj te obleke brez pasu je primeren zlasti za bolj močno postavo. Život je spredaj počez nabran in prišit na gladko krilo. Blaga potrebujemo (za velikost IV) 2,85 m, če je 92 cm široko. Veliki kraj »Ultra« se dobi v velikostih II, III in IV po 22 dinarjev.

K 8665. Pikčasta obleka s širokim opasjem. Kroj je primeren za bolj močno postavo. Krilo je spredaj in zadaj položeno v gube. Vratna izreza in spodnji rob rokavov sta okrašena s zobčasto obrobo iz belega pikeja. Blaga potrebujemo (za velikost IV a) 3,40 m, če je 92 cm široko. Veliki kraj »Ultra« se dobi v velikostih II, III in IV po 22 dinarjev.

V 3507

Iz starega - novo!

K 8629

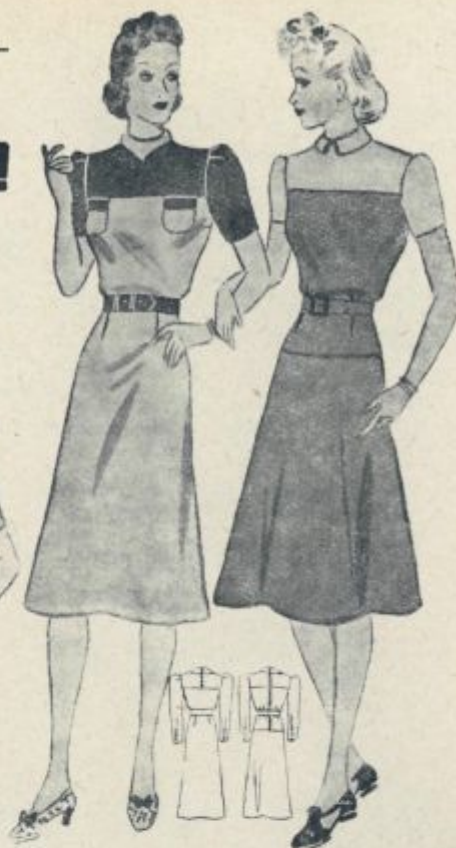
K 8637

K 8629. Praktična halja iz enobarvnega in karirastega blaga. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2,55 m, če je 80 cm široko in če imamo za obramek, žep, rokave in pas že kakšen ostanek blaga doma. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 din.

K 8634

K 8631

K 8659

K 8661

K 8637. Na tale način lahko prenaradimo marsikatero obleko. Opasje in vratna obroba je iz drugačnega blaga, ki ga potrebujemo (za velikost II) 75 cm, če je 92 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

S 1720

S 1720. Takostum lahko napravimo iz polne moške obleke. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

B 2516

B 2516. Bluza iz dveh vrst blaga. Zadnje porabimo lahko staro ali pa novo blago. Enobarvnega blaga potrebujemo 1 m, karirastega pa 1,10 m, če je po 80 cm široko. Mali kroj »Ultra« se dobi v velikostih 17, I in II po 14 dinarjev.

S 1722. Tudi ta kostum lahko naredimo iz moške obleke. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

S 1722

K 8654. To obleko lahko naredimo iz plašča kakšnega kompleta in ga spredaj dostavimo z vidnim blagom. Blaga potrebujemo (za velikost IV) 85 cm, če je 1,0 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih II, III in IV po 22 dinarjev.

K 8631. Halja iz dveh vrst blaga. Tako razširimo obleko, ki nam je postala preozka. Za obramek, rokave, ovratnik, prednji rob in za pas potrebujemo (za velikost III) 1,85 m blaga, če je 80 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8659. Halja z obramkom in rokavi iz drugačnega blaga. Tako lahko prenaradimo marsikatero obleko in potrebujemo v ta namen (za velikost I) 70 cm blaga, če je 80 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8661. Obleka z obramkom. Za obramek, rokave in ovratnik potrebujemo (za velikost 17) 50 cm blaga, če je 90 cm široko, za ves spodnji del obleke pa 1,30 m, če je 130 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

Naši otroci

B-F 2815

K-M 5586. Dekliški plašček s nasom. Blaga potrebujemo (za velikost 6) 1.10 m, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 6, 8 in 10 po 14 dinarjev.

K-M 5589. Bela prafnja obleka za večjo deklico. Oblek je obrobljen s šipkastim naborem. Blaga potrebujemo (za velikost 11) 1.75 m, če je 92 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 9, 11 in 13 po 14 dinarjev.

K-K 1700. Dekliški plašček s nasom. Nosi se lahko zgoraj do vrha zapet. Blaga potrebujemo (za velikost 5) 1.10 m, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 5, 7 in 9 po 14 dinarjev.

K-M 5484. Dekliška oblekica iz črtastega blaga. Blaga potrebujemo (za velikost 7) 1.85 m, če je 92 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 7, 9 in 11 po 14 dinarjev.

K-M 5575. Otroška oblekica z životrem. Životec je obrobljen z zobčasto tvežjo. Blaga potrebujemo (za velikost 2) 75 cm, če je 92 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 2, 4 in 6 po 14 dinarjev.

B-F 2810. Pomladanski kostum za večja dekleta. Krilo je sestavljeno iz šestih pol. Jopica je tesno priležna in se zapenja do vratu z vrvecami. Blaga potrebujemo (za velikost 16) 2.15 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 14 in 16 po 22 dinarjev.

B-F 2817. Okusen pomladanski plašč za mlada dekleta. Oba prednika sta zarezana v obliki obramke. Robovi so za okras prešiti. Zadnik ima po sredli sešiv. Pas je iz usnja. Blaga potrebujemo (za velikost 14) 1.85 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 14 in 16 po 22 dinarjev.

B-F 2815. Lična pomladanska obleka iz črtastega blaga. Na bluzi gredo črte po dolgem, na krilu, ki je sestavljeno iz štirih pol, pa poševno. Blaza se zapira spredaj z zadrgo. Okrogli žepi so našiti. Pas je iz usnja. Blaga potrebujemo (za velikost 15) 3 m, če je 90 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 15 in 17 po 22 dinarjev.

B-F 2810

B-F 2817

KROJI «ULTRA» SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI «ŽENI IN DOMU», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

Otroška oblačila iz ponošenih oblek odraslih

K-K 1668

K-K 1541

K-M 5480

K-K 1560. Suknjič iz očkovskega ponošenega. Zadaj ima pasec in na vsaki strani po eno gubo. Mali krog »Ultra« se dobi v velikostih 9, 11 in 13 po 14 dinarjev.

K-M 5505. Pražna oblekica iz mamine ponošene obleke. Ovrtnik je obrobljen s čipkastim naborom ali pa z naborom iz istega blaga. Mali krog »Ultra« se dobi v velikostih 6, 8 in 10 po 14 din.

K-M 5452. Ta oblekica z obrambom je urezana iz cela. Nov je samo beli ovrtnik in usnjeni pis. Mali krog »Ultra« se dobi v velikostih 6, 8 in 10 po 14 dinarjev.

K-K 1668. Deška obleka iz dedkove ponošene salonske suknje. Silka v okviru kaše, kako obleko urezujemo. Mali krog »Ultra« se dobi v velikostih 9, 11 in 13 po 14 dinarjev.

K-K 1541. Deške dokolenke hlače iz očkovih športnih hlač. Mali krog »Ultra« se dobi v velikostih 8, 10 in 12 po 14 din.

K-M 5480. Dekliška oblekica iz maminega karastega krila. Oblekica se zapenja na obeh ramah z gumbi. Mali krog »Ultra« se dobi v velikostih 6, 8 in 10 po 14 dinarjev.

KROJI »ULTRA« SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI »ŽENI IN DOMU«, LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. — KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

B-F 2794

B-F 2806

B-F 2794. Ljubka obleka za mlada dekleta. Nenavadno krojeni prednik bluze se poda zlasti dorajajočim. Krilo je sestavljeno iz štirih pol in je zvonceasto. Blaga potrebujemo (za velikost 16) 2,75 m, če je 92 cm široko. Veliki krog »Ultra« se dobi v velikostih 14 in 16 po 22 dinarjev.

B-F 2806. Obe te dve obleki sta narejeni po istem kroju, pa sta vendar na videz čisto različni. Leva je iz karastega blaga in je zato popolnoma športna, desna pražna je pa iz enobarvne svile. Blaga potrebujemo (za velikost 15) 3,20 m karastega, enobarvna pa 3,30 m, če je široko 92 cm. Veliki krog »Ultra« se dobi v velikostih 15 in 17 po 22 dinarjev.

K 8650. Ta obleka je zelo praktična za noseče žene. V pasu je rožena z več prožnimi trakovi, ki imajo luknjice in se pripenjajo na gumbe, v sled česar širino pasu lahko izpreminjamo. Blaga potrebujemo (za velikost I) 3,55 m, če je 90 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih 17, I in II po 22 din.

W 2065. Gospodinjski predpasnik. Blaga potrebujemo (za velikost 17) 2,80 m, če je 80 cm široko. Kroj »Ultra« se dobi v velikostih 17, I in II po 7 dinarjev.

Praktična oblačila za mlado ženo in gospodinjo

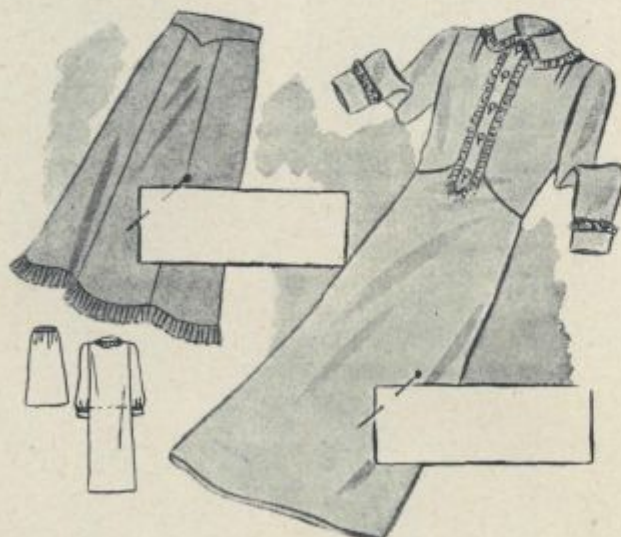
W 2041

W 2057

W 2041. Spalna srajca iz rožastega pralnega blaga. Mali kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II, III, IV, V in VI po 14 dinarjev.

W 2057. Spalna obleka iz umetne svile. Mali kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II, III, IV in V po 14 dinarjev.

W 2045. Prenovljena spalna srajca. Ves zgornji del srajce je iz novega blaga. Mali kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II, III, IV, V in VI po 14 dinarjev.

W 2064

W 2045

W 2064. To spodnje krilo naredimo lahko iz krilne kombineze, ki se je zgoraj raztrgala. Mali kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 14 dinarjev.

KROJI »ULTRA« SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI »ŽENI IN DOMU«, LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK, KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

Hudo je, če se gospodinja trudi, da bi svoj mesečni proračun vzdržala v ravnovesju, pa mora na koncu meseca skoraj vedno vzeti kaj iz gotovine (ako jo seveda ima). Še hujše pa je, če mora vstopiti v novi mesec s primanjkljajem, ki ga je treba pokriti iz prejemkov za prihodnji mesec.

Ako se hoče kdo poboljšati, mora poznati jedro svojega greha. Prav tako je v gospodinjstvu.

Večina žen vzame — mislim — papir, svinčnik, si napiše vse postavke, prešteje denar, ga dene v pisemsko ovojko — in pobirala bo iz nje ves mesec polagoma, kar bo potrebovala. To je težko, zakaj včasih se zgodi kaj nepredvidenega. Zato je treba začeti drugače. Razdelite si postavke na trdne in premične.

Trdne postavke so tiste, od katerih se ne da prav nič odšteti ali odtrgati. To so: najemnina, zavarovalnina, šolnina in postavka za izredne izdatke. Če nimamo za to zadnjo postavko večjega zneska, potem si ne smemo iz njega pod nobenim pogojem nič »izposojevati«, temveč moramo še vsak mesec nekaj pridati. Zakaj nihče izmed nas ni varen pred poškodbo ali boleznijo. Včasih je dovolj, da si mora dati več članov rodbine popraviti zobe, in zaloga je izčrpana.

Premične postavke so vse tiste, pri katerih lahko kaj prihranimo, ako pravilno izrabimo material, čas itd., ne da bi zaradi takih prihrankov trpela rodbina: To je: hrana, kurivo, razsvetljava, obleka, perilo, obutev, vzdrževanje stanovanja. Pa osebni izdatki in šolske potrebščine. Lahko prištejemo sem tudi kulturno postavko, počitnice, praznike. In pa še nekaj je tu: slučajnosti. Nekaj za zobno kremo, za zobne ščetke in podobne malenkosti. Tudi tukaj lahko kaj prihranimo.

Izdatke za kurjavo si razdelite na dvanajst delov. V pomladanskih in poletnih mesecih se kajpak prav malo kuri, toda prav v teh mesecih se lažje preskrbite s kurivom. Suho kurivo je boljše in pozimi več izda. Tako se vam proračun za zimo poceni.

Pri razsvetljavi prihranimo, če se naučimo prav ravnati s svetili. Skoraj desetino prihranimo, ako svetimo o pravem času, ako imamo svetila pravilno nameščena in ako gledamo na to, da osredotočimo več rodbinskih članov na isto mesto.

Pri vzdrževanju stanovanja se da precej prihraniti, če si razdelimo čas, varčujemo s čistili in uporabljamo za to takšna, ki so res dobra in praktična.

Obleka, perilo, obutev — to je poglavje zase. Poglejte okrog sebe. Nekdo porabi za oblačenje strašno veliko denarja, pa nima kar naprej kaj obleči. Člani druge rodbine, ki žive v enakih gmotnih razmerah, pa so zmeraj dostojno oblečeni, a izdajo za obleko razmeroma malo. Odvisno je vse od ugodnega in premišljenega nakupa in od smotrnega vzdrževanja obleke.

Postavko za oblačenje zaračunajte šele tedaj, ko uredite vse druge postavke; kar vam ostane, to mora zadostovati. Verjamem, da bo to marsikod prav majhen znesek. Toda preglejte svoje omare za obleko in perilo dobro in brez predsodkov glede starih predmetov. Marsikaj se da osvežiti z neznatnim okraskom, z očiščenjem, likanjem in prešivanjem.

Kadar pa morate kupiti kaj novega, kupujte z največjim preudarkom. Barve in kraj ne smejo zbuhati pozornosti. Rajši kupujte reči, ki ne zastarijo takoj, ko pride nova moda.

Šolske potrebščine smo sicer uvrstili med premične postavke, vendar je dobro, če zaupamo otroku ta znesek, da si sam kupuje. Tako se otrok uči izdajati, pa tudi varčevati, medtem ko otrok, ki mu šolske potrebščine kupujejo starši, večkrat po nepotrebnem izdaja denar in ga troši. Koliko denarja se potroši tam, kjer mora otrok obnavljati šolske potrebščine samo zato, ker je zvezek zamastil ali celo izgubil, ker razsipa z barvami, izgublja svinčnike in kvari peresa. Seveda moram poudariti: Kjer dobiva otrok denar v roke, si mora tudi zapisovati, za kaj je denar uporabil, in mati mora to nadzorovati.

Postavko za hrano sem nalašč pustila na konec. Saj nam v želodec nihče ne vidi! Toda posledice nepravilnega varčevanja pri hrani so lahko nedogledne in najdražje, zlasti še, če kdo resno zboli.

Gospodinja je lahko v tolažbo dejstvo, da so živila, ki so poceni, skorajda najbolj zdrava. Treba je samo vedeti, kako moramo jedi pravilno sestavljati, da se dobro izkoristijo pri prebavljanju, kako moramo pri pripravi jedi gledati na to, da ohranimo vse redilne snovi, ki se tolikokrat uničujejo zaradi nepravilne priprave, kuhe itd.

Gospodinja, ki se navadi, da za vsak teden napravi jedilni list, bo kmalu spoznala, koliko koristi ji to prinese. Ko bo jedilni list pripravljala v drugič, v tretjič, bo videla, da lahko v enem dnevu, ko se več kuha, nakuha tudi za prihodnji dan (krompir za struganje, sočivje itd.). Pazila bo potem, da bo ostali beljak uporabila prihodnji dan, da bo čimprej izkoristila sok, ki ji je ostal iz mesa itd.

Jedilni list za ves teden je sploh važen, zlasti ker gospodinja potem ve, kako se lahko uporabijo tudi najmanjši ostanki. V naši reviji so v vsaki številki objavljeni primerni jedilniki. 500 kuharskih receptov dobite v knjigi »Kako naj kuham«, ki Vas stane 15.— din.

B.

Priljubljeni ali nepriljubljeni

MOŽ SE LAHKO NAPRAVI PRILJUBLJENEGA

1. Ti bi moral na primer storiti tudi kaj več, kakor samo v tramvaju ponuditi svoj sedež mladi lepi dami. Moral bi biti tudi v trgovini pri nakupovanju enkrat viteški in malo popustiti izdelani in zgarani mami. Lahko bi celo po predstavi v kinu malo pomagal v garderobi tistile dami zraven sebe, namesto da jo odrivaš z vso močjo svojih moških komolcev.

2. Tudi če si že dolgo oženjen, zaročen, zaljubljen, pojdi enkrat s svojo ženo ven! To nič ne stane, zbujajo spomine na lepe čase. In hkrati skušaj ustvariti razpoložanje, kakor da je ostalo še nekaj živga iz tistih lepih časov.

3. Priznaj svoji ženi, da se z njo dosti boljše in prijetneje zabavaš, kakor s sto in sto svojih tovarišev in prijateljev.

4. Kot moder, pameten in nežen mož bi si moral vedno prizadevati, da bi enotno skupno življenje ne postalo enolično. Zato pohvali včasih posebno posrečeno jed, priznaj ženinovo spretnost in vrlost v gospodinjstvu, reci ji, kako je videti zdrava in lepa, poudarjaj vedno njeno samostojnost. To daje sožitju nežne tone in soglasje, prijetno ubranot. To ženo izpodbuja, ne da bi sama to opazila.

5. Kupi ženi zdaj pa zdaj za dva dinarja šopek ali cvetlico, tudi če nj za to posebne priložnosti. Če ji kupiš za god dragih orhidej, to ni toliko, kakor če ji kdaj ob navadnem dnevu kupiš cvetlico ali šopek, ki te skoraj nič ne stane.

6. In pa: če le moreš, bodi pošten...

7. Ker zahtevaš od svoje žene zvestobo, bodi tudi sam zvest!

MOŽ SE LAHKO NAPRAVI NE- PRILJUBLJENEGA...

1. Če neprestano pripoveduje, da se zna gospa Z. z dosti manjšimi sredstvi veliko lepše oblačiti, da ima očitno boljši okus, ki bi bil lahko njegovi ženi za zgled.

2. Če se doma ali pa na vlaku takoj zagrebe v časopis. Njej ne privošči niti ene strani časopisa, niti romančka! Bere in bere... in če bi mu njegova žena morda kaj pripovedovala, le kar nekaj zamrmra, o čemer lahko pozneje po potrebi reče, da je bilo to «da» ali pa «ne».

3. Če po daljšem poznanju že noče več nositi ženi zavojčkov, ji ponuditi sedeža in ji dati prednosti povsod, kjer ji prednost gre.

Pismo dekleta zaročencu, ki je brez službe

Dragi Janko!

Morda se boš začudil, da Ti pišem, ko se vendar vsak dan vidiš in si lahko vse poveša, kar ima na srcu. Ampak prav to, kar nama najbolj leži na srcu, gre večkrat težko čez ustnice! Ne ustraši se, iz mojega pisma ne boš izvedel nobene strašne tajnosti. Vse, kar bi ti hotela napisati in kar se mi morda ne bo posrečilo, ni ti da bi zapisala, sem Ti prav za prav že večkrat povedala. Toda rada bi se Ti pošteno, iz vsega srca spovedala — pa se mi nikoli ne posreči. Vselej me ostraši Tvoj strogi, začuden pogled, v katerem berem sum, da govori iz mene samo sočutje s Teboj in prizadevanje, da bi Te potolažila. To pa ni res! Verjemi mi, Janko, da v moji ljubezni ni niti sledu takega prizanašanja.

V moji ljubezni! Vidiš, kako se bolje, svobodneje piše, kakor govori: prvokrat sem zdajle imenovala svoje čustvo do Tebe odkrito s pravim imenom. Vselej, kadar sem Ti hotela to povedati, česar si niti Ti nisi upal reči, me je zadržala neka čudna bojzljivost. Veš, neka taka velika odgovornost. Ljubezen — to je vendar nekaj tako velikanskega in tako močnega, da ji le v neki zadregi in s skrbmi odpiramo vrata svojega malega življenja. To je, kakor da bi priletel k nam, v naš vsakdanji dom, nenadno velikanski, krassen ptič. Radi bi mu zabranili, da bi ne videl naše revščine. Bojimo se, da bi se ne zadel ob nizki strop in se ranil. Če se rani ali umaže pri nas perot, odleti in se nikoli več ne vrne. Radi bi mu vse stanovanje okrasili. In sonce bi moralo sijati k nam. Cel nov svet bi mu radi ustvarili, da bi se ne čutil pri nas tujca. Ampak to je težko, če je človek reven. Strašno težko, fant! Tega Ti vendar ni treba praviti.

Čudno je to; vendar me prej, preden sva se seznanila, ni prav nič težilo, da sem revala. Zdaj pa včasih tako hrepenim, da bi imela nekaj denarja! Najela bi majhno stanovanje. Kupila bi nekaj pohištva in posode, zastore... vse seveda čisto preprosto. Toda ne na obroke! Poznava se že pet let, in ves ta čas se mi še ni posrečilo, da bi si prihranila za vse to, kar bi hotela za naju dva nabaviti. Seveda bi Ti tega od mene ne sprejel. Kakor da je to Tvoja krioda, če imam jaz službo, Ti pa ne! Bolj me, ker se zaradi teh reči tako razburjaš in da Ti to brani, govoriti z menoj o tem, da se bova nekoč vzela. Zakaj moram biti za Tebe samo «slabotna ženska» in ne Tvoj prijatelj? Te težave so vendar samo prehodne. Ali pa misliš, da bo ostalo večno tako? Ali res ne verjameš, da bo tak človek kakor Ti, tako energičen in sposoben, večno ostal «za plotom»? Ne delajmo iz sebe mučeničev! Saj ti in jaz nisva edina na svetu v takem položaju. Neka rešitev se bo že našla!

Pomisli, dragi, da bo res prišel nekoč čas, ko bova skupaj stanovala. Da Ti ne bo treba več romati iz stanovanja v stanovanje. Da bova zvečer sedela skupaj pri topli lastni peči, vsak s knjigo v roki, v taki bližini in takem ozračju, kakor si ga le moremo misliti v najlepši predstavi.

Vse to bo, samo da najdeš službo! V to verujem in bi želela, da bi veroval tudi Ti.

Rada Te bom imela vedno, vse dni. In prav zato mi moraš obljubiti, da mi boš odkritosrčen. Mislim, da bi možu lahko vse odpustila samo laži ne! Ti si mi bil zmerom odkrit, nikoli nisi prišel z neumnimi pokloni in nisi hotel biti pred menoj

4. Če se z ljubeznivim ponosom lastnika in posestnika neprestano vprašuje, ali mu je njegova žena tudi res hvaležna za vse, kar zanjo stori.

5. Če prezre, da se je njegova žena samo za njega tako lepo oblekla in ima na sebi celo njegovo priljubljeno barvo ali cvetlico.

6. Če njegovi ženi slučajno ni dobro in noče iti zaradi tega z njim na nogometno tekmo, ima seveda vso pravico, da se posmehuje ženski razdraženosti in preobčutljivosti. Kar posluži naj se te pravice!

7. Slednjič — naj pripoveduje pogosto o svojih uspehih pri drugih ženskah! To imajo žene rade...

Nič ni bolj poniževalno za ženo, kakor če ji mož pripoveduje o razmerjih, ki jih je imel pred zakonom. Brezsrčno pa je, če se celo hvali z uspehi, ki jih je imel ali jih ima po poroki.

8. In slednjič, kdor hoče biti nepriljubljen, naj ženi pripoveduje, da se

ne zna lepoticiti, da gubanči čelo, da zavija usta, kadar govori...

ŽENA SE LAHKO NAREDI PRIJETNO.

1. Za moža moraš imeti zmerom čas. Veliko časa. Zakaj mož mora že med dnevom ustreči volji in muham toliko ljudi, da je srečen, če se vsaj žena ravna po njem.

2. Povej mu včasih, da se ti zdijo vsi njegovi sorodniki zelo prijetni ljudje, da je zlasti njegova rodovina prav za prav veliko bolj spoštovanja vredna in prijetna, kakor je on sam doslej mislil.

3. Morda se boš celo naučila smučati ali plavati ali sploh gojiti kak šport, ki ga ima on rad.

4. Iz istega razloga bi morala ti zvečer v vrtni restavraciji izpiti z njim čašo piva, čeprav bi ti bila skodelica sladoleda bolj všeč.

5. Delaj se, kakor da tisoč malih ničmernosti svojega moža sploh ne vi-

več, kakor si v resnici. Nikoli nisi igral prosilca, niti Dona Juana. Iloaležna sem ti za to.

In vendar tiči ravno tu nevarnost za najin odnos, o kateri se nikoli ne upam pogovoriti s Teboj. Zakaj se vase zapiraš in mi iskreneje ne zaupaš svojih neuspehov? Včasih se mi zdi, da meče senco med naju ravno to, da jaz delam, Ti pa za zdaj ne moreš. Drugikrat se spet bojiš, da bi plačala malenkosten račun, vsako še tako majhno darilce sprejemaš tako, da me boli. Veš, sem vendar samo ženska, četudi dober prijatelj, in trpim, če se kaj med naju postavi. In tudi če sem ženska, si ne nadevaj maske nebržnosti, da bi se morda ne zmanjšal v mojih očeh s tem, ako bi tožil. Kako nespametno je to — saj sem Ti tako blizu, da naju more to samo še bolj zvezati. Tako sem srečna, da sva se našla, ravno midva. Kako enolično in brez smotra bi bilo to životarjenje brez Tebe! Nikoli več ne bom ničesar podobnega izgovorila niti napisala, toda imeti moram občutek, da se lahko na Tebe zanesem tako, kakor Ti na mene.

Verujem, da si moreva svojo bodočnost pripraviti večidel sama. Gradiva jo s pogumom, z razumom — in z ljubeznijo!

Mi boš kmalu pisal? In prav to, česar bi si mi morda ne upal reči v oči? Moje najlepše misli so s Teboj.

Zdenka

P. S. Pletem Ti pulover, lep, moder. Hotela sem Te presenetiti, ampak danes tega nisem mogla zamolčati.

Odgovor

Moja Zdenka!

Prav si imela. Življenje se pričinja takrat, ko čutimo, da smo srečni. To, kar je bilo prej, je bila samo predigra k življenju. Vesel sem, da veruješ v to, kako znam vzeti življenje pravilno v roko. Trdno verujem, da bom nekega dne izstopil iz vrste teh, katerih roke niso imele priložnosti, da bi se ljubkale z delom. Vem, da bo to kmalu.

In potem? Potem pojdem kakor po navadi k Tebi, z isto ljubeznijo, toda z novo, večjo vero v svojo srečo. Iskreno Ti bom stisnil roko in Ti prav po tihem povedal, kako Te imam rad.

Vselej, kadar se trudim, da bi našel službo, vidim Tvojo sliko pred seboj. To je lepo, če najde mož v današnjem času, ko ljudje tako naglo žive in pozabljajo, ženo, ki zna iskreno in nesebično ljubiti.

Draga Zdenka! Zahvaljujem se Ti za Tvoje zaupanje, ki me je okrepilo za novi boj za existenco. Vesel sem, da sem v Tebi našel vdanega tovariša in popolno ženo. Danes zvečer, ko se snideva, Ti bom z besedami potrdil to, kar sem Ti tukaj napisal.

Na spidenje se veseli Tvoj

Janko.

Tej številki smo priložili knjigo: «Veselo praznujmo — prijetno godujmo». Sedaj pravljamo za Vas knjigo «Po vedenju boste sodili» (Vedenje, kramljanje, potovanje, dopisovanje). Zgornje je eno izmed pisem iz te knjige. Pet knjig dobite za 37 dinarjev. Če še niste nakazali, hitro, še danes pošljite.

diš, toda pazi, da jih ne izgubiš nikoli iz misli!

6. Vprašaj ga za svet tudi takrat, kadar prav dobro veš, kaj hočeš. Takšna zaupljivost se mozu dobrika. Tem bolj mu ugaja, čim manj mož tisto reč razume. In čim manj je mož v tem strokovnjak, tem bolj je sposoben, da se ravna po nasvetu drugega (to je: po tvojem). Tako lahko ubiješ dve muhi z enim udarcem: pokažeš se ljubeznivo ženku in hkrati dosežeš, kar je tvoja volja.

7. Naposled je prav, če svojemu mozu zdaj pa zdaj pokažeš, da ga spoštuješ in ljubiš bolj ko vse druge moške na svetu.

GOSPA, ALI HOČETE POSTATI NEPRILJUBLJENI?

1. Na nedeljskih sprehodih nosi načeloma nove in tesne čevljičke! Ko boš prehodila dva kilometra po gozdni poti,

ne boš mogla več naprej. S tem je načrt izleta, ki ga je tvoj mož tako dolgo delal, prekrizan. Namesto na Šmarno goro prideta z možem v gostilno pod njo in se dolgočasa, dokler ne pride avtobus, da se vrneta v mesto.

2. Pripoveduje mu, da se je kajpak prav vsaka tvojih sošolk omožila z generalnim ravnateljem, ti pa da nisi tak in da se znaš zadovoljiti tudi v skromnih razmerah. Takšna besedica «tudi», če jo izgovoriš s primernim podarkom, razjezi celo najbolj dobrodušnega moža.

3. Če te vpraša: «Kam pojdeva danes?» — mu odgovori: «Meni je vseeno!» Ali pa: «Kamor ti hočeš!» V najboljšem primeru pa še reci, da nimaš kaj obleči.

4. Zvečer v kavarni si izberi pri cvetličarki lep šopek rož, četudi veš, da stane vsaka roža pet dinarjev in je pojutrnjem «zadnjega».

5. Telefoniraj mu večkrat na dan v pisarno, da mu lahko poveš, da se ni zgodilo nič posebnega.

6. Pri plesu sanjari samo o poslednjem plesalcu, kako krasno zna plesati, da se njegov ples na žalost ne da niti primerjati s plesom tvojega prijatelja. Takšen izraz «na žalost» na pravem mestu učinkuje tako kakor besedica «tudi» po št. 2 in razkači celo najponosnejšega kavalirja.

7. Slednjič — nikoli ne beri knjige, še manj pa časopisov. Saj je tvoj mož vendar vesel, če ti mora kar naprej vse iznova pojasnjevati.

Niste SREČNI?

Včasih slišite toliko tožb, da se vam zdi, kakor da vladajo ta svet same nesreče in nezgode.

Toda svet v vlogi dobrega in zla — to smo mi, ljudje. Kakršni smo mi, takšen je svet. Mi tvorimo zlo ali pa dobro. In če sem torej jaz nesrečna, moram predvsem iskati vzrok v sebi, v svoji najbližji okolici.

Pogosto slišimo bridke besede: čudim se, da more Bog gledati na takšne neprilike, na takšno zlo. Ali pa ta in ona izmed nas potoži: Zakaj moram ravno jaz tako trpeti, toliko izkusiti? Zakaj sem jaz tako nesrečna? To je že v človeški naravi, da radi obdolžujemo druge. Zase imamo samo opravičbe in izgovore pa olajševalne okoliščine. Toda predvsem bi morali strogo presojsati same sebe.

Vprašajmo se, če nismo same krive zla, zaradi katerega tako tožimo? Ali nismo z lastno roko zakrivile svoje nesreče? Če na primer naš zakon ni srečen, zakaj ne? Ali smo si dobro in prav izbrale svojega življenjskega druga? Nismo li tokokrat prezrle njegove slabosti in napake, ki so se potem ravno na nas hudo maščevale? Ugajal nam je njegov lepi obraz, prezrle pa smo, da je ta obraz všeč še mnogim drugim ženskam. Kdo je torej kriv, da se je naš zakon razmajal in da ni tak, kakršnega si želimo?

Ali nismo zadovoljne zato, ker nas mučijo otroci? Toda zakaj nas mučijo? Ali so dobro vzgojeni? Kaj smo zakrivile ali zanemarile v njihovi vzgoji? Zakaj so postali neposlušni ali celo zlobni? Duša otrokova je gnetljiva kakor vosek in se da na vse načine oblikovati. Kako je to, da se nam to oblikovanje ni posrečilo? Koga moremo obdolžiti? Dajmo, mislimo predvsem na svoje slabosti in napake! Bodimo proti sebi bolj kritične in ne bojmo se priznati svoje napake. Spoznanje lastne napake je velik korak k poboljšanju. V spoznanju, kaj je pravo bistvo zla, nesreče in greha, je naša pot k boljšemu življenju, k zadovoljnosti, sreči in miru. S. V.

Prva nevihta

Najhujši je bil trenutek, ko je odprl vrata in planil ven. Bila je užaljena, ko ji je rekel, da ne zna ne kuhati, ne pospravljati, ne biti prijetna.

«Mama je zmerom pravila, da nisi pravi mož za mene,» mu je rekla; «sebičen si in nevosten — mama je imela prav.»

In pri tem poslednjem omenku matere je hotela povedati, kaj je mama prej večkrat rekla o Ivanu in kako ji je dopovedovala, da je pri svojih osemnajstih letih premlada, da bi se poročila, zlasti še z Ivanom. — Ivan se je naglo obrnil, jo prijel za rame in jo stresel.

V tem trenutku je sklenila, da ga bo zapustila. Ihté in z neizmerno žalostjo je devala v kovčeg svoje reči in se pripravljala na odhod iz svojega zakona, ki je bil star natanko dva meseca, en teden in tri dni.

«Le kako si mogel, Ivan!» je ihtela, in solze so ji padale na lepo perilo, okrašeno s krasnimi čipkami. «Tako sem te imela rada! Nič nisem tožila zaradi dela v gospodinjstvu, čeprav nisem v življenju nič delala.» Obrišala si je oči s kombinezo, ki je ni imela še nikoli na sebi. «Mama, on — on je res položil roko name! Stresel me je, da, malone bi me bil tepel. Oh, mama, nikoli me ni ljubil, drugače bi tega ne bil mogel storiti! Ampak pokazala mu bom!»

Zaprla je kovčeg in ga postavila k vratom. Potem je šla k pisalni mizi in hitro napisala na svoj novi pisemski papir:

«Ivan, najin zakon je bil strašna zmota. Odhajam domov in upam, da te ne bom nikoli več videla. Po svoje ostale reči pridem, ko te ne bo doma.

Helena.»

Še enkrat je prebrala pismo, ga dala v ovojko, napisala nanjo «Ivan», vzela spet pismo iz ovojke in ga dala v drugo pa zapisala «Gospod Ivan Konjar». Potem se je ozrla po sobi. Ne, tukaj ne! V dnevni sobi ne! Naj le prej vstopi in jo kliče kakor zmeraj — in ne dobi odgovora.

«Ampak tega sploh ne bo storil, ker me ne ljubi.» Iznova se je razjokala, šla v spalnico in postavila pismo k ogledalu na toaletni mizi. Potem si je oblekla plašč, posadila klobuk na glavo in odšla za vselej s svojim kovčgom. Poklicala je taksija in mu dala materin naslov.

Bila je že skoraj doma, toda domov ni mogla. Odpeljala se je na železniško postajo. Kovčeg je pustila v garderobi in šla v kino.

Na nič drugega ni mogla misliti kakor na Ivana, oh, ampak kako žalostno!

Ali bo trpel? Ali se bo sploh zmenil za to, da jo je za vedno izgubil? Samo ko bi ga mogla videti! In pa — ko bi bil le preveč nesrečen, bi se lahko dala omehčati. Hotela ga je videti in že je snovala načrt.

Spet si je naročila taksija in o pol šestih je bila že v svojem stanovanju. Sporočilo o njeni nepreklicni odločitvi je bilo na toaletni mizici. Plašč in klobuk je skrila v kuhinjo in zlezla pod posteljo. Da, to je bilo dobro: izpod posteljnega pogrinjala je lahko videla vso sobo; posebno dobro je videla toaletno mizico — in pismo. Tu bo ostala in opazovala Ivana, ko bo bral pismo, in potem, ko bo preveč žalosten in potr, bo zlezla izpod postelje in ga potolažila.

Ležala je pod posteljo, vrat jo je že bolelo. Ob šestih — kakor vselej v dobi teh dveh mesecev, enega tedna in treh dni — je Ivan zavrtel ključ v vratih in jo poklical.

«Halo, dragica!» je zaklical iz dnevene sobe. Srce ji je začelo močno biti, solze so ji stopile v oči. «Oh, dragi Ivan! Toda roko je bil položil name, stresel me je, morda je celo zmožen, da bi svojo ženo tepel. Zato se mora pokoriti.»

Naglo je stopil v spalnico, s cvetlicami v roki in z zaskrbljenim obrazom. Ko je zagledala cvetlice, se je omehčala; toda ne! Malo strahu mu ne bo škodovalo! Pazljivo je gledala izpod pogrinjala. «Zdaj! Videl je pismo. Odpira ga!»

Ivan je mirno bral pismo, potem pa se je zagledal v praznino. Helena se je že pripravljala, da bi planila izpod postelje, če bi se zrušil. Toda... toda... on se sploh ni zrušil! Iz žepa je vzel svinčnik, položil pismo na mizico in je nekaj pripisoval. Potem je del pismo nazaj v ovojko in ga položil na prejšnje mesto.

Lad, Khas:

—STRIC MARTIN—

Stric Martin je krepak mož, ki se mu leta ne poznajo, čeprav je v življenju že veliko trpel. Toda njegove roke so znale vselej prav prijeti za delo, tako da je sam dobro živel in je tudi svojih petero otrok pošteno preskrbel. Pri tem pa ni bil stiskač, narobe! Znal je posedeti pri vinu, se boriti na kegljišču in marsikatero veselo pesem zaigrati na harmoniko. Kadar pa je bil čas za delo, se ga je vselej pošteno lotil. In tudi v prostem času ni držal rok križem, temveč je na primer popravljal ure ali delal kaj drugega. Lenariti stric Martin ni znal. In zdrav je bil vedno, hvala Bogu, nikoli ni tožil.

«Kaj? Oh, Ivan!»

Obrnil se je, po tihem žvižgajoč, in zdaj so stale njegove noge v rjavih nizkih čevljih zraven postelje. Sukal je številke na telefonu.

«Tone?» je rekel Ivan. «Kako se ti godi? — O, dobro. Ali bi ne hotel iti nocoj nekam na večerjo? — Da, prav, ona je ravno z doma... Dobro. Na svidenje!»

Oh, le kako je mogel! Niti malo ga ni ganilo. Nikoli mu ni nič pomenila. Zadušila je ihtenje in ga opazovala, kako gre v kopalnico. Slišala je, kako teče voda, in Ivan je začel peti. «Nikoli ni pel, kadar sem bila doma. Vesel je, da sem odšla. To je pripisal v moje pismo, da bi našla, ko pridem po obleko.»

Ivan je veselo pel, Helena pa je jokala. Pod posteljo je bila tema, tla so bila trda.

Vse jo je bolelo; ni se upala ganiti in vendar nekako ni bila več tu, v svojem izgubljenem stanovanju. Bila je tam, kjer je Ivan mislil, da je. Zdaj ni zanj nič več pomenila.

Privzdignila je posteljno pogrinjalo in videla prah ob steni, kjer je morda že več dni pozabila pomesti.

Oh, ko bi že vendar odšel. Zlezla bi izpod postelje, prebrala, kar je zapisal, in odšla za zmeraj. Ampak on se še malo ni menil za vse to — njo pa je bolelo hrbet, noge — in srce. Toda slišite, kaj poje?! Staro pesmico...

«Zapustilo me dekle je...» je veselo pel Ivan, Helena pa je jokala in jokala pod posteljo. Slednjič je voda v kopalnici prenehala teči, Ivan se je vrnil. Sedel je na posteljo prav nad njo. Dvignil je boso nogo, oblekel nogavico, se obul, in potem je isto storil z drugo nogo. Počasi se je oblačil in po tihem žvižgal.

Ko so se za njim zaprla vrata, je zlezla izpod postelje, si osušila solze in vzela pismo z mizice. Prsti so se ji tresli, ko je brala:

«Pod posteljo si.»

tako brezmočnega. Toda potem mu je bilo tega zadosti in porodila se mu je misel.

Javil je svojemu zdravniku, da tega ne bo več trpel in da si bo dal nogo odrezati. Doktor se je najprej čudil, potem se je smejal, nato je razlagal svoje učenosti in naposled se je prepričal, da strica ne bo mogel pregovoriti. Poslal je strica v bolnico. Tam so dali strica Martina na oddelek za notranje bolezni, ampak on se je takoj oglašil:

«Jaz ne spadam sem. Prišel sem, da mi odrežete nogo, dajte me torej na kirurški oddelek.» Pravili so mu sicer, da je treba nogo najprej negovati in zdraviti, ampak stric je izjavil enkrat za zmeraj, da je to že sklenjeno in da mu bodo nogo odrezali morali. Odvedli so ga torej na kirurški oddelek. Tudi tam so ga hoteli venomer zdraviti in so se izgovarjali pri stricvih vprašanjih s tem, da mora odločiti gospod profesor. Stric je moral precej kričati, da je slednjič prikllical profesorja. Ta je prišel v belem plašču in je bliskal z naočniki.

«Torej, kaj je z nogo?» je rekel, kakor bi odsekal.

«Odrezali jo bomo!» je dejal stric prav tako ostro.

Gospod profesor je ogledoval nogo in mečkal palec. Sekundarij mu je moral poročati, kaj so zdravniki našli, in je nazadnje povedal svoje mnenje, da se ne bo rezalo. Stric pa, kakor da ga pičiš! Noga mora proči! Gospod profesor je vprašal, ali se niso sorodniki nič potrudili, da bi strica pregovorili, naj ne bo tako trmast. Povedalo se mu je, da je rodbina soglasno izjavila, da strica Martina nikakor ni mogoče pregovoriti. In tako je gospod primarij prenehal bliskati z naočniki in je začel v stricu s sladkim glasom zbuhati ljubezen do noge. Ampak strica je minila potrpežljivost in se je spravil na gospoda primarija:

«Poglejte, gospod primarij, meni je tri in sedemdeset let. Kaj mi je, vraga, na tem, ali imam nogo ali ne? Meni bi zadostovala lesena. Vas tale noga ne boli, kajne, zato vam je lahko govoriti. Deset let me zavijate v blato, pa nič ne pomaga. Kar lepo mi jo odrežite, meni ni nič za bolno nogo. Hočem imeti blaženi mir!»

Gospod primarij je menda priznal, da je nekaj na teh besedah. Rekel je samo, da mora torej stric podpisati neko izjavo, potem pa se bo zgodilo po njegovi volji.

«Zakaj pa ne!» je rekel stric Martin. «Kar dajte sem, pa bom podpisal!»

Operacija je bila v petek dopoldne. Nogo so mu odrezali v kolenu. Ob eni popoldne smo ga šli obiskat, a vsi so ostali zunaj, mene pa so poslali k stricu, da bi pogledal, ali je stric pri zavesti in ali je sploh še kaj upanja. Nisem bil še v bolniški dvorani, pa se

mi je že zdelo, da slišim glas strica Martina.

«Saprament, ženska!» je krepko govoril stričev glas. «Če že mislite, da mora biti tako, si pustite to cigareto, ampak vžigalnik mi vrnite, in sicer takoj!» In res — stric Martin je imel ravno majhen spor s sestro, ki ga je zalotila pri kajenju.

R. L. Baraniecki:

Kako je prišel Florijan Čuk v nebesa

Florijan Čuk je ali — bolje povedano — je bil nekoč čevljar. Pred mnogo, mnogo leti seveda. Ampak za delo ni bil. To se pravi, za delo bi že bil, a manjkala mu je marljivost in veselje do dela. Veliko rajši je pohajkoval po svetu, kakor pa da bi vlekel ves dan dreto. No, in žganje, tisto dobro žganje je imel Florijan zmeraj rajši. Nazadnje se sploh ni mogel ločiti od njega.

Toda nekega dne je prišla tudi zanj ura, ko je moral romati v nebesa. Pri tem ni veliko razmišljal.

Kvečjemu o tem, kako mu bo dišalo nebeško žganje. Zdaj pa zdaj je nekoliko počival. Ne zaradi utrujenosti, ampak zato, ker je bila to njegova prva pot, na kateri ga ni spremljal njegov prijatelj — žganje. Dolgo je moral Florijan romati, zelo dolgo, preden je prišel pred nebeška vrata. In tam mu je postalo malo tesno pri srcu, ko je pomislil na svoje grehe. Toda potem se je opogumil in je trikrat potegnil za zvonec. Zvonec za vrati je veselo zazvonil, in vrata so se takoj odprla. Ven je prišel majhen, debel gospod z dolgo brado, v vzorčasti domači halji in v toplih copatah. V roki je držal dolgo pipo. Ah, to je sveti Peter sam, se je razveselil Florijan, hkrati pa se je nekoliko ustrašil.

«O, Florijan Čuk», je dejal sv. Peter in puhnil bele oblačke iz pipe.

Nekaj časa sta se oba radovedno gledala, potem pa je sv. Peter vprašal: «Dobro, ampak kaj prav za prav hočeš?»

«No — v nebesa!» je rekel Florijan in se čudil, da ga sv. Peter sploh izprašuje.

«Veš kaj, moj ljubi Florijan,» je podarjal sv. Peter, «pri tebi je to težko. Ti nisi v vsem svojem življenju nikoli nič delal in si bil neprenehoma pijan. In zdaj hočeš v nebesa,»

Florijan Čuk se je popraskal za ušesom.

«Ti si bil pravi nebodigatreba», se je razvnel sv. Peter. «Pravi halodri. Ali si kdaj sploh v svojem življenju storil kako veliko dejanje?»

Florijan Čuk je neumno buljil predse in izpraševal samega sebe: «Ali sem storil kako veliko dejanje? Da — če takole pomislim, se na nič ne spomnim.»

«Zdravo!» pravi, «pojdi za njo, naj mi vrne tisti vžigalnik!»

Dal sem mu vžigalice. Stric je vzel iz stare copate lbar cigareto in si jo prižgal.

«No, stric, kako je?» sem ga vprašal.

«Prijatelj,» je rekel stric Martin, «sem kakor nanovo rojen!»

«Potem te pa ne morem pustiti v nebesa», je godrnjal sv. Peter.

Florijan Čuk je napeto premišljeval. Pot mu je stopil na čelo, ihtel je in stokal, ampak na nič se ni mogel spomniti.

«No, kaj je?» je bil sv. Peter nestrpen, ker mu je pred nebeškimi vrati preveč vleklo.

Zdajci se je Florijanu razjasnil obraz, in rekel je: «Da — sem se že spomnil! Nekoč sem našel denarnico, trije zlatniki so bili v njej. Pa še listek, kjer je bilo zapisano, čigava je denarnica. Še tisti dan sem vrnil denarnico kmetu, ki jo je izgubil!»

«To je bilo lepo in pošteno, ampak še zmeraj ne veliko dejanje», je menil sv. Peter.

«Ampak — jaz se zlatnikov še dotaknil nisem!» je podčrtaval Florijan svoje dejanje.

«Saj to bi bil tudi greh», je dejal sv. Peter in potegnil dim iz pipe.

«Toda — jaz sem bil takrat hudo lačen!» je zaklical Florijan in bil prepričan, da ga bo zdaj gotovo pustil v nebesa.

Sv. Peter pa je samo rekel: «Potem je bilo to še lepše, da si vrnil denarnico in zlatnike, a še zmeraj ne veliko dejanje.»

«Sveti Peter, deset ur sem moral hoditi. Deset ur do kmeta, ki je izgubil denarnico.»

«Potem je bilo to še veliko, veliko lepše zate, a še vedno ne veliko dejanje.»

Florijan Čuk je mrzlično premišljeval, sv. Peter pa se je začel počasi obračati k nebeškim vratom.

«Sveti Peter,» je zaklical Florijan ves obupan, «deset ur sem moral hoditi, deset ur!»

Sv. Peter je sočutno zmignil z rameni, rekel pa ni nič.

«Pri tem pa še v nobeno gostilno nisem krenil,» je dopolnil Florijan Čuk.

«Ampak to še davno ni veliko dejanje», je menil sv. Peter in je že odpiral nebeška vrata.

«Kaj? Ni veliko dejanje?» je kričal Florijan Čuk. «Ni veliko dejanje, ko sem moral pri tem — štel sem — iti mimo štiri in dvajsetih gostiln!»

Zdaj se je sv. Peter nasmehnil in rekel:

«Potem pa seveda...»

In smehljaje se, je pustil sv. Peter Florijana Čuka v nebesa.

Najša anketa

„Ali mora žena možu zmerom vse povedati?“

Mnogo odgovorov smo že prejeli na našo novo anketo. Vseh seveda ne moremo objaviti, ker bi za to porabili preveč prostora. Izbiramo pač tiste dopise, ki kažejo največ življenjskih izkušenj. Naše bralke pa posebej opozarjamo, da se ne strinjamo z vsebino vseh pisem, ki jih objavljamo. Uredništvo.

Drage tovarišice!

Ni moškega na svetu, ki bi zaslužil popolno odkritosrčnost s strani žene. Povejte mi, ali pozna katera izmed vas moža, ki svoji ženi vse pove? Ne, takega čudeža še nismo doživele. Zatorej svetujem vsem tovarišicam: ne zaostajajte za moškimi!

Ločena
zaradi moževe »odkritosrčnosti«.

Velecenjena gospa urednica,

rada bi Vam odgovorila na Vašo zadnjo anketo. Ko pa sedim pri pisanju, šele spoznavam, da je prav za prav zelo težko odgovoriti nanjo. Ko sem bežno prebrala razpis, sem sklenila, da se tudi jaz udeležim Vaših anket. Imela sem polno domislekov, zdaj pa vidim, da se na to vprašanje ne da na splošno odgovoriti.

Od moža je odvisno, ali naj bo žena povsem zaupna. Nekateri moške niti ne marajo, da jim žene vse povedo, in jih odpravijo s kratko opombo: »Nikar ne čenčaj!« Drugi bo pa morda hudo razburjeni, če mu žena takoj ne pove, da je na cesti srečala moževega tovariša. Tretji se bo celo razburil, če mu takoj ne »zaupa«, da se je mleko podražilo za 25 par pri litru. Kako je torej mogoče na splošno odgovoriti na takšno vprašanje? Hočem biti pravična. Zato mislim, da bi bilo najpametneje takole: v vseh večjih rečeh, o vseh zadevah, ki se tičejo skupnega gospodinjstva, gmojnega stanja, poklicnih reči, naj žena brezpogojno zaupa možu vse. Če se pa tiče nekaj njene osebne časti, otrok, moževe časti ali česa podobnega, naj premisli, ali s svojo odkritosrčnostjo koristi zakonu ali pa mu škoduje. Če vidi, da bi utegnila s preveliko zaupnostjo skaliti harmonijo v zakonu — potem naj molči! Če pa ne ogroža miru v domu, naj zaupa možu vse in naj mu nikoli ničesar ne prikriva.

Kakor sem omenila že v začetku svojega pisma, se na to vprašanje po mojem mnenju ne da na splošno odgovoriti. Niso vsi ljudje enaki, zato je treba vsak primer individualno obravnavati.

Sprejmite lepe pozdrave!

Vaša vdana naročnica
C. G., profesorica.

Nedolžna šala.

Ko bi Vi vedeli, koliko očitkov sem že doživela v zadnjih treh letih zaradi svoje neumne nepremišljenosti. Nekoč na plesu me je znanec iz šolskih let na skrivaj poljubil. Nekoliko preveč je pil, in v predpustnem času moški niso tako natančni. Ko mi je čez čas mož očital, da nisem nič več mikavna, pa mi je zaradi užaljenega samoljubja ušlo, da sem mu povedala, kaj vse mi je moj bivši šolski tovariš pri plesu šepetal in da me je celo poljubil. Ni bilo zadosti, da ga je zaradi tega pretepel, čeprav je ta na tisti nesrečni poljub že davno pozabil. Kaj si je o meni mislil? Revez, najbrže ne bo nikoli nobene več poljubil, tako ga je moj mož zdelal. Od tistega časa nimam več miru. Če greva v družbo, gleda za menoj kakor ris. Sam od tistega časa sploh ne pleše le zato, da me lahko opazuje. Če pride kdo dvakrat pome, moram že domov. Najrajši bi me doma zaprl ali pa privezal. Sedaj se obnaša kakor kakšen turški paša. In to vse zaradi tega, ker sem v nepremišljenosti jezik stegnila.

Velecenjena gospa urednica!

Preden odgovorim na Vašo anketo, Vas prosim, povejte najprej Vi svoje mnenje. O Vas sem slišala, da je Vaša sodba vedno pravilna in da ji je le težko ugovarjati. Vam že več ko deset let izdajajo naročnice tajnosti, in poznate nas ženske do potankosti. Iz dopisov pa gotovo spoznavate tudi, kakšni so moški. Zato mislim, da boste ustregli vsem naročnicam, če jim Vi odgovorite na svoje lastno vprašanje. Vaša sodba bo gotovo odločilna.

Vas lepo pozdravljam.

Ana G.

Za Vašo anketo.

Odgovori, ki ste jih doslej prejeli, so več ali manj osebni. Ugotoviti moram, da bi moralo biti vprašanje precizirano. Ni vse za vsakogar. Tistemu, ki je po srcu plemenit, lahko vse zaupaš. Tak mož Te bo razumel in Ti grešno misel ali celo greh odpustil in ga pozabil. Drugi moški pa bo iz majhne zadevice napravil veliko afero.

Za svojo osebo sem mnenja:

1. ljudje še nismo tako popolni, da bi mogli vse prav razumevati in odpuščati;

2. vsak človek, tudi če je poročen, si mora ohraniti neko duhovno svobodo.

Iz tega sledi:

reči, ki so izključno moja tajnost, obdržim zase, če si nočem s svojo odkritosrčnostjo nakopati sumničenja in sužnosti.

»Ali naj žena možu vse pove?« Figo! Samo enkrat sem to storila, pa še danes mi je žal. Bridko se kesam za

svoje zaupanje. Pa ne mislite, da sem storila kakšen greh. Nič takega ni bilo. Njegovemu bratu sem pred leti posodila denar, ki mi ga ni vrnil. Mož pa mi vedno, kadar mi manjka denar za gospodinjstvo, očita, »gotovo si že zopet komu posodila. Tako razmetavaš moj težko prisluženi denar.« Veste, da sem jezna. Zato pravim: molk je zlato.

Gospa!

Moja žena dobiva Vaš list, v katerem je razpisano vprašanje, ali naj žena možu vse pove. Povedal Vam bom zgodbo svojega dobrega prijatelja. Saj poznate moške bolj kakor kakšna druga ženska. Vsak, kdor ima priložnost, si privoščiti zvrhano mero življenjskih dobrot. Moški je ves nesrečen, če nima pri ženskah uspeha. Povsod se ponuja, tudi tam, kjer bi ne bilo treba. Ko doseže svoj namen (čeprav pri plačani ženski), se od samega ponosa ves razšopiri. Vsak si domišlja, da je »on« prvi dosegel svoj namen in da je samo »on« izvoljenec dotične ženske. V svoji domišljiji pa ne ve, da je ženska, ki se vdaja moškemu iz radovednosti ali za denar, vsakemu na razpolago in, če se že morda brani prvih naskokov, se brani le zato, da bi bila bolj poželjena. Kadar so moški sami v družbi, takrat jih ni nič drugega, kakor sama baharija. Ako moški ne modrujejo o političnih zadevah, pri katerih je drug bolj pameten od drugega, pa govore o uspehih pri ženskah. Čim bolj se kdo baha, tem več je vreden. Z eno besedo: vsak moški si domišlja, da je ali rojen minister ali pa neprekosljiv Don Juan.

Tudi moj prijatelj, ki je bil leto dni oženjen, je zahajal v tako družbo. Mislil je, da je vse to res, kar so si oženjenci pripovedovali. Seveda mu ni bilo težko priti do enakih uspehov. Kaj hitro je dobil užitkov željno poročeno žensko, s katero je imel več mesecev intimne odnose. Seveda je o vseh svojih ljubezenskih podvigih pripovedoval svojemu stalnemu omizju. Njegov najboljši prijatelj, ki je že dolge mesece dvoril njegovi ženi, pa je to pri prvi priložnosti izkoristil in povedal njegovi ženi, ki je bila sicer dobra ženska, toda razborita in maščevalna. Ta je ob tej novici najprej pretočila potoke solz, potem pa skupno s prijateljem kovala maščevalne naklepe. To pa je bila vođa na njegov mlin. Naslednji dan se je seveda žena na vso moč kesala svoje nepremišljenosti in v razpoloženju, v kakršnem je bila, se je možu izpovedala. Seveda je ta »zvesti in dobri mož« takoj pripravil kovčge ter odšel in pustil ženo in tri otroke. Sedaj pa bo to umazano perilo pralo sodišče.

Iz te vsakdanje zgodbe se naj žene zapomnijo, da so moški domišljavi širokoustneži in da jim je vsaka ženska, ki jim pride pod roko, boljša od lastne žene. Zato naj žene nikdar ne pove takih reči, ki se ne dajo popraviti in ki povzročajo tragedije. Ivan L.

FRAN MILČINSKI - VZGOJNIK

V ženski založbi «Belo-modre knjižnice» je nedavno izšlo približno sto strani obsegajoče delce gospe Kristine Vrhovčeve: «Fran Milčinski — vzgojnik».

V tej študiji, ki je na nje osnovi gospa Vrhovčeva napravila doktorat, je poizkusila prikazati kulturno delo pred leti preminulega pisatelja Frana Milčinskega s pedagoškega vidika. Estetske študije o njem še vedno nimamo.

Študija ge. Vrhovčeve je tem zanimivejša, ker se je ob Milčinskem, našem prvem mladinskem sodniku, organizatorju mladinskega skrbstva in proem, ki je pri nas s svojim delom seznanjal najširše plasti ljudstva s perečim problemom izprijene in zanemarjene mladine, dotaknila tudi razvoja našega mladinskega skrbstva.

V prvem delu svoje študije govori Vrhovčeva najprej o šestih duševnih strukturnih tipih človeka (po Edvardu Sprangerju) ter oriše njihove najpaznejše znake. Najbolj temeljito se bavi z oznako duševne strukture vzgojnika, ki prednoti človeka samega na sebi, ne glede na dobrine ali prednote, ki jih ima. Njegovo bistvo je zajeto v notranjem odnosu do človeka in temelji v osnovnem elementu vzgojnikove narave, v ljubezni, ki izključuje sebičnost in ki tvori podlago njegovemu prednotenju. Vzgojnikovo opazovanje človeka je totalno: jemlje v poštev vedno celega človeka z vsemi njegovimi zmožnostmi in gleda nanj brez predsodkov.

Oznake, ki so odločilne za človeka-vzgojnika, so predvsem: pozitiva življenjska usmerjenost, vedna aktivnost in usmeritev dela iz žive intuicije.

Ko je Vrhovčeva tako opredelila tip človeka-vzgojnika, je prišla k življenjepisu Fr. Milčinskega in nato k njegovemu socialno vzgojnemu delu, k mladinskemu sodniku in organizatorju našega mladinskega skrbstva.

Pri nas se je pričela za socialno mladinsko skrbstvo, ki je bilo dolgo prepuščeno zasebni pobudi, zanimati država šele proti koncu druge polovice preteklega stoletja. Izdala je vrsto naredb, ki pa so iz večine ostale le na papirju.

L. 1905. se je ministrski predsednik H. Schauer obrnil na predsednika ljubljanskega sodišča s prošnjo, naj določi referenta, ki bi poročal na kongresu za otroško varstvo na Dunaju o vprašanju mladinskega skrbstva za Kranjsko. Predsednik ljubljanskega sodišča se je obrnil na Fr. Milčinskega, ki je sprejel referat in takoj pričel z veliko ljubeznijo zbirati potrebne podatke. Kongres na Dunaju je bil šele l. 1907., toda že l. 1906. je izdal Milčinski brošuro: «Zanemarjena in izprijena mladina na Kranjskem». Tu je pokazal na zevajočo socialno rano med slovenskim

ljudstvom. V brošuri je podal popolno sliko nezaščitenosti in izprijene mladine in navedel vzroke tega pojava, ki jih je videl predvsem v gospodarski revščini in alkoholizmu. V tej brošuri je zahteval tudi zavod za izprijena mladoletna dekleta, ki ga Slovenija še danes nima! L. 1908. je bil v Ljubljani že sklican ustanovni občni zbor «Društva za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju ljubljanskem», kateremu je bil Milčinski šest let tajnik in za čigar ustanovitev ima nemalo zaslug.

L. 1919. so poklicali Milčinskega za posvetovalca pri organizaciji državnega oddelka za mladinsko skrbstvo.

Mladinski oddelki pri sodišču v Ljubljani je ustanovil Milčinski sam l. 1908., kjer je vršil svojo nalogo kot mladinski sodnik. Neprestano mu je lebdelo pred očmi načelo, da se mora mladini kazni nadomestiti z vzgojo, ker pač ni sama kriva svoje zanemarjenosti in izprijenosti in ker vzgoja in ne kazni spravi mladega glešnika na pravo pot.

Vsa priznanja, ki so jih izrekli Milčinskemu kot mladinskemu sodniku mladi grešniki, katere je z očetovsko ljubeznijo privedel na pravo pot, vsa priznanja, ki so mu jih izrekli domači in tuji vzgojni strokovnjaki, ne morejo zadosti poudariti in oceniti njegovega vzgojnega dela.

Milčinski pa ni bil pri nas samo organizator mladinskega skrbstva in mladinski sodnik. S predavanji in številnimi članki je seznanjal najširše plasti ljudstva z vprašanjem izprijene in zanemarjene mladine. Napisal je celo vrsto novel in povestic, v katerih prikazuje položaj sirot, nezakonitih otrok,

zanemarjeno mladino in njih lahkomiselne ali pijančevanju odane starše. (N. pr. v «Zločincih», «Mladih zanikrnežev lastnih životopisih», «Sejemskih tatih», «Mokri deteljici» itd.).

L. 1917. je izdal Milčinski svoje najboljše delo «Ptički brez gnezda», ki ga mirno lahko uvrstimo med naše najboljše ljudsko vzgojne povesti. V tem delu je zajel bolečo problematiko naše zanemarjene in izprijene mladine v vseh treh slojih: meščanskem, delavskem in obrtniškem. Knjigo je naše ljudstvo takoj sprejelo in še danes »nezmanjšano onemo sega po njej».

V nadaljnjih dveh poglavjih se ustavlja Vrhovčeva ob Milčinskem kot mladinskem pisatelju in humoristu. Kot mladinski pisatelj se je pokazal Milčinski izredno dobrega poznavalca otroške duše, rojen humorist pa je na široko odprl svoje toplo srce, ki ni poznalo zlobe in zagrenjenosti.

Na osnovi študije o Milčinskem kot mladinskem sodniku, organizatorju mladinskega skrbstva in na osnovi njegovih člankov in literarnega dela ugotavlja Vrhovčeva v sklepnem poglavju, da Milčinski v vsem odgovarja tipu vzgojnika, kakršnega je pokazala v uvodu.

Študijo je napisala Vrhovčeva z veliko vestnostjo in ljubeznijo. S tem delom se je uvrstila med one redke, ki skušajo s pedagoškega vidika osvetliti delo naših kulturnih delavcev, zlasti književnikov. Odlika Vrhovčeve ni samo v izboru snovi, marveč tudi v njeni obdelavi, pri kateri je upoštevala vse momente, ki nam približujejo Milčinskega kot vzgojnika. Prav je, da je Belo-modra knjižnica izdala to delo, ki je vzlic znanstvenemu pečatu pisano tako, da bo vsak, ki pozna dela Milčinskega ali ki se bavi z vzgojo mladine, rad segel po njem. M.K.

Občina v ženskih rokah

Malo mesto Friendly v Zedinjenih državah slavi prav zdaj zanimiv jubilej. Dvajset let je minilo, odkar so prevzele občinsko upravo ženske, ki jo imajo brez prestanka še danes v rokah. Leta 1920. je dobilo mesto Friendly prvega ženskega župana. Gospa županja se je izkazala tako znamenito, da so jo, po večini poljedelci, sklenili, prepustiti ženskam še druge urade. Tako ima občina zdaj ne samo županjo gospo Stello Eddy, ampak tudi sodnico v osebi gospe Josefine Glin. Razen tega imajo ženske veliko večino tudi v občinskem svetu.

V mestu Friendly ni niti gangsterjev niti ugrabiteljev otrok. Občinski svet žensk zna biti velikopotezen, že zato, ker ne marajo priti s svojimi možmi navzkriž. Zločini in prestopki zoper imovino so tako rekoč nepoznani, število rojstev prekaša umrljivost, in v dvajsetih letih ženske mestne

uprave ni bilo niti ene korupcijske afere, kar je dokaz, da se mesto res odlično upravlja.

Pa vendar se je enkrat ženska uprava stresla do korenin. Temu bo vsak čas leto dni. Takrat so morali prvič poseči moški vmes, da so rešili spor. Zgodilo se je namreč, da je dala gospa sodnica Glin gospe županji na seji občinskega sveta — zaušnico. Županja je sodnici očitala, da premalo pazi na prepoved paše svinj na občinskem ozemlju. In na to je energična sodnica odgovorila z zaušnico. Moške so rešili ta spor tako, da so izvolili odbor, ki je s popolnim razumevanjem za ta nenavadni pripetljaj zadevo preiskal in nato razglasil salomonsko razsodbo: «Nocemo izgubiti naše odlične županje, pa tudi ne naše sodnice. Zato mora sodnica prositi za odpustčanje, županja pa mora to opravičilo sprejeti brez kakršnega koli ugovora.»

In tako se je tudi zgodilo, in v Friendly je bil spet mir in pokoj.

Prodajalka.

Pritrdili mi boste, da sledeča resnična dogodbica uči, kako se v prodajalni ne sme postopati. Vsaka reč ima svoje meje. Prišla sem nekoč v trgovino za moško modo in sem hotela kupiti svojemu možu dežnik s koščeni držajem za god. »Oprostite, slučajno so nam koščeni pošli. Ampak, gospa, imamo najnovejše klobuke, kravate poslednje mode, morda kak lep ovratnik, lepo srajčko...«, je žvrgolel prodajalec, kakor da se je na pamet naučil. Mene je pa pograbilo in sem rekla: »Oprostite, jaz sem prišla kupovat dežnik, ne pa srajčko!« Pa sem se obrnila in odšla. Vse, kar je prav.

Nasprotno pa je napačno tudi tole: »Prosim, rada bi knjigo 'Večna pomlad', ki je nedavno izšla, in sicer vezano.«

»Vezane pa nimamo na žalost«, je kratko odgovorila prodajalka. Knjiga se je namreč zelo hitro prodajala in so vezani izvodi kmalu pošli. Toda knjiga je bila v vezavi, in prodajalka bi bila prav lahko rekla: »Oprostite, vezane v tem trenutku nimamo, je pa v vezavi in jutri ali pojutrišnjem vam jo oskrbimo.«

Kakor ni prav, če vsiljuje prodajalec nekomu, ki pride kupovat robec, zalogo vseh predmetov, tako je napačno odbiti kupca z malomarnim »nimamo«.

To je bila Milka čisto drugačna. Ni bila trgovsko izobražena, ampak deklet z dežele, ki je dobro dovršila narodno šolo in se je znala vljudno vesti. Bila je za sobarico pri trgovski družini N. v mestu. Služila je v zadovoljstvo vseh, imela je naravno inteligenco in prirojeno spretnost. Pred božičem je bilo več dela v trgovini, in gospodar si je mislil, da bi lahko Milka pomagala v trgovini. In ni se zmotil. Prepričal se je, da je ena izmed najboljših prodajalk, in obdržal jo je za prodajalko z večjo plačo, kakor jo je imela prej, pa še stanovanje in hrano je imela pri njem.

Ampak Milka je to tudi zaslužila. Bila je s kupci vljudna, postrežljiva, spretna, vedno veselega obraza, nikoli nejevoljna, pa tudi če je morala sitni odjemalki razkazati pol trgovine — včasih celo brez uspeha. Nikoli pa ni nikomur vsiljivo ponujala za nekaj, česar ni bilo v zalogi, nečesa takega, kar je bilo popolnoma druge vrste kakor to, kar je kupec želel. Pač pa je vselej rekla: »Oprostite, na žalost v trenutku ne morem postreči, še včeraj smo imeli nekaj komadov. Jutri, kvečjemu pojutrišnjem dobimo novo pošiljko. Morda vam smemo dostaviti na dom?« Ali pa: »V tej barvi ali kakovosti tega nimamo v trenutku. Morebiti bi se odločili za

kako drugo barvo... če ne, vam še danes ali jutri preskrbimo...« Nekoč se je zatekla celo k majhni laži, ki pa je bila opravičljiva zaradi Milkine uslužnosti in pa prizadevnosti, da bi svojemu delodajalcu le koristila. Neka gospa bi rada kupila neko malenkost, ki je pa v trgovini niso imeli. Brž se je spomnila: »Prosim, gospa, bodite tako prijazni in potrpite nekaj minut. V prodajalni je zmanjkalo, takoj prinesemo iz skladišča.« In že je stopila k slugi in ga poslala tisto reč kupit v bližnjo enakovrstno trgovino.

Takšna spretna in svojim delodajalcem vdana dekleta bodo zmeraj našla službo in, če bodo hotela, jo bodo lahko zamenjala za boljšo, zakaj glas o dobrem delavcu odpira vrata...

Tudi žepni robček ima svoj bon ton.

Če opazujete, kako ljudje uporabljajo žepni robec, si lahko ustvarite sliko o njihovi dobri vzgoji.

1. Žepni robec uporabljamo brez hrupa. Skrajno neotesano je, če kdo po uporabi ogleduje robec!

2. Ženske spravljajo žepni robec v torbico, v rokavnik ali pa v žep plašča ali obleke.

3. Moški nosijo žepni robec v žepu suknjiča ali plašča, nikakor pa ne v hlačnem žepu.

4. Najlepsi so beli robci. Napravimo jih iz platna ali pa iz lanenega batista. Moški robci so lahko večji, ženski manjši.

5. Barvasti in svileni robci niso posebno lepi. Svila je v ta namen sploh nerabna, ker ne vpija mokrote.

6. Žepnega robca ne smemo nikoli položiti na mizo. Samo matomarne gospodinje pustijo, da leže njihovi robci po stolah, posteljah in zofah.

7. V gledališču, pri koncertih ali predavanjih pazimo še posebno, da ne delamo hrupa s kihanjem in usekavanjem, da ne motimo drugih poslušalcev. Hudo prehlajen človek ne gre v družbo, če je dobro vzgojen.

8. Robci, ki jih nosijo gospodje v zunanjem naprtnem žepu, so lahko manjše oblike in se morajo v barvi ujemati z obleko. Čipkasti robčki ne spadajo k moški obleki.

9. Dobro vzgojena dama nikoli ne spravlja robčka v izrez obleke. Tudi pri večerni plesni obleki je treba najti prostorček za žepni robček. V zadnjih letih je moda ustvarila za žepne robce ljubke pompadure, ki se ujemajo s plesno obleko.

10. Žepni robček mora biti zmerom snažen!

Naš malček poskuša prve korake.

Mlada mamica komaj čaka, da bi njen prvorojenec začel hoditi. Če je pozneje še kaj otrok, ni ta želja več tako močna, ker mati ve, da je z otrokom veliko več dela in skrbi, ko začne hoditi. Toda na prvorojenčeve korake vsaka mamica nestrpno čaka. Zato marsikatera mati prezgodaj postavlja otroka na noge, že takrat, ko so nožice še šibke in kosti mehke. V tem primeru mati lahko otroku hudo škodi.

Kdaj začnimo učiti otroka hoditi, je odvisno od otroka samega. Zdrav, pravilno razvit otrok bo sam od sebe o pravem času vstajal in tudi poskušal prve korake. Kar je prisiljeno in predčasno je škodljivo. Brž ko otrok že sam sedi, mu nabavimo stajico. Stajica ni draga, za nekaj kovačev nam jo napravi mizar iz navadnega mehkega lesa, ki se da umivati. V stajici otrok sedi in se igra. Ko ima dovolj močne nožice, se oprime ograje in poskuša vstati. Kmalu bo tudi ob ograjici hodil, najprej malo, pozneje pa zmerom več. Če pade, nič hudega. Paziti moramo le, da z glavico ne zadene pretrdo ob rob ograje. Zdaj pa še zmerom ni primeren čas, da bi ga učili hoditi. Pustite ga v stajici, naj si utrjuje mišičevje v nogah. Kadar je utrujen, lahko sede. Če čuti potrebo po gibanju, hodi. Sam najbolje ve, kaj mu prija. Polagoma bo poskušal korakati tudi po sredi ali bo hotel poiskati kakšno igračo ali pa se bo v raztresenosti pozabil prijeti za ograjo. Šele tedaj ga lahko vzamemo iz stajice in ga pustimo hoditi zunaj, najbolje po mehki travi. Razni pasovi, stolčki na kolesih in druge priprave so škodljivi, ker pritiskajo otroka na trebušček in prsi. Primite otroka za obe roki in naj hodi pred vami. Samostojno hoditi ga najlažje naučimo, ako držimo roke ob njem, da ga lahko prestrežemo, če bi omahnil. Ako se otrok boji sam hoditi, ga nikar ne silimo. Šele ko stopa res trdno in brez strahu, ga pustimo, naj napravi sam daljšo pot. Paziti pa moramo, da se pri padcu ne udari in ne prestraši. Če pade, ga ne milujmo, delajmo se, kakor da tega nismo opazili, ali pa obrnimo vse na šaljivo plat. Zakaj sicer bi otroka samo pomehkužili, tako da bi pozneje jokal za vsako malenkost. Če se otrok pri padcu prestraši in se boji spet sam hoditi, ga pustimo v miru, dokler ne pozabi prestrašnega strahu in začne spet sam korakati. Če z letom ne shodi, vprašajmo zdravnika. (a. b.)

Prozorno Pelikan nalivno pero

*Če hočeš
komu kaj pokloniti,
pokloni Pelikan!*

Ina Slokanova:

Njena skrivnost

(Nadaljevanje)

Tako se je leto nagnilo v jesen in iz jeseni v zimo ter se končno spet prerodilo v novo pomlad. Zdaj so bili Mrakovi večinoma na polju, otroka pa v šoli. Lenka je bila sama. Sesala je v platneno krpo zaviti grižljaj prežvečenega kruha in gledala muhe, ki so, glasno brenčeč, plesale pod stropom. Ko se je tega naveličala, je zateglo, žalostno zajokala. Jokala je in, če ni bilo nikogar, da bi jo potolažil, se je končno morala potolažiti sama. Utihnila je in se spet zagledala v ples muh pod stropom. Solze na licih so se ji počasi sušile. Največkrat je potem hitro zaspala in, ko so se domači vrnili s polja, so jo našli spečo. Na licih so se ji še poznali sledovi solza.

Čas je hitel s svojimi večno enakimi koraki. Lenka je rasla. Zdaj že dolgo ni več pila samo z vodo razredčenega mleka. Jedla je zabeljene žgance, ovseni močnik, krompir in ajdov kruh ter sploh vse, kar je prišlo pri Mrakovih na mizo. Čisto neopazno je dobila prve zobe in shodila. Rasla je kakor divja mladika, ki jo je kdo ve v kateri vihar ni noči in iz kdo ve kakšnega semena zasejal veter. Bila je pač otrok, kakor vsi drugi otroci njene starosti, toda zelo bistroumen in lep otrok. Govoriti se je naučila kar nevede. Mrakovko je klicala za mater, kakor sta jo klicala Minca in Janez, Marjeti pa je največkrat rekla Marjeta, kakor je slišala od drugih. Le redkokdaj se je

spomnila in ji rekla botra, kakor je Marjeta želela in jo učila.

Igrala se je z Janezom in Minco, kakor da bi bila njuna prava sestra. Bila sta še nekako dobra z njo, ker sta spoznala, da ju pri materi ne bo mogla nikoli izpodrinuti. Imela sta jo za nekakšno igračo, ker je bila toliko manjša od njiju in slabotnejša. Po mili volji sta ji lahko nagajala, ji jemala, kadar je jedla, naslastnejše grižljaje, in ji delala, kar sta hotela. Ni se jima mogla upreti niti ju zatožiti, ker je še slabo govorila in ker bi je mati tako ne poslušala in ji verjela. Lenka pa je bila še premajhna, da bi razumela vso to visoko politiko svojih malih tovarišev. Njeno srce je bilo še preveč nedolžno, da bi moglo sovražiti ali se maščevati. Samo žalostna je bila lahko. Njeno edino orožje in edina uteha je bil jok. In jokala je veliko. Kadar so se njene velike, globoke oči napolnile s solzami, sta otroka vzlic temu, da nista čutila od nje skoraj nobene ljubezni in nobenega prijateljstva, ker sta vedela, da je pritepenka, ki ne spada k družini, prestrašena obmirovala, in skoraj se jima je zasmilila. Saj je bilo toliko resnične, ganljive žalosti v njenem tistem joku brez tožba, brez ihtenja in nervozno trmastih trzljajev. Tiste velike, svetle kaplje, ki so ji polzele po bledih licih, so bile kakor kaplje grenkega pelina.

Sicer pa se je Lenka znala tudi smejati. Prelepo se je znala smejati. Najlepše in najveseleje se je zasmejala takrat, kadar ji je Marjeta ob nedeljah, ko se je vrnila od maše, mimogrede prinesla »nekaj« iz štacune. Lenka je vedela, da je tisto »nekaj« zelo dobro in sladko, in se je presrečno zasmejala, ko je

začela Marjeta brskati po žepu svojega prazničnega krila, dokler ni končno privlekla iz njega velikega škarnicelja. Lenka se je zasmejala, vzela škarnicelj in hvaležno rekla: «Ala, botla!» Potem se je vsa srečna nasmehnila tudi Marjeta, jo pobožala, se sklonila k njej in rekla: «Veš, to sem ti prinesla zato, ker si bila pridna. Vedno moraš biti pridna, veš.» Lenka je prikimala, čeprav jo je poslušala le še na pol, potem pa je sedla na hišni prag in začela razvijati škarnicelj. Dekla jo je še enkrat vsa zadovoljna pogledala, nato pa se je hitro obrnila in odšla čez dvorišče k svoji izbi. Med potjo si je odvezovala črno svilen roto.

Potem pa je prišlo «veliko razodetje», ki je za Lenko tako moralo prej ali slej priti. Takrat je bila že precej velika, hodila je že v šolo. Tisti žalostni dan, ki je bil sicer zelo lep, saj je bilo zgodaj spomladi in je sonce sijalo, je ostal kot nekakšen večer, žalosten mejnik v Lenkinem življenju. Takrat je bil v sosednji vasi velik semenj, in gospodar in gospodinja sta se že zgodaj zjutraj odpeljala tja. Prej pa je Mrakovka še obljubila otrokom, da jim prinese s sejma lepih daril, če bodo pridni. Obljubo je res izpolnila. Ko sta se pozno popoldne z možem vrnila, je prinesla Janezu novo srajco in dva velika modra robca, Minci rdeč, belo pikčast predpasnik in še vsakemu veliko rdeče medeno srce, Lenki pa samo škarnicelj bonbonov. Ta krivica je Lenko prehudó zadela. Še huje kakor za predpasnikom je žalovala za rdečim, belo pisanim medenim srcem. Komaj je požirala solze, ko je lazila okrog Mrakovke, ki se je preoblačila, in mledovala: «Mati, še meni dajte lecta, lepo prosim, še meni dajte.» «Kaj sitnariš!» se je končno zadržala Mrakovka nad njo. «Lecta mi dajte, kakor Minci in Janezu!» je bruhnilo iz Lenke, ki ni mogla več zadrževati solz. Tedaj je Mrakovka, ki je bila zlovoljna od dolge poti, vzrojila: «Ne boš tiho? Vesela bodi, da si dobila cukra, pritepenka! Saj ti nisi naša.»

«Vidiš, ti nisi naša. Naša mati niso tvoja mati!» je potegnila Minca z materjo. Lenki se je jok hipoma utrgal. Utihnila je in se zamislila. Kaj niso nekoč, ko se je vračala iz šole, kričali fantiči za njo: «Lenka pritepenka!» Takrat je mislila, da ji pravijo to kar tako. Da jo zmerjajo in se norčujejo iz nje, ker je bila oblečena v Minčino preveliko jopico. Pa tudi Minca in Janez sta jo včasih tako zmerjala, kadar so se sprli. Lenka pritepenka! Naša mati niso tvoja mati! Kdo pa je potem Lenkina mati?! Vsak otrok mora vendar imeti mater. Kje je Lenkina mati? Marjeta? Ne, ona je samo botra. Toda ona to najbrž ve. Botra ji bo povedala, ker jo ima rada. Vprašala bo botro Marjeto.

Položila je škarnicelj s cukrom na klop in se tiho izmuznila iz hiše ter stekla čez dvorišče. Botro je našla v hlevu, kjer je opravljala živino. «Botra!» jo je plaho poklicala s praga. Svoj klic pa je morala nekajkrat ponoviti, ker je bila Marjeta precej naglušna.

«Kaj je, Lenčica?» se ji je končno nasmehnila Marjeta, ko jo je zagledala. Ob mehkeem Marjetinem glasu je postalo Lenki spet hudo. Zaihtela je. Dekla je stopila bliže in ji potegnila roke z obraza.

«Kaj se je zgodilo?» jo je spraševala. «So te topli? Kdo? Minca? Janez?»

Lenka pa je samo odkimala in še huje zaihtela.

«Kaj pa je vendar, povej?» je postalo še Marjeti hudo. Prijela jo je za bradico in dvignila k sebi njen

umazani, objokani obrazek. Tedaj je Lenka zajecjajala: «Mati so rekli, da niso, da niso — moja mati. Da sem — pritepenka!» Vnovič je zaihtela.

«Kaj so rekli?» se je Marjeta sklonila k njej, ker se ji je zdelo, da ne sliši prav.

«Da ssem pri-te-pen-ka!» je jokaje ponovil otrok.

Marjeta je pomolčala, kakor da zbira misli. Lenka pa jo je pogledala skozi solze in zaprosila: «Povejte, botra, kje je moja mama, če mati res niso moja mati!»

Marjeta je pogledala otroka z dolgim pogledom. S takšnim velikim zaupanjem in pričakovanjem je upiralo dekletce vanjo svoje objokane, žalostne oči. Tega zaupanja ne sme zapraviti. Otroku mora povedati resnico. Saj bi jo tako morala zvedeti prej ali slej.

«Vse ti bom povedala. Sem stopi, da naju ne bodo videli z dvorišča,» je rekla in jo potegnila v kot. Lenka se je stisnila k njej. Njen pogled je visel na botrinih ustnah.

«Tvoja mati,» je nerodno začela Marjeta in jezik se ji je zatikal, «je tam gori na hribu ob cerkvi. Ko si prišla ti na svet, je umrla. Tule, prav v tem hlevu smo jo našli neko jutro mrtvo, mrzlo, in tebe je držala v naročju. Bila je lepa, mlada, toda nihče v vasi je ni poznal in nobenega pisanja nismo našli pri njej, da bi vedeli, od kod je prišla. Najbrž je prišla iz mesta. Župnik so jo zastonj pokopali, ti pa si ostala pri nas. Zdaj si naša. Gospodinja te imajo radi, kakor prava mati so ti. Če so te danes ozmerjali, si jih morala že pošteno ujeziti, veš, Lenka. Saj tudi Janeza in Minco kdaj ozmerjajo. No, zdaj ne joči, Lenka! Če boš v nedeljo popoldne hotela, pojdeva na mamin grob. Le potolaži se!»

S svojo staro, od žuljev skoraj neobčutljivo dlanjo jo je nerodno pobožala po laseh. Lenka se ni ganila. Slonela je ob zidu, kakor da nekaj globoko premišljuje. Iz oči so ji tekale solze. Čez nekaj časa pa se je zganila in tiho, kakor sama sebi, rekla: «Torej mati res niso moja mati.» Potem je s sklonjeno glavo odšla zadaj za hlev, kjer je v skritem kotičku imela star, na pol polomljen stolček in kamor se je zatekala, kadar je bila ozmerjana ali tepena. Tam se je v miru in sama razjokala.

Ni se oglasila, ko jo je gospodinja klicala k večerji. in Minci, ki je prišla ponjo, se je skrila v listje. Šele Marjeti se je posrečilo da jo je našla in pregovorila, da je odšla z njo v hišo. Tam je gospodinja obe pošteno ozmerjala, Lenko, ker je trmasta, potuhnjena in zlobna, Marjeto pa zato, ker jo razvaja in ji daje potuho.

* * *

Odkar je Lenka zanesljivo vedela, da ni Mrakova, je bila nekako vsa prerajena. Postala je resna, tiha in zamišljena. Pri delu je pomagala s podvojeno vne-mo. Z Janezom in Minco se ni več toliko družila. Zadovoljna je bila z vsako jedjo in vsako obleko, ki ji jo je dala gospodinja. Nič več ni jokala in sitnari-la, če sta Janez in Minca nekaj dobila, ona pa nič. S podvo-jeno ljubeznijo pa se je oklepala stare Marjete. Od-slej jo je vedno klicala samo za botro. In starka je bila te njene nove navade zelo vesela. Neredko ji je iz svojih prihrankov kupila pri vaškem štacunarju kos pisanega blaga ter ji dala pri šivilji narediti oble-ko ali predpasnik, da bi s tem čim bolj zabrisala raz-liko, ki jo je delala gospodinja pri obleki svoje Min-

ce in Lenke. Tako se je pogosto zgodilo, da je bila Lenka po Marjetini zaslugi celo lepše oblečena kakor gospodarjeva hči. Seveda se je potem gospodinja jezila in godrnjala na Marjeto, kako neumno zapravlja denar in dela iz Lenke razvajeno smrklo. Stara dekla pa se je na vse takšne gospodinjinine očitke samo ponižno smehljala in govorila vedno isto: «Čemu pa naj hranim? Saj mi na onem svetu ne bo treba kupovati ne oblek in ne jedi. In Lenka je tako pridna. Pri delu mi je res v veliko pomoč.»

Skoraj vsako nedeljsko popoldne sta z Marjeto odšli na grič za cerkvijo, kjer je bila pokopana Lenkina mati. Ko sta odmolili za pokoj njene duše in je Marjeta počasi spravila svoj stari molek z debelimi lesenimi jagodami v globoki žep svojega krila, je Lenka tiho obstala s sklenjenimi rokami in sklonjeno glavo in se zagledala v cvetno rušo pred seboj, ki je skrivala v svojem mrzlem naročju njeno mater in z njo za večno nerešeno skrivnost Lenkinega rodu. «Da, da, sirota uboga, kdo ve od kod je bila prišla», je poltiho govorčila Marjeta. «Naj je bilo njeno življenje kakršno že, velikega greha ni mogla imeti na duši, ker je bila v smrti tako lepa. Ne gledam rada mrtvih ljudi, ker imam potem ponoči hude sanje, njo pa sem šla gledat, ko so jo polagali v krsto, in rečem ti, Lenka, takšnega lepega mrliča še svoj živ dan nisem videla. Lase je imela dolge in svetle kakor ti in lesketali so se, kakor bi bili pozlačeni. In obraz, kakor da ni mrtva, ampak samo spi... Bila je kakor angel, rečem ti, Lenka...»

Tako je po Marjetini zaslugi Lenka spoznala svojo mater, čeprav je nikoli ni videla. Strmela je v zeleno rušo in v mislih čisto določno videla mater pred seboj: mlado ženo z dolgimi, svetlimi, kakor pozlačenimi lasmi, lepo in nežno kakor angel.

Minevala so leta. Gospodar in gospodinja sta se postarala, mladi rod je rasel. Najprej je dorasel Janez. Dokončal je vaško šolo. Glas se mu je spremenil in postal nizek, moški. Pod nosom so mu začele poganjati brčice. Nič več se ni družil s sestro in Lenko. Zvečer je neredko ušel k fantom na vas. Potem se je Minca razvila iz dekliča v dekle in se začela ozirati za fanti, fantje pa za njo. Ta Minca bi ne bila napačna žena. Mrakovi so bili petični. K Mrakovim so začeli zahajati snubci. Toda Minca in še bolj stara Mrakovka sta bili izbirični. Dekletu se nikamor ne mudi, čas ima, da izbira in izbere tistega, ki ji bo najbolj po volji. In Minca je izbirala. Dolgo, Minca je bila zelo izbirična. Zavedala se je, da je gruntarska, in tudi sicer ni njena zunanost kar tako. Medtem pa je tiho, neopazno doraščala in dorasla Lenka v senci gospodarjeve hčerke, kakor je nekoč doraščala pravljica Pelpelka.

Lenka se je razvila v visoko, vitko skoraj meščansko lepo dekle, ki se je znalo preljubko smejati. Toda včasih se je zgodilo, da se ji je smeh nenadoma pretrgal. S sanjavi pogledom se je zazrla nekam predse in utihnila. In tisti dan se ni nikomur več posrečilo, da bi jo še pripravil do smeha.

Da je Lenka dorasla, je prvi spoznal Janez. Ko je neko jutro, lepo umita, nesla mimo njega golido mleka, ji je povedal: «Lenka, lepa si postala, veš.» Zardela je in ga zavrnila: «Ti pa si grd.»

(Dalje prihodnjič.)

ELIDA MILA

*– ljubijo celo najbolj
razvajene žene*

- Bogata mehka pena blagodejno vpliva na nežno kožo.
- Radi svoje izbrane sestavine polepšujejo polt in negujejo kožo.
- Obilni vonj ostane v milu do zadnjega ostanka in se še dolgo občuti na koži.

ELIDA MILO
CVETIC

posebno blago in učinkovito čudovitega vonja

Vašo kožo
varujem jaz!

Bodisi da dežuje, da sneži ali pa da pada toča, tudi če oster, mrzel veter brije okrog oglov, vedno je NIVEA pripravljena, varovati Vam kožo. Zato si dobro namažite lice in roke s kremo NIVEA, preden greste ven v naravo. Tako preprečite, da Vam koža ne razpoka ali pa ne postane hrapava. Ker NIVEA vsebuje EUCERIT, ima blagodejen vpliv globoko v kožo. Koža jo popolnoma posrka in zato ne zapusti nikakega mastnega sijaja.

J. H. Roesler:

KONCERT

Mara se je na koncert neizrečeno veselila.

Zdajci je pozvonil telefon.

«Prosim?» je rekla Mara.

«Mara?»

«Halo, Janko, ti?»

Tri nova odkritja:

ČISTINIT

za domače pranje in čiščenje volnenih in svilenih oblek

JUVENTUS

tekoči šampon proti prhljaju

BABY

tekoče brezalkalično sredstvo za nego po izpuščajih oboleni kože.

Mesec marec: vsako popoldne brezplačno ooskusno pranje s Čistinitom. Prinesite obleke in pletenine s seboj. Ne bo Vam žal, če zgubite pol urice!

Samoprodaja v specialni trgovini z modernimi pralnimi sredstvi:

Ing. Franjo Lovrič, Ljubljana
Celovška cesta 28 (poleg pivovarne Union).

«Na žalost ti moram sporočiti nekaj neprijetnega, Mara», je dejal Janko. «Še danes moram poslovno odpotovati. Moj vlak odhaja že o pol osmih, tako da me ne bo danes več domov.»

«Ah, Janko!»

Mlado gospo je srce bolelo, prav hudo jo je bolelo.

«Kako dolgo pa boš z doma?» je vprašala.

«Osem dni, morebiti tudi deset.»

«Moram te prej še enkrat videti, Janko!»

«Nemogoče!»

«Pridem na postajo. Je prav?»

«To bi bilo lepo, Mara», je odgovoril Janko. «Veselim se, da prideš. Toda bodi točna, vlak ne čaka.»

«In koncert?»

«Kakšen koncert?»

«Hotela sva vendar drevi na simfonični koncert», je odgovorila Mara razočarana. «Saj imaš celo že vstopnici v žepu —»

«Saj res! Koncert! Škoda, Mara.»

«Velika škoda, Janko.»

Mož, ki ga je Mara ljubila in ki se je bil z Maro oženil, jo je tolažil:

«Ti si kar obleci večerno obleko, ko pojdeš na postajo. Koncert se prične ob tri četrti na osem. Prišla boš še pravočasno.»

«Da, Janko. Samo —»

«Samo?»

«Če bi bil ti zraven, bi bil koncert veliko lepši.»

Janko je vzdihnil:

«Moj vlak odhaja o pol osmih — bodi točna, dragica; pričakoval te bom na postaji.»

Ko je Mara odložila slušalko, je bila ura malo manj ko sedem. Hitela je v svojo spalnico, da bi se preoblekla. Tako hitro se ni še nikoli oblekla, še nikoli tako naglo preobula, še nikdar s takšno naglico napolnila svoje večerne torbice in tako malo časa se ni še nikoli gledala v zrcalo, preden je zapustila hišo. Točno o pol osmih je že stala na postaji; bila je lepša kakor kdaj koli, zakaj razburjenje v taki naglici ji je pordečilo lica. Ko je zagledala Janka —

«Kje pa imaš kovčeg, Janko?»

KOZMETIČNE OPERACIJE

Nosne, ušesne, obrazne in telesne plastike, operacije gub itd.

Dr. E. EITNER-jev

Dunajski Kosmetikum
(Wiener Kosmetikum)

WIEN VI. Getreidemarkt 7
Budapest, Böszörményi utca 13/15

«Kakšen kovčeg?»

«Saj vendar odpotuješ?»

«Jaz odpotujem?»

«Sam si mi vendar to povedal po telefonu!»

Prijel jo je nežno pod pazduho ter jo odvedel k svojemu vozu.

«Ali si zelo huda, Mara,» je rekel, «ali mi odpustiš, če ostanem tukaj?»

«Ali sploh nisi hotel odpotovati, Janko?»

«Ne. Sploh nisem hotel.»

«Pa zakaj si mi potem telefoniral?»

Ljudje so se čudili, da je mož svojo ženo sredi ceste poljubljal. Toda ni mogel drugače in malo slabe vesti je tudi imel, ko ji je priznal:

«Hotel sem vsaj enkrat, Mara —»

«Kaj?»

«Vsaj enkrat priti s teboj pravočasno na koncert.»

Presni sir je svež, ako je bel in masten, star sir je pa grenak in rumenkaste barve.

*

Samo sveža jajca imajo dober okus. Jajca, ki so bila vložena v apnu, imajo belo, hrupavo lupino. Beljaki takih jajc se ne dajo stepati v sneg, ker so vodeni.

*

Listi od rabarbare se pripravljajo kakor špinača za prikuho, stebila pa za zvitek ali pa za kompot.

*

Za juho pristavimo meso v mrzlo vodo, kadar hočemo, da bo juha okusna. Če imamo pa rajši malo manj dobro juho in bolj okusno meso, pristavimo meso v vročo vodo.

*

Ako imamo doma večjo zalogo moke, mora biti na suhem in jo moramo večkrat premešati, da se ne pokvari.

*

Od februarja do avgusta ne kupujte večje množine jajc, ker se tedaj rada kvarijo. Ako jih nameravate vložiti za zimo, storite to med velikim in malim šmarnom (od 15. avgusta do 8. septembra).

Novo pralno sredstvo za domače pranje in čiščenje volnenih in svilenih predmetov.

V naslednjem sporočamo o nekem novem kemičnem sredstvu, ki si bo osvojilo trg v najkrajšem času. Cela vrsta dobrih lastnosti ga uvrščajo na čelo vseh do sedaj poznanih pralnih sredstev za barvaste tkanine in pletenine. To novo sredstvo je namreč uporabljivo tudi v najtroti vodi, ker se ne spaja z apnencem. Iz mila in apnenca sestoji kosmiči se trdovratno oprijemo tkanin, kar vidimo posebno na temnih oblekah. To sredstvo pa takih kosmičev ne povzroči, temveč jih iz takih oblek celo odpravi. Presenetljivo je, kako lepe in jasne postanejo barve in kako se svetli vlakno v svojem naravnem blesku.

Novo sredstvo «CISTINIT» se obilo peni. Vse, česar ne moremo v celoti oprati v vodi, čistimo s peno samo, zlasti preproge, blazine, prevlečeno pohištvo in drugo. Prednost tega sredstva je v tem, da ojačimo vodno raztopino poljubno, kolikor je pač potrebno za temeljito čiščenje, ker se da mešati z vodo v vsakem razmerju. Nesnaga se kar vidno izloča iz tkanin, maščobe se popolnoma raztope. Madeže odpravimo iz oblek z mlačno raztopino «Cistinita» in s trdo krtačo. S tem postopkom se madeži ne razširjajo, in tudi raztopina ne zapusti nikakih sledov.

«Cistinit» pere enako lepo volno, svilo, bombaž, platno, klobučevino. pralno usnje kakor tudi vse umetne tkanine. Ker ni gorljivo, se ni bati

eksploziji. Ker je uporaba zelo ekonomična in zato poceni, pomeni to novo sredstvo resničen preobrat v načinu domačega pranja in čiščenja.

Barvana pletenina, ki je bila oprana v običajni vodi z milom. Večkratno temeljito izplakovanje ni moglo odpraviti nerastopljivih milnih spojin z apnencem trde vode. Ves komad je kakor opran in dela vtis, kakor da bi bil prevlečen z nekakim lepilom.

Ta pa je bila oprana s «Cistinitom», čeprav tudi v običajni vodi. Komad pokaže že po prvem izplakovanju vso svežost barv, sijaj vlakna brez vsake usedline, ki bi zmanjšala mehko in prožnost posameznih nitk. Po končanem izplakovanju in sušenju bo ta pletenina kakor nova.

Ing. FRANC LAVRIČ, Ljubljana, Levstikova 25/II.

Telefon interurban 24-60.

Brzajovi: Olympia Ljubljana.

**Doma in na potovanju,
preden greš spat, vedno:**

Chlorodont-zobna pasta

Mamica

se smeje!

Če se mamica smeje, potem kaže dve vrsti bleščeče belih zob. Naša mamica pa odločno odklanja za nego zob vsa ostra in jedka sredstva. Mamica uporablja samo peneči PEBECO, ki se obilno peni in je brez mila. Zakaj samo peneči PEBECO vsebuje PEBECIN. Peneči PEBECO je zelo poceni, ker so potrebne le majhne količine.

PZ II

Razpokana koža. Pozimi koža kaj rada razpoka. Zato si naredimo preprosto zdravilo, ki je poceni in zelo učinkovito. Prekuhajmo četrto litra čiste vode in jo zmešajmo v četrtinko litra čistega, v lekarni kupljenega glicerina. S tem si namažimo roke vselej, kadar jih umijemo. Koža postane mehka in voljna. Tudi vrat je dobro mazati s to raztopino. Kdor hoče, lahko prida še nekaj kapljic kolonjske vode.

Zapraní in sivi žepni robci postanejo spet lepo beli, če dodamo zadnji vodi, v kateri jih splakujemo, nekaj kapljic vodikovega peroksida.

Mokri čevlji radi razpokajo, kadar se suše. To preprečimo, če jih najprej z mlačno vodo izmijemo in potem skrbno nateremo z ricinovim oljem.

Knjiga „Veselo praznujmo“ je danes priložena. Če jo niste dobili, tedaj nakažite po priloženi položnici za pet praktičnih knjig 37 din. Prvo knjigo „Veselo praznujmo“ Vam potem priložimo prihodnji številki.

Madeže od voska in stearina odpravimo iz svečnikov, če jih pomočimo v vrelo vodo.

HORACIJEVA ODA.

Rimski pesnik Horacij je nekoč napisal odo, v kateri pravi med drugim: ...oljčni sad me krepi, cikorija me osvežuje, vseč mi je slez... Potemtakem so že Rimljani cenili osvežujoči učinek te rastline. Danes je cikorija sestavni del naše vsadanje hrane, in to v podobi dobre bele kave s Pravim Franckom, ki se izdeluje iz korenin domače požlahtnjene cikorije.

Jedro Kneippove sladne kave je izpremenjeno v kristalizirani sladni sladkor, ki hrani in krepi živce. «Kneippova sladna kava» se dobi samo v originalnih paketih s sliko župnika.

Gospodinjstvo

Jedilni list za teden dni

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Goveja juha s parmezanskim rižem. 2. Govedina. Krompirjev pire. Kisla repa.

Zvečer: Pljučka v omaki. Polenta.

Torek.

Opoldne: 1. Cvetačna juha (12). 2. Sesecljani goveji zrezki. Pečen krompir. Vložena pesa.

Zvečer: Palačinke z možgani. Motovilec.

Sreda.

Opoldne: 1. Svinetina s sardelami. Kruhovi cmoki (257). 2. Kompot.

Zvečer: Mlinci. Krompirjeva solata z regratom.

Četrtek.

Opoldne: 1. Goveja juha s testenimi polžki (55). 2. Govedina. Pražen krompir. Cvetačna omaka.

Zvečer: Jetrna omaka. Koruzni žličniki (277).

Petek.

Opoldne: 1. Fižolova juha. 2. Ribji guljaž. Makaroni. 3. Kompot.

Zvečer: Mlečna kaša.

Sobota.

Opoldne: 1. Obara. Ajdovi žganci. 2. Sirov kolač z jabolki.

Zvečer: Ocvrta jajca. Špinača.

Nedelja.

Opoldne: 1. Pomladanska juha (45). 2. Kumarčna pečenka (174). Dušen riž. Zabeljene artičoke. 3. Pustni krofi.

Zvečer: Ocvrta jajca. Vložene go-bice.

Opomba: številke v oklepajih pomenijo številke receptov v naši kuharski knjigi «Kako naj kuham». Za debelo tiskana jedila prinašamo recepte.

Parmezanski riž.

Vmešamo 2 dkg presnega masla z enim celim jajcem in enim rumenjakom, pridenemo v mleku namočeno žemljo (6 dkg), 6 dkg drobtin, 3 dkg nstrganega parmezanskega sira, nekoliko soli, za nožovo konico muškatovega oreška in pol žlice moke. Iz te zmesi naredimo testo, ki ga potem pretlačimo skozi obrnjen strgalnik naravnost v vrelo juho.

Vložena pesa.

Kilogram oprane pese skuhamo v slanim kropu. Ko je kuhana, jo stresemo v mrzlo vodo, potem pa olupimo. Olupljeno peso narežemo na tanke lističe in zložimo v porcelanast lonec ter dodamo 6 dkg očiščenega in na lističe narezanega hrena. Vse to polijemo potem z mrzlim kisom ($\frac{1}{4}$ l), ki smo ga prevreli s pesnim sokom (3 žlice), sladkorjem ($\frac{1}{2}$ dkg), s soljo in s sladkim janežem (pol žličke). Pesa mora biti s tekočino pokrita. Zdaj posodo skrbno pokrijemo in postavimo za 3–4 dni na hladno.

Palačinke z možgani.

Iz četrtilitra mleka, nekoliko soli, 12 dkg moke in enega jajca naredimo tekoče testo, iz katerega spečemo na masti ali pa na maslu tanke palačinke, ki jih potem namažemo z možganskim nadevom in vsako posebej zvijemo.

Možganski nadev: Možgane denemo za nekaj časa v toplo vodo, da lahko potegnemo z njih kožico. Nato jih sesecljamo, vržemo na razbeljeno mast, na kateri smo opražili nekoliko sesecljane čebule, osolimo in opopravimo ter neprestano mešamo. Potem pride nemo nekaj raztepenih jajc (2–4) in mešamo dalje tako dolgo, da beljaki zakrknjejo. Nazadnje potresemo na možgane še nekoliko sesecljanega peteršilja.

Svinetina s sardelami.

Iz 75 dkg svinjskega plečeta ali pa stegna poberemo kosti in porežemo z njega kožice. Nato meso potolčemo, zvežemo z vrvcio, osolimo in odrgnemo s sardelnim maslom ali ga pa pretaknemo z dvema sardelama in s 4 dkg prekajene slanine, oboje pa prej nare-

žemo na rezance. Tako pripravljeno meso denemo dušit v kozico, v kateri smo na 3 dkg presnega masla (ali masti) in nekaj slanine oprazili 4 dkg na ploščice narezane čebule. Potem zalivamo meso po malem s kostno juho ali pa z vrelo vodo, nakar ga obrnemo, potresemo povrhu z 2 dkg drobnih presejanih drobtin, potem pa porinemo kozico v pečico, kjer naj se meso do kraja speče.

Ko je meso pečeno, ga narežemo na rezine, oprazimo na masti 2 dkg moke, zalijemo z juho ali pa z vrelo vodo, prevremo in precedimo omako na meso.

Lahko pa zalijemo meso z osminko litra kisle smetane, v kateri razžvrkljamo 2 dkg moke in dodamo omaki nekoliko limonovega soka. V tem primeru ne potrebujemo drobtin in ne pražimo na masti moke.

Mlinci.

Iz moke in vode zamesimo testo in ga razdelimo na več hlebkov, ki jih potem razvaljamo na več mlincev. Te mlince spečemo na pekači v pečici. Ko jih potrebujemo, jih zlomimo na manjše kose, poparimo z vrelo slano vodo, nakar jih dobro odcedimo in zabelimo z mastjo od kakršne koli pečenke ali pa s presnim maslom, na katerem smo oprazili drobtine.

Cvetačna omaka.

Glavo cvetače očistimo in potopimo za dalje časa v mlačno vodo, da izlezejo iz nje vse gosnice in mušice, ki se rade zalezejo vanjo. Nato razdelimo glavo na večje cvete, ki jih pristavimo v slan krop. Ko je cvetača mehka, naređimo iz 4 dkg masti ali presnega masla in 4 dkg moke svetlo prežganje, ki ga stresemo k cvetači, nakar prilijemo zajemalko kisle smetane in počakamo, da vse skupaj dobro prevre.

Jetrna omaka.

Na 2 dkg razbeljenega presnega masla ali pa slanine oprazimo 2 dkg na drobno sesekljane čebule in nekoliko kumine. Nato pridenemo 5 dkg na rezance narezanih govejih ali pa telečjih jeter in jih dušimo četrť ure. Medtem napravimo iz 2 dkg masti in 3 dkg moke

svetlo prežganje, ki ga razredčimo z juho, potem pa pridenemo oprazena jetra in vse skupaj prevremo. Preden to omako serviramo, jo še precedimo, opramo in osolimo.

Prav tako pripravljamo tudi omako iz ledvic.

Ribji guljaž.

Na 3 žlicah olja oprazimo majhno glavico na drobno sesekljane čebule, pridenemo nekoliko paprike in dušimo v tem tri četrť kilograma na kose narezanih rib. Ko je meso mehko, oprazimo ob kraju posode zvrhano žlico moke, potem pa prilijemo vode ter pridenemo razredčeno padadižnikovo me-zgo in precej kisle smetane, lahko pa tudi nekoliko limonovega soka. Nato guljaž osolimo in ga, ko še enkrat prevre, takoj serviramo s kuhanim krompirjem ali pa z makaroni.

Sirov kolač z jabolki.

Na razvaljalno desko presejemo 24 dkg mehke moke, pridenemo pol žličke soli, četrť žličke pecilnega praška in 6 dkg nastrganega sira, potem pa zdrobimo v vse to še 10 dkg presnega masla ali masti. Nato obdelavamo meso z nožem in prilivamo po malem mrzle vode (vsega 6 žlic), dokler ne nastane precej trdo gladko testo, ki ga potem razdelimo na dva enaka hlebčka. Ta dva hlebčka razvaljamo v dva okrogla mlinca (ki imata približno po 26 cm v premeru). Z enim obložimo okroglo obliko in ga ob kraju in na dnu po večkrat z vilicami prebodemo. Na ta mlinec namažemo pripravljeni jabolčni nadev, ga pokrijemo z drugim mlincem in stisnemo ob kraju oba mlinca z mokrimi prsti, da se spmeta. Zdaj namažemo kolač po vrhu z rumenjacom, ga prebodemo z vilicami in pečemo kolač 50—60 minut v pečici. Ko je pečen, ga zrežemo na kose in potresemo s sladkorjem.

Jabolčni nadev: $\frac{1}{2}$ kg jabolk olupimo in zrežemo na tanke rezine. Nato jih potresemo s 4 dkg moke in z 10 dkg stolčnega sladkorja, ki smo mu pridejali nekoliko stolčnega cimeta ali pa vanilije. Nato jabolka dobro premešamo in jih stresemo na spodnji mlinec,

po vrhu pa potresemo kosmiče presnega masla (3 dkg). To pokrijemo potem z drugim mlincem.

Zabeljene artičoke.

Pet majhnih, gladkih in okroglih artičok, ki imajo velike cvete in so mesnate, od odspodaj navzgor zarežemo, pomažemo z limonovim sokom in jih denemo kuhat v slan krop. Vode mora biti toliko, da so artičoke pokrite. Nato pridenemo vodi še nekoliko limonovega soka in kuhamo artičoke tako dolgo, da se da list rad utrgati. Potem artičoke na situ odcedimo, nakar vrhnje liste in bodice z žlico previdno izdolbemo, da ne poškodujemo vrhnjih listov. Nato zložimo artičoke v skledo, jih potresemo z drobtinami in polijemo z 8 dkg razbeljenega presnega masla.

Pustni krofi.

15 dkg presnega masla, 10 dkg sladkorja, 3 žlice ruma, 2 celi jajci in 6 rumenjakov mešamo 10 minut. Medtem postavimo iz 6 dkg drožja, malo mleka, žličke sladkorja in nekoliko moke kvas. Nato pogrejemo 1 kg mehke moke in $\frac{1}{2}$ litra mleka, pridenemo vzhajani kvas in nekoliko soli ter stepamo testo kakšnih 15 minut. Ko testo dovolj vzhaja, ga razvaljamo in zrežemo iz njega z obodci krofe. Iz te množine lahko naredimo približno 40 krofov.

Francoski krompir.

Kilogram krompirja operemo in olupimo, iznova operemo in hitro narežemo na $\frac{1}{4}$ cm široke in 3 cm dolge paličke. Narezani krompir zavijemo potem v suh prtiček. Nato razbelimo v kozici $\frac{1}{2}$ l olja, denemo krompir po malem na žično mrežo in ga z njo vred cvremo na olju, da blede zarumeni. Potem predenemo krompir z mrežo vred v drugo kozico z razbeljenim maslom (12 dkg), v katerem ga do kraja scvremo. Krompir cvremo vsega skupaj nekako 20 minut, in sicer vselej v majhnih količinah. Nazadnje ga stresemo v skledo, osolimo, potresemo s sekljanim zelenim peteršiljem in dobro premešamo. Tako pripravljen krompir serviramo k mesu v naravni omaki.

Juvan Franc:

Sopek na mizi

Menda je ni gospodinje, ki bi ne imela rada na mizi šopka cvetic. Malokatera pa ve, kako se mora s temi cveticami ravnati, da ostanejo dalje časa sveže. Vse odrezane cvetice srkajo vodo in z njo hrano še vedno s stebлом, zato moramo vsako jutro na novo odrezati spodnji del, ker steblo gnije in bi se voda usmradila. Vodo menjavajmo vsako jutro, da se cvetke osvežijo, v vodo pa spustimo košček ogla ali za noževu konico soli.

Na trgu dobimo cvetice trdo prevezane z vrvice, ki jo moramo takoj odvezati. Uvene cvetke postavimo v hlad in temen prostor ter jih orosimo z mrzlo vodo. Ko se osvežijo, jih prenesemo v sobo in razvrstimo po vazah.

Pri urejanju cvetic v vaze je treba upoštevati tudi prostor, kjer naj stojijo, vazo in cvetice same. V visoke steklene vaze postavljamo rože, ki imajo dolge peclje in visoke šopke, n. pr. nageljne, vrtnice, gladijole, ostrožnike, dalije itd. V nizke, skledaste vaze pa razvrstimo one cvetke, ki imajo krajše peclje in učinkujejo le v skupini: vijolice, trobentice, encijan, teloh i. dr.

Ako hočemo imeti cvetice v keramičnih vazah, moramo gledati, da s cvetjem še povzdignemo umetniško dovršenost vaze. V takih vazah navadno bolj in lepše učinkuje ena sama cvetica ali vejica cvetočega grma, kakor cel šop.

Steklene vaze čistimo le z mlačno milnico, nato jih izplaknemo s čisto vodo. Zadnji vodi dodamo nekoliko plavila, da dobi steklo lep modrikast lesk. Seveda ne smemo vaze nato obrisati, ampak se mora sama posušiti. Keramičnih vaz zunaj sploh ne umivamo, temveč jim le obrišemo prah.

Proti odebelenju!

**BOXBERGER KISSINGER
TABLETE ZA HUJSANJE**

6. letn. 14.470/88

LEPOTIČJE

Pomlad in lepota

Vso zimo smo v prehrani pogrešali zelenjavo in sadje. Posledica pomanjkanja vitaminov se hitro kaže na polti. Koža ni več sveža in napeta, lojnice ne delujejo dobro, napravijo se zajedalci in mozolji. Hkrati je tudi mraz slabo vplival na polt, jo izsušil in ji dal stari kav videz. Vse to odpravimo v štirih ali šestih tednih. Vsako jutro zaužijemo kako odvajalo, odvajalni čaj, vroče mleko, kozarec mlačne vode, žličko grenke soli ali kaj podobnega. Redno iztrebljanje nam osnaži organizem, kri začne spet živahneje krožiti po telesu, prekrvljena polt je videti spet sveža in mladostna. Jejmo čim več sadja, zlasti pomaranč, mnogo pomladanske zelenjave, motovilca, regrata in špinacije.

Še bolj zdravo je, če gremo vsak dan na daljši izprehod in če zjutraj vsaj deset minut telovadimo. V zimskem času se je mišičevje polenilo in pomehkužilo. Naša hoja ni več tako prožna in lahka, telo ni več tako gibčno. Redni sprehodi in dobro izbrana telovadba nam hitro vrnejo gibčnost. Dobro telesno počutje se kaže v našem razpoloženju, kajti zdrav človek je zmerom veder.

Posebno pazimo spomladi na noge. Gotovo ste že opazili, da se spomladi hitro utrudite. Noge vam rade zabreknejo, vsako izpremembo vremena čutite v nogah. Kopljite si vsak večer noge v mlačni vodi in jih potem šele oplaknite z mrzlo vodo. Žene, ki morajo v gospodinjstvu ali pa v poklicu mnogo stati, naj si po kopeli masirajo noge z razredčenim alkoholom. Noge masiramo od prstov navzgor. Trdo kožo, obtiščance in kurja očesa si dajte pri pedikerju odpraviti, če pa ste dovolj spretni, si jih odstranite sami.

Sijajna navodila za telovadbo in za učinkovito spomladansko zdravljenje dobite v naši knjigi «Kako se naj žena neguje».

zž.

Pismo.

«Mama, ali naj nesem pismo v poštni nabiralnik?»

«Za Boga, otrok, zunaj lije, da bi nihče niti psa ne poslal iz hiše. Naj gre oče!»

Primeri.

V šoli.

«Kako pa muha jé?»

«Skozi rilec, kakor slon. — samo nekoliko manj.»

Že.

«Ali si se umil, Pepček?» vpraša mama.

«Da, mama, že včeraj...»

Nesporazum.

Zdravnik: «Ne morem napraviti diagnoze; mislim, da je to zaradi pi-jače.»

Bolnik: «No, bom pa prišel, ko boste trezni!»

Nekaj ni pristno.

«No, v vašem potnem listu stoji, da imate plešo, v resnici pa imate goste in močne lase. Potni list je torej ponarejen.»

«Ne, ampak lasje so ponarejeni!»

Slaba prebava.

«Gospod Kraljič, vi imate slabo prebavo? Pijte vsako jutro kozarec tople vode!»

«To že davno delam, gospod doktor, ampak moja žena pravi temu kava.»

Junec.

V vaški šoli so čakali nadzornika. V drugem razredu se je hotel gospod učitelj prepričati, ali poznajo učenci vse živali na slikah, ki so visele po stenah.

«Novak, kaj je tole?»

«Prosim, krava.»

«Dobro, in tole, Koren?»

«To je konj.»

«Tudi dobro. In dalje, Linkar, kaj je to?»

«To je — to je bik!»

«Otroci, zapomnite si, pred gospodom nadzornikom morate reči junec», je naročil gospod učitelj. Izpraševal je tako dolgo, da so si otroci zapomnili.

Potem je prišel čez nekaj dni nadzornik. Nekoliko časa je izpraševal in potem je kakor slučajno pogledal slike ter začel izpraševati podobno kakor prej gospod učitelj. Otroci so ponosno odgovarjali in, ko so prišli do usodne slike, je zmagošlavno odgovoril Novak, da je to junec. Gospod nadzornik se je nasmehnil in dejal: «Dobro, Novak, ampak pri nas na kmetih se pravi temu bik.» Novak pa se je branil: «Prosim, gospod učitelj hočejo, da rečemo junec.»

«To je čisto prav, otroci. Ampak da ne bo nesporazumljenja, recite torej gospodu učitelju junec, meni pa bik.»

*Mislili so, da je
Majdkina oblekca
bela...*

**... dokler ji ni stric obrisal
solz s svojim robcem —
opranim z Radionom!**

Tudi Vi, ki niste več novinka v gospodinjstvu, mislite morda, da je Vaše perilo belo. Primerjajte ga pa enkrat s perilom, opranim z Radionom. Razložek je očiten ter Vas bo prepričal: z navadnimi sredstvi oprano perilo izgleda sivkasto v primeri s perilom, opranim z Radionom. Nič čudnega: navadna pralna sredstva samo površno odpravijo nesnago, medtem ko kisikovi mehurički skupaj s peno dobrega Schichtovega mila, ki ga vsebuje Radion, prodirajo skozi tkanino in jo operejo, tako, da postane »Radion-bela«. Uporabite pri prihodnjem pranju perila Radion, pa ne boste nikoli več uporabljali kakršnegakoli drugega pralnega sredstva!

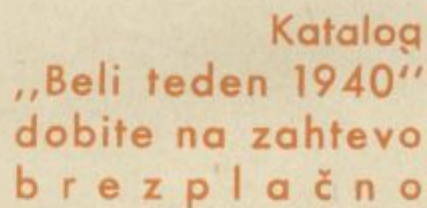

Schichtov

RADION
pere sam

to je letošnji „Beli teden“ Kastnerja in Ohlerja!

to je letošnji „Beli teden“ Kastnerja in Ohlerja!

V e l e b l a g o v n i c a

Kastner & Ohler

Z a g r e b , l l i c a 4 i n 6